

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
156. (1222.) szám

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,2347 ▼
1 amerikai dollár	3,3020 ▲
100 magyar forint	1,4995 ▼

Aktuális

2

Lángok Csernobilnál

Moszkvai közlés szerint tőzgomocsarak égnék Csernobiltól 60 kilométerre délre. Oroszországban egyelőre sehol nem mértek növekedést a háttérsugárzás szintjében, és a radioaktív helyzet sehol sem rosszabbodott az erdőtüzek miatt.

Aktuális

3

Ponta–Geoană-sárdobálás

Megsemmisítő erejű támadást intézett elődje ellen Victor Ponta, a Szociáldemokrata Párt (PSD) elnöke: az *Evenimentul zilei* című bukaresti napilapnak adott interjújában víziótlannak és a médiamogulok befolyása alatt állónak nevezte Mircea Geoană-t.

Kultúra

6

Régészparadicsom Erdélyben

Marosvásárhelyen és két másik erdélyi város közelében is régészeti ásatások folynak. Székelyudvarhely mellett 14. századi templomra és temetkezési helyre bukkantak, Nagyváradon pedig szkíta leletek feltárásán dolgoznak.

Vezércikk

3

Hadüzenetek, újdonságokkal

Victor Ponta elismerte azt, amit Traian Băsescu a kampányban folyton hangoztatott: a szociáldemokraták „száz százalékból” a mogulok befolyása alatt álltak.

A politikus jelezte azt is, hogy az ellenzék vezéréként nem kér többet az effajta segítségből. Mintha Victor Ponta – Traian Băsescut idézve – azt üzenté volna az egyik mogulnak: „Szégyelld magad, Dinu Patriciu!”

Cseke Péter Tamás

„Bankrabló” bankok

Egyre gyakrabban ürítik a betétesek számláit a pénzintézetek alkalmazottai

Futhatnak a pénzüik után. A Credit Europe Bank brassói ügyfeleitől összesen 1,5 millió eurót „csapoltak le” a banki alkalmazottak

Fotó: Mediafax

Kétségbeesetten rohamozták meg tegnap a brassói bankszámla-tulajdonosok a Credit Europe Bank helyi fiókját, miután kiderült: összesen másfél millió euró tűnt el a magánszámlákról. A bankvezetés belső vizsgálatot indított, és az érintettek gyors kártalanítását ígerte. A gyanakvás szelleme azonban kiszabadult a palackból: egyre több romániai betétes érzi úgy, nincs biztonságban a pénze a hazai pénzintézetekben. A lapunk által megkérdezett bankvezető úgy látja, az illetékesek részéről több tapasztalatra van szükség, és az ügyfél figyelmén is múlik, hogy mi történik a pénzével. **7. oldal** ▶

Simon Peresz dicsér és vigasztal

„Ilyen hősök nélkül, mint amilyenek ők voltak, ma is Hitler vezetné Európát, és a zsidó nép megsemmisült volna” – méltatta

tegnap Bukarestben Simon Peresz izraeli elnök a hat izraeli katonát, akik román társukkal együtt júliusban hunytak el a Brassó mellett

történt helikopterszerencsétlenségben. Peresz a zsidó állam első hivatalban levő elnökeként látogatott Romániába. **3. oldal** ▶

Az izraeli légierő hat tisztje gyűjtött gyertyát tegnap, Romániában elhunyt bajtársaik emlékére

Fotó: Mediafax

Genfről is szól majd az EMEF?

Cs. P. T.

▶ Az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum következő ülésének tárgyává tenné az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) az ENSZ faji megkülönböztetés elleni bizottságában történeteket. Tegnap kiadott közleménye szerint a Tőkés László vezette szervezet azért tartja fontosnak a kérdés megvitatását az RMDSZ-szel, mert Genfben a három erdélyi magyar civil szervezet képviselői, valamint a bukaresti kormányt képviselő RMDSZ-es tisztségviselők eltérő álláspontot képviseltek a romániai magyarság kisebbségi közösségi jogai kapcsán.

Folytatása a 2. oldalon ▶

Mai mellékletünk:

úmsz **színekép**

Röviden

A tanügyi törvény elfogadását sürgeti Emil Boc

Ha a szenátus nem hajlandó megszavazni az új oktatási törvényt, a kormány sürgősségi rendelet formájában fogja bevezetni azt – jelentette ki Emil Boc kormányfő. A miniszterelnök szerint nem lehet tovább húzni az oktatási intézmények decentralizációjának beindítását, szükség van a minél hamarabbi reformra. „Habozás nélkül fogok sürgősségi rendeletet indíttatni a decentralizációra vonatkozóan” – mondta a kormányfő. Az új tanügyi törvényt a képviselőház már elfogadta, jelenleg a szenátuson múlik, hogy érvénybe léphet-e.

Gates: lehet még tárgyalni az iraki kivonulás időpontjáról

Az Egyesült Államok már megegyezett az irakiakkal a kivonulás időpontjáról, de ha az új kormány létrejön, és úgy dönt, hogy újra tárgyalni akar róla, akkor nyitottak vagyunk – jelentette ki Robert Gates amerikai védelmi miniszter helyi idő szerint szerdán. Hozzátette, hogy az irakiaknak kell kezdeményezniük a megbeszélések folytatását. Közben Joe Biden alelnök nemzetbiztonsági tanácsadója, Anthony Blinken elmondta, hogy a tervek szerint a kivonulás után mindössze néhány tíz vagy esetleg néhány száz amerikai katona marad Irakban.

Prága Washingtonhoz fordult a Gripen gépek beszerzése ügyében

A cseh főügyész felkérte az Egyesült Államokat, hogy segítsen a svéd Jas-39-Gripen vadászgépek beszerzése ügyében felmerült korrupció gyanújának kivizsgálásában – közölte Renata Malinová, a cseh főügyészség szóvivője tegnap Prágában. „Renata Vesecká kihasználta az amerikai fél korábbi ajánlatát és július végén információkat, valamint anyagot kért a washingtoni igazságügyi minisztérium államügyésztől a Gripen vadászgépek vételénél felmerült állítólagos korrupcióval kapcsolatban” – jelentette ki a szóvivő. A cseh rendőrség bizonyítékok hiányára hivatkozva már két alkalommal is lezárta az ügyet, de a főügyész úgy látja, hogy újabb vizsgálatokra van szükség, ezért a témát idén márciusban újra napirendre tűzte.

A varsói érsekség elszállíthatná a keresztet

A lengyel elnöki palota előtt álló fake-reszt áthelyezése mellett foglalt állást tegnap a varsói érsekség, amely szerint az emlék védőit politikai célokra használják fel. A Lech Kaczyński elnöknek emléket állító, ideiglenesnek szánt kereszt miatt olyan heves vita alakult ki, hogy Donald Tusk kormányfő kénytelen volt kijelenteni: az ország szinte „a polgárháború szelére sodródott”. A varsói érsekség nyilatkozata szerint a kereszt-nél imádkozókat „a jó szándékuk ellenére politikai célokra használják fel, ezért mindenkit kérnek, hogy tegye lehetővé a kereszt áthelyezését” egy templomba. A katolikus egyház ugyanakkor felszólította a politikusokat, hogy ne használják eszközüket a keresztet a politikai céljaik eléréséhez.

Lengyelország kiadta a feltételezett Moszad-ügynököt

Lengyelország tegnap kiadta Uri Brodsky feltételezett Moszad-ügynököt Németországnak – közölte a helyi rendőrség. A férfit azzal gyanúsítják, hogy köze van egy Hamász-vezető meggyilkolásához, s ezért Berlin európai elfogatóparancsot adott ki ellene. Mariusz Sokolowski rendőrségi szóvivő arról számolt be, hogy a kiadatás a varsói nemzetközi repülőtéren történt.

Lángok Csernobilnál

Hírösszefoglaló

Az orosz hatóságok egyre több embert küldenek a sarovi nukleáris központhoz az erdőtüzek miatt. A legfrissebb adatok szerint tegnap 3400-ra növelték a lángok ellen küzdő tűzoltók számát, munkájukat két tűzoltóvonat segíti. Egy nappal korábban már megkezdték több száz tűzoltó és katona kivonását a területről, de szerda este, egy villámcsapás után újabb tűz gyulladt ki.

A Nyizsnyij Novgorod térségében, Moszkvától 400 kilométerre található legfontosabb orosz atomkutató területén még nincsenek tüzek, de az intézmény közelében lévő természetvédelmi területen már egy hete ég az erdő, a lángok veszélyeztetik a nukleáris létesítményt. Az atomkutató területét folyamatosan figyelik a levegőből, jelenleg két repülőgép és két helikopter köröz a létesítmény felett, közölte a rendkívüli helyzetek minisztériumának szóvivője. Múlt héten Szergej Kirijenko, a Roszatom elnöke azt mondta, hogy nincs semmiféle sugárzási vagy robbanásveszély, elvittek minden radioaktív anyagot és berendezést.

Közben az orosz meteorológiai intézet igyekezett eloszlatni azokat az aggodalmakat, hogy a csernobili katasztrófa után szennyezett területeken égő erdőtüzek radioaktív részecskéket juttatnának a levegőbe.

Tegnap az ukrán rendkívüli helyzetek minisztériumának szóvivője azt közölte, hogy tőzegmocsarak égnek Csernobiltól 60 kilométerre délre. A szóvivő szerint a tűz hétfő óta ég, de „a helyzet nem veszélyes”.

Oroszországban sehol nem mértek növekedést a háttérsugár-

A sarovi nukleáris központ mellett napok óta küzdenek a tüzzel

zás szintjében, és a radioaktív helyzet sehol sem rosszabbodott az erdőtüzek miatt, közölte az orosz meteorológiai intézet helyettes vezetője. Az Interfax orosz hírügynökségnek nyilatkozó tisztségviselő kijelentette, hogy rendszeresen ellenőrzik a kiterjedt sugárzásfigyelő-hálózatot.

Az orosz hatóságok szerdán ismerték el, hogy több erdő is égett Oroszország Brjanszk nevű régiójában, ami még mindig szennyezett a csernobili katasztrófa miatt. Sokan amiatt aggódnak, hogy a talajban lévő radioaktív részecskék az erdőtüzek miatt a levegőbe kerülnek, és több száz kilométer-

re is eljutnak. A rendkívüli helyzetek minisztériuma a hét elején tagadta, hogy a brjanszki régióban erdőtüzek lennének.

Közben országsszerte elkezdtek visszaszorulni a tüzek a csütörtöki hivatalos közlések szerint, Moszkvában kitisztult és hűvösebb lett a levegő, de a szmog hamarosan visszatér, és legkésőbb a jövő hét közepéig marad a 30 Celsius-fok feletti hőség.

A rendkívüli helyzetek minisztériumának illetékesei elmondták, hogy országosan csökken a természetes erdő- és tőzegtüzek száma és a lángok martalékává váló terület nagysága. ◀

Jobbik-szervezet alakul Erdélyben?

MTI

Jelenleg nem szerepel a Jobbik tervei között, de hosszú távon nem zárják ki annak a lehetőségét, hogy megalapítsák a párt romániai szervezetét – mondta Szegei Csanád, a párt európai parlamenti képviselője a *Románia liberă* című napilapnak. A magyar politikus – aki korábban Marosvásárhelyen irodát is nyitott – elmondta: a Jobbiknak az a célja az erdélyi baráti körök megalapításával, hogy nyomást gyakoroljon az RMDSZ-re és a Magyar Polgári Pártra. Így nem zárják ki azt a lehetőséget sem, hogy a baráti körök tagjai függetleneként indulnak majd a romániai helyhatósági választásokon. A politikus a magyar párt erdélyi jelenlétére vonatkozó kérdés kapcsán leszögezte, hogy a Jobbik baráti körének célja Székelyföld területi autonómiájának megvalósítása, a magyar nyelv hivatalossá tétele, valamint a közbiztonság javítása és a roma közösség körében tapasztalható bűnözés csökkentése, de emellett új munkahelyek teremtését és a korrupció visszaszorítását is feladatuknak tekintik. A *Kronika* című kolozsvári napilap tegnap Vitus Örsöt idézi, aki az EP-képviselő marosvásárhelyi irodájának vezetője. Vitus szerint azoknak a romániai magyaroknak, akik tagjai akarnak lenni a Jobbik romániai baráti körének, előbb a magyarországi pártba kell beiratkozniuk. Nem így látja Kerekes Károly, az RMDSZ jogász végzettségű parlamenti képviselője, aki szerint román állampolgárok nem iratkozhatnak be magyarországi pártba. Mint ismert, Vona Gábor, a Jobbik elnöke hétvégén a gyergyószentmiklósi EMI-tábor vendége lesz. ◀

Genfről is szól majd az EMEF közvetkező ülése?

Folytatás az 1. oldalról

Amint arról már beszámoltunk, az ENSZ bizottsága előtt a román kormány küldöttsége ismertette a faji megkülönböztetés és a kisebbségek romániai helyzetére vonatkozó jelentését. A testület ugyanakkor meghallgatta három erdélyi szervezet – köztük az EMNT – árnyékjelentését is, amely Székelyföld területi autonómiáját és az erdélyi magyarság önálló oktatási rendszerének kiépítését sürgette. Közleménye szerint az EMNT elnöksége „nehézményezi és elítéli azt az igyekezetet, ahogyan a román kormánykudótségnak az RMDSZ színeit képviselő tagjai – különösen Asztalos Csaba delegációvezető, az Országos Diszkriminációellenes Tanács elnöke és Markó Attila etnikumközi ügyért felelős államtitkár – próbálták bagatellizálni az árnyékjelentésben felvetett kérdéseket”. A Tőkés vezette szervezet szerint ezzel felrúgtak egy korábban elfogadott magyar közösségi álláspontot, miszerint kimeríti az etnikai diszkrimináció fogalmát a jelenlegi romániai kisebbségi közösségekre vonatkozó törvényi keret és hatósági gyakorlat. „A

konszenzus kialakítása az erdélyi magyar ügy külpolitikai képviseletében tovább már nem odázható” – olvasható a közleményben.

Markó Attilát nem lepte meg az EMNT közleménye. „Nem véletlen, hogy az EMNT politikai síkra kívánja terelni a Genfben történeteket, hiszen az árnyékjelentésük sem szakmai, hanem inkább politikai jelentés volt” – jelentette ki lapunknak. Az államtitkár szerint Tőkésék dokumentumának nem a tartalmával volt gond, hanem a címzettjével. „En is úgy gondolom, hogy az autonómiáról, az önálló magyar egyetemről beszélünk kell. De nem a faji megkülönböztetés elleni bizottság előtt. Ez kicsit olyan, mintha egy mezőgazdasági szakbizottság számára hájózással kapcsolatos kérdéseket vetnének fel” – magyarázta az ÚMSZ-nek. Markó Attila ugyanakkor tagadja, hogy az árnyékjelentés tartalmát Genfben elbagatellizálta volna. „A bizottság előtt azt mondtam: bár nem témája ennek a testületnek, az autonómia valós igény Székelyföldön. Arról is beszéltem, hogy a magyar közösség alulreprezentált a székely megyék közigazgatásában” – jelentette ki. ◀

Újabb romatelepeket számoltak fel a franciák

Hírösszefoglaló

Több mint 40 illegális romatelepet számoltak fel Franciaországban azóta, hogy a hatóságok ezt a módszert is bevetik a bűnözés és az erőszak megfékezésére – közölte tegnap Brice Hortefeux belügyminiszter. Lyoni sajtótájékoztatóján elmondta, hogy mintegy 700 személyt akarnak visszaküldeni származási helyére – Romániába vagy Bulgáriába – külön erre a célra bérelt repülőgépeken. A miniszter közölte, hogy a jövő héten Párizsban tárgyalni fog a

román kormány megbízottjaival, és személy szerint azt szeretné, hogy amint lehet, román rendőrök érkezzenek Franciaországba segíteni.

Hortefeux július végén jelentette be, hogy – a köztársasági elnök politikai döntése alapján – 300 ilyen illegális telepet fognak felszámolni három hónap alatt. Az olyan romákat, akik vagyon elleni bűncselekményt követtek el, rövid időn belül kiutasítják. Becslések szerint Franciaországban 15 ezer balkáni roma tartózkodik. ◀

A kitoloncolt romákat bérelt repülőgépre ültetik a hatóságok

Fotó: Reuters

Peresz dicsér és vigasztal

Salamon Márton László

„Ilyen hősök nélkül, mint amilyenek ők voltak, ma is Hitler vezetné Európát, és a zsidó nép megsemmisült volna” – méltatta tegnap Bukarestben Simon Peresz izraeli elnök a hat izraeli katonát, akik román társukkal együtt júliusban hunytak el a Brassó mellett történt helikopterszerencsétlenségben, gyakorlatozás közben. Peresz a zsidó állam első hivatalban levő elnökeként látogatott Romániába. Tegnap a bukaresti zsidó hitközség zsinagógájában találkozott a közösség tagjaival; a zsúfolásig telt imaházban hatalmas taps fogadta az idős baloldali politikust, aki többek közt kor- és elvtársát, Ion Iliescu volt román elnököt üdvözölte a hallgatóság sorában. Izrael elnöke utalt a zsidó nép viszontagságos történelmére, méltatva a hajdan népes romániai zsidóság érdemeit Izrael létrehozásában és fejlődésében. A holokauszt által megtizedelt romániai zsidóságot tehetsége, szorgalma és hite tartotta meg Európa egyik legjelentősebb zsidó közösségének, vélte Peresz, aki szerint ma már más ellenséggel kell megküzdenie a zsidó népnek és a világnak, mint hat-hét évtizeddel ezelőtt: a terrorizmussal. Mint elmondta, a mintegy négyszázezer zsidó származású személy, aki a második világháború után Izraelbe kivándorolt, soha nem felejtette el Romániát, és nem hagyta el kultúráját. Izrael elnökének a mai Románia állampolgáraihoz is volt egy vigasztaló szava. Egy szép hasonlattal élve (Romániát pillangóhoz hasonlította, amelynek éppen most nőnek ki a szárnyai, ami némi fájdalommal is jár) ki-

fejtette, a gazdasági válságból ki lehet lábalni, ami fontos, hogy „soha ne adjuk fel”.

A zsinagógában Aurel Vainer parlamenti képviselő, a romániai zsidó közösség vezetője is felszólalt. Vainer emlékeztetett: a második világháború előtt mintegy nyolcszáz ezer zsidó élt az akkori Románia területén; jelenleg a közösség alig éri el az akkori létszám egy százalékát, a nyolczeres lélekszámot.

A bukaresti zsidó közösséggel tartott találkozót megelőzően, tegnap délelőtt Traian Băsescu román államfő fogadta hivatalában Simon Peresz izraeli elnököt. „Románia az izraeli–palesztin és az izraeli–szíriai párbeszéd előfeltételek nélküli megkezdését szorgalmazza” – jelentette ki Băsescu. A kétoldalú tárgyalásokat követően a román államfő tájékoztatta

izraeli kollégáját Románia álláspontjáról a közel-keleti helyzettel kapcsolatban. Szerinte előfeltételek nélkül kell megkezdeni az izraeli–palesztin és az izraeli–szíriai párbeszédet, hiszen az előfeltételek csak akadályozzák a közel-keleti tárgyalásokat. Băsescu rámutatott: a megbeszélésen áttekintették a kétoldalú kapcsolatokat, amelyek kiterjednek a katonai, a technológiai, az oktatási, az üzleti és az idegenforgalmi területen való együttműködésre.

Arra az újságírói kérdésre, miszerint egy esetleges iráni–izraeli fegyveres konfliktus kirombanása esetén Románia megnyitná-e légterét, Băsescu elmondta: egyelőre nem lehet fegyveres konfliktusról beszélni. Reményét fejezte ki, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsának szankciói Teheránt az átlátható tárgyalások megnyitására ösztönzik. A román államfő hangsúlyozta, egy esetleges fegyveres konfliktusban Románia NATO-tagországgként viselkedik majd.

A megelőlegezett támogatásra nem maradtak el Simon Peresz köszönő szavai sem, aki „korunk egyik legfelelősebb vezetőjének” nevezte Traian Băsescut. „Amikor 'igent' mond, akkor az 'igent' jelent, amikor pedig valamit megtagad, akkor ahhoz tartja magát. Most felelősségteljesen vállalja álláspontját Iránnal szemben, és támogatja az izraeli–palesztin békefolyamatot” – fogalmazott a zsidó állam feje. A tavábbiakban megköszönte Băsescu személyes közbenjárását azért, hogy a júliusi légi szerencsétlenségben meghalt izraeli katonák földi maradványai minél hamarabb hazájukba kerülhessenek. ◀

Hadüzenetek, újdonságokkal

Cseke Péter Tamás

Gyakorlatilag egy időben hozták nyilvánosságra ezen a héten a két szembenálló hazai politikai tábor vezetői a következő hónapokra vonatkozó stratégiájukat. A jelenleg legnépszerűbb alakulat, az ellenzéki Szociáldemokrata Párt elnöke, Victor Ponta egy lapinterjúban, Traian Băsescu államfő pedig egy rádiós beszélgetésen válaszolt – nyíltan vagy kódolva – taktikáját; a két politikus mélyítette a lövészárkokat, egy-egy sortűzet is megeresztett az ellenség irányába. A megnyilatkozásokban újdonságok is fellelhetők: nem abban, amit Ponta és Băsescu egymásnak, hanem amit saját táborának üzent.

Nyílt titok, hogy a Demokrata-Liberális Párt ügyvezető reformszármánya és az államfő között szoros a kapcsolat. A közvélekedés szerint Monica Macovei, Sever Voinescu vagy Cristian Preda kormányt bíráló hangján korábban mindannyiszor Traian Băsescu szólalt meg. Újdonságként az említett rádiós interjúban az államfő szokatlanul kemény hangon azt üzent a PD-L „értelmiségeinek”: vagy felsorakoznak a miniszterelnök mögé, vagy nincs mit keresniük a pártban. A brutális megnyilatkozás akár Băsescu és a reformszármánya közötti szakításként is értelmezhető. Nem valószínűsíthető azonban, hogy az államfő hirtelen szívébe fogadta Blagát, Videanut, Berceanut és elhatárolódott korábbi kedvenceitől. Az államfő tudja, hogy az ellenzék bizalmatlansági indítványa ősszel valóban megbuktathatja a Boc-kabinetet, így félreérthetetlen jelzést akart adni a pártjának arra, hogy a megpróbáltatást csak a sorokat összerázza lehet túlélni. Így vélhetően sikerült egy időre azokat is elhallgattatnia a PD-L-ből, akik hónapok óta azért morgolódnak, mert „Predának mindent szabad”.

Nyílt titok az is, hogy a Szociáldemokrata Párt és az ügyvezető médiamogulok között milyen szoros a kapcsolat. A tavalyi elnökválasztáson Dan Voiculescu, Dinu Patricu és Sorin Ovidiu Vântu nem kis pénz- és energia-befektetéssel az ellenzék táborát erősítette, az ellenzéki elnökjelölt a sorsdöntő tévévita előtti estéjét az egyik hírtévé tulajdonosának otthonában töltötte. Victor Ponta a lapinterjújában elismerte azt, amit Traian Băsescu a kampányban folyton hangoztatott (bírálói pedig lehurrogták): a szociáldemokraták „száz százalékban” a mogulok befolyása alatt álltak. A politikus egyben jelezte azt is, hogy az ellenzék vezéréként nem kér többet az effajta segítségből. Mintha Victor Ponta – Traian Băsescut idézve – azt üzent volna az egyik mogulnak: „Szégyellj magad, Dinu Patriciu!”. Ez ám az igazi újdonság.

Simon Peresz „korunk egyik legfelelősebb vezetőjének” nevezte a katonai támogatást is megígérő Traian Băsescut

Preda nem tágít

ÜMSZ

► Cristian Preda demokrata-liberális EP-képviselő nem mond le arról, hogy továbbra is kritizálja a kormányt és rosszul teljesítő párttársait annak dacára, hogy Traian Băsescu államfő egy nappal korábban a köztvételnek adott interjúban kijelentette: ha ő lenne a nagyobbik kormánypárt elnöke, akkor kidobná a pártot belülről támadókat. „Hétnapos, nagyon kellemes vakációmát megszakítva válaszolni szeretnék az elnök úr nyilatkozatára” – ironizált Preda, aki szerint az államfőt Radu F. Alexandru demokrata-liberális szenátor interjúja bosszantotta fel. Hozzátette: továbbra is fenntartja az idők során a kormányt és a PD-L-t érintő kritikáit. „Mi több, a jövőben is bírálni fogom nemcsak a politikai ellenfeleket, hanem a kollégákat is, ha nem a közérdekért dolgoznak. Ekként elkötelezett híve maradok Románia modernizálásának, ahogy azt Traian Băsescu államfő is megfogalmazta” – vetítette előre Preda. Szerinte a modernizációt nem tudják megvalósítani, ha részrehajlóan nem hajlandók észrevenni saját táboruk hibáit. Voinescut meglepte az elnöki kritika, elmondta, hogy mérlegeli a pártból való kilépést. Radu F. Alexandru ellenben arra kérte az államfőt, hogy ne mossa össze Predával és Voinescuval. ◀

Ponta–Geoană-sárdobálás

M. Á. Zs.

► Megsemmisítő erejű támadást intézett elődje ellen Victor Ponta, a Szociáldemokrata Párt (PSD) elnöke, az *Evenimentul zilei* című bukaresti napilapnak adott interjúban vizíótlannak és a médiamogulok befolyása alatt állónak nevezte Mircea Geoană-t. „Sajnos a párt szempontjából Geoană a kudarc, a kompromisszum, a vereség és a megaláztatás megtestesülése. S éppen ezért, nagyon zavar amikor néha előáll azzal, hogy valamivel nem ért egyet. Nem a tiltakozás ténye keserít el, hanem sokkal inkább az, hogy emlékeztet azokra a szomorú időkre, amikor ő vezette a pártot” – fogalmazott Ponta.

Arra az újságírói kérdésre, hogy mennyire állt a médiamogulok befolyása alatt a PSD elnökké választása előtt, Ponta előbb elutasította a választ, mondván, hogy erről Geoană-t kellene megkérdezzük. „Úgy gondolom, 100 százalékosan ellenőrizték a pártot. Geoană azért is veszítette el az elnökválasztásokat, mert a kampány utolsó napján elment Vântuhoz (Sorin Ovidiu Vântu, a *Realitatea* sajtóbirodalom tulajdonosa – szerk. megj.) A legtöbb szociáldemokrata erről meg van győződve” – bukkant elő Pontából a keserűség. Hozzátette: nem tart attól, hogy

nem kap meghívást a hírtévézők műsoraiba, ha nem ápol közeli kapcsolatot a mogulokkal. „Vállalom ezt a kockázatot. Inkább ne szerepeljünk a tévében, semhogy a PSD döntéseit máshol hozzák” – szögezte le a szociáldemokraták vezetője.

A példátlan súlyosságú vádakra Geoană ugyancsak az *Evenimentul zilei* hasábjain válaszolt, azzal gyanúsítva Pontát, hogy a legitimációs szándékán túl rejtett célja is van. A „mogulos vádat” a szenátus elnöke azok sértegetéseként értelmezte, akik irányítása alatt vezették a pártot, beleértve Victor Pontát is. „Egyszerűen nem értem ennek a pofátlan és logikátlan támadásnak az okát. Elképzelhető, hogy egy fiatal politikus viselkedése hajtja vagy más célok, amikre én nem látok rá. Tény viszonyt, hogy miután elmérgesítette a viszont az ellenzéki alakulatok között, most saját pártján belül is vizsályt szít” – fogalmazott Geoană. Nem tartotta kizártnak, hogy a frontális támadás célja eltávolítani őt a felsőház elnöki tisztségéből. „Ha ez a célja, akkor nagyot árt a PSD-nek, ugyanis tudatában kell lennie annak, hogy a jelenlegi parlamenti erőviszonyok mellett utódom csakis demokrata-liberális lehet. Tehát elveszítenénk a kezünkben levő legmagasabb állami funkciót” – intette önmérsékletre Pontát. ◀

Bunta Levente csak polgármester

Baloga-Tamás Erika

► Polgármesteri feladatai javára Bunta Levente Székelyudvarhely polgármestere lemondott különböző, az RMDSZ-ben betöltött tisztségeiről. Bunta két évig töltötte be az RMDSZ Udvarhelyszéki Szervezetének elnöki tisztségét, emellett a Hargita megyei RMDSZ elnökségét is vállalta, és idén májustól a szövetség városi szervezetét is vezette. „Lemondok mindhárom tisztségemről, hisz éppen elegendő nekem a polgármesteri teendőm. Annak vagyok a híve, hogy ha egy munkát elvállalsz, végezd el rendesen. Engem az elmúlt időszakban túl sok munka terhelt” – indokolta döntését az előjáró. Ugyanakkor hozzátette, lépése valószínűleg a szervezet életében is pozitív változásokat hoz majd, hisz a változtatás lehetősége mindig magában hordozza a jobbat is. Bunta Levente célja a jövőben, hogy elsődleges feladatát minden befolyásoló tényező nélkül lássa el. „Egy olyan városban, ahol a tanácsot kilenc RMDSZ-es és ugyanennyi Magyar Polgári Párt-tag alkotja, ott számos döntés meghozatalánál patthelyzet alakul ki. Az utóbbi időben már szinte az ellenségeskedés határán áll a tanács, ezért erre is jobban oda kell figyelnem” – vetítette előre Bunta. ◀

Román lapszemle

Lia Olguța Vasilescu szociáldemokrata szenátor egy olyan törvényt kíván a parlament elé terjeszteni, amely szabályozná az internetre feltöltött tartalmakat, beleértve az obscén hozzászólásokat is. (*Adevărul*) ► Az ellenzék módosítaná az 58/2010. számú sürgősségi kormányrendeletet, szerintük ugyanis az alapélelmiszerek kivétel kellene képezzenek az áfanövelés alól. (*Jurnalul național*) ► Jövőre új, smart card típusú személyi igazolványokat bocsátanak ki, amelyek biometrikus adatokat is tartalmaznak, köztük elektronikus formátumú ujjlenyomatot is. (*România liberă*) ► A románok rosszabbul élnek, mint a bolgárok – derül ki a *Numbeo.com* felmérésből. Míg Romániában a nettó átlagkereset 373, addig Bulgáriában 429 euró körül mozog. (*Gândul*) ► Az áfaemelés illetve a különböző adók és illetékek növelésével a kormány családonként megközelítőleg kétszáz euróval többet szed be, mint egy évvel ezelőtt. (*Capital*)

Klíma: égszakadás, földindulás

Világszerte rendkívül szélsőségesse vált az időjárás – mintha csak a politikai hangulatot követné

Bogdán Tibor

► Az eddig rendkívülinek tartott természeti csapások – orkánok, jégeső galambtojás nagygájú jégdarabokkal, árvizek, erdő- és sztyeppetűzek, rekordfagyok és kánikulák ma már nagyjából mindennapos eseményekké váltak. Meteorológusok szerint mindez a klímaváltozással, egészen pontosan a globális felmelegedéssel magyarázható.

Pusztító árvizek

A szélsőséges időjárási jelenségekkel szemben a hatóságok nem csak Romániában, de világszerte is tehetetlennek bizonyulnak. A firenzei Biometeorológiai Intézet szakemberei szerint Európa esetében például immár máris monszunjelenségről, hurrikánokról beszélhetünk, ami néhány évvel ezelőtt még teljesen elképzelhetetlen lett volna. A Szahara felől Európába érkező meleg légtömegek egyre északabbra jutnak el és jelenleg már a sztyeppék övezetét is eléri, ez magyarázza a minden ellenőrzés alól elszabaduló sztyeppetűzeket, amelyek egyébként most éppen Oroszországban pusztítanak, errefelé évszázadok óta nem látott hevességgel.

Nyugat- és Közép-Európában az árvizek szaporodtak meg, egyre drámaibb méreteket öltve, ezekben a napokban pedig Ázsiában, Indiá-

ban és Pakisztánban pusztít az ár. Utóbbi országban 15 millió személyt kellett már kitelepíteni a vizek útjából. Az ENSZ illetékesei szerint a pakisztáni árvíz drámaibb következményekkel járt, mint a 2004. évi cunami. A nyár folyamán Románia mellett Magyarországon, Csehországban, Németországban és Lengyelországban tomboltak a medrűkből kilépő folyók, utóbbi három országban 38 halálos áldozatot követelve. A sarkvidékeken egyre gyakrabban szakadnak le többtíz négyzetkilométeres jéghegyek, legutóbb Grönland térségében vált le a jégtakaróról egy Manhattan területét kétszer meghaladó darab.

Az ENSZ Meteorológiai Ügynökségének irodavezetője, Omar Baddour szerint az időjárásban mutatkozó rendellenességek a jövőben mind gyakoribbá és intenzívebbé válnak.

Ismét fenyeget Csernobil?

Oroszországban mind súlyosabbá válik a kiterjedt erdőtüzek nyomán előállt tragédia. Az országot június óta sújtja az aszály, sokfelé, Moszkvában is gyakorta mérnek negyven fokos kánikulát. Moszkvában annyira füstszennyezett a levegő, hogy orvosok szerint gyakorlatilag minden fővárosi lakos napi negyven cigarettának megfelelő füstöt lélegzik be.

Ilyen körülmények között érhető, hogy egy légszűrő maszk ára meghaladta a három eurónak megfelelő ötven rubelt.

Az erdőtüzek elérték Csernobil térségét is, ahol 1986 tavaszán bekövetkezett az atomerőmű balesete. Az orosz hatóságok beismerték, hogy a katasztrófa nyomán sugárfertőzötté vált területen mintegy 4000 hektár ég. Németországi meteorológusok attól tartanak, hogy a keletkező füsttel együtt radioaktív részecskék jutnak a légtérbe, onnan pedig – a légáramlatok függvényében – a következő napokban Észak- vagy/és Kelet-Európába. A legveszélyeztetettebb ország ebben az esetben Lengyelország – elsősorban az északi területek –, továbbá Fehéroroszország

és Svédország lenne, de a radioaktív füstfelhő Romániát is elérheti. Csapadék esetén a sugárfertőzött részecskék a talajba kerülhetnek. Ezért a német meteorológiai intézet – a berlini kormány felkérése nyomán – szüntelenül nyomon követi az Oroszország fölötti légmozgásokat, és három napos előrejelzéseket dolgoz ki. Azt viszont csak az orosz illetékesek állapíthatják meg, hogy került-e avagy sem radioaktív szennyeződés a légtérbe.

A kánikula komoly gondokat okoz Ukrajnában is, ahol még napokig 35-39 Celsius-fokos hőmérsékletre számítnak, amely a keleti és déli országrészben, Dnyetropetrovszk és Kirovohrad térségében akár a 42 fokot is elérheti.

Románia: jó és rossz hírek

Romániában a meteorológiai mérések óta 2007 számít a legmelegebb esztendőnek, ekkor 44 fokos hőmérsékletet mértek. A viszonylag hideg európai tél ellenére a mostani jelenségek hangsúlyozzák a globális felmelegedés tényét. A jelenség Romániában elsősorban a függőleges légtranszport nyomán kialakuló konvektív viharok gyakoriságának megnövekedésében mutatkozik meg. A szélsőséges időjárást voltaképpen tehát csak igen kis részben okozza az El Nino.

Ezekben a napokban a Fekete-tenger romániai partmenti vizének hőmérséklete 30 fok körül mozog, egyrészt a szokatlan hőség, másrészt

az Odesszai-öböl felől érkező tengeri áramlat által hozott meleg víz miatt: a sekély öbölben hamar felmelegszik ugyanis a tengervíz.

A bukaresti meteorológiai intézet jelentése jó hírt is közölt: az országot nem fenyegeti a csernobili füsttel érkező radioaktív szennyezés. A rossz hír azonban az, hogy a meteorológusok hozzátették: egyelőre. A hazai szakemberek, ígéretük szerint, vesztély esetén nyomban értesítik a környezetvédelmi tárca-t.

Hazai meteorológusok arról is tájékoztatnak egyébként, hogy a kánikula augusztus 23-ig tart Romániában. A rossz hír ez esetben sem hiányzik: ettől a naptól kezdve tulajdonképpen vége is a nyárnak. ◀

Fülöp-szigeti gyermekek az esőzések nyomán keletkezett sártengerben

Fotó: archiv

Tíz éve történt a Kurszk tragédiája

Még mindig félelemben élnek a Kurszk nevű orosz atomtengeralattjáró-katasztrófa áldozatainak hozzátartozói, pedig már tíz év is eltelt azóta. A tragédia fordulópontot jelentett a számukra – és Vlagyimir Putyin számára is.

Gy. Z.

► Nagyezsda Tilik fél. Rossz érzése van minden reggel, amikor a falinaptárra pillant. „Egyik nap telik a másik után, és egyre csak közeledik augusztus 12-e, és így leszek napról napra nyugtalanabb” – mondja a szikár szőke nő, akinek képe egykoron bejárta a világot. Tíz esztendeje fia, Szergej és 117 bajtársa az életét vesztette. Szergej Tilik ugyanis egyike volt annak a 118 tengerésznek, aki fenn a magas északon, a Barents-tenger jéghideg vizében 2000. augusztus 12-én a Kurszk orosz atom-tengeralattjáróval alásüllyedt. A frissen megválasztott államfő, Vlagyimir Putyin először szembesült egy hivatalát is érintő válsággal, s ez olyan fordulópont

volt az életében, amely politikájára máig rányomja a bélyegét.

Beszélni veszélyes

Tíz esztendeje Nagyezsda a megkérdezése nélkül kapott egy „nyugtató” injekciót – jellemzően KGB-s módszer. Attól fogva jóformán ki sem lépett a háza ajtaján, azt is elutasította, hogy kórházba utalják, noha rákban szenved. „Ha reggel elütne egy autó, annak is az volna az oka, hogy túlságosan nyíltan beszélek” – mondta; vagyis sokat bíralt. Az idén 52 éves asszony azóta igyekszik megbékélni a sorsával, aggodalmait félretette, és a daganatot is kioperáltatta, viszonylag jól érzi magát egészségileg. Férjével, Nyikolajjal, aki az északi-tengeri flottánál volt tiszt, a jéghideg Északról

visszatért napfényes szülővárosába, a fekete-tengeri Anapába. „Még mindig nem sikerült teljesen visszazoknom” – teszi hozzá. – „Pedig igyekszünk normális életet élni, csak amikor közeledik az évforduló...” A tragédia aktáit huszonöt évre államtitokká minősítették. Az orosz hatóságok az első perctől kezdve megpróbálták eltussolni, hogy mi is történt. Azon az augusztusi napon a norvégiai Norsar-intézet mérőállomásai moszkvai idő szerint 11 óra 28 perckor a Richter-skála szerinti 1,5 tizedes rezgést jeleztek a Barents-tengeren. Két perccel később pedig egy kétszeresénél is erősebbet. Ekkor kezdődött el a napokig tartó fogócska.

A tábornokok mellébeszélnek

Hat és fél órának kellett eltelnie, mire a megszakadt rádióösszeköttetés nyomán a tengeri gyakorlat során a flotta legjobb hajója, jelesül a Kurszk mentésére riadót fújtak. Putyin eközben mit sem sejtve repült Moszkvából rendes évi szabadságára a napfényes délre. Északról azt

közölték, hogy a mentőegységek kábeles összeköttetést létesítettek a tengeralattjáróval. A személyzet a fedélzeten maga kapcsolta ki a hajtómű reaktorát. Megvan a rádiókapcsolat. A levegő- és az oxigénellátás kielégítő – hangzott a hamis hír. A flotaparancsnokság hazudott, össze-vissza jelentett, dezinformált. Ekkor már a kilencedik és a leghátsó hajókamrában 23 ember küzdött kétségbeesetten a túlélésért.

A mentőmunkálatok is kudarcot vallottak. A technika későn érkezhett, mert vagy alkalmatlan volt a bevetés, vagy egyszerűen nem volt pénz. A külföldi segítségeket a Kreml elutasította, ugyanis a haditengerészet elhallgatta azt aényt, hogy a fedélzeten tartózkodók életveszélyben vannak. Sok hozzátartozó is csak az újságokból vagy az internetről értesült, hogy szeretteik a szerencsétlenül járt hajó személyzetéhez tartoznak. A tábornokok mellébeszélnek, Putyin hallgat.

Sötét titkok

A tragédia ötödik napján megtörik a jég, az államfő

kamerák elé áll – napbarnítottan, kitűnő hangulatban, nyári ingben: a Fekete-tenger partján, Szocsiban. „A helyzet kritikus, de ellenőrzés alatt áll” – jelenti ki hűvösen, miközben egész Oroszország visszafojtott lélegzettel kérdezgeti, vajon vannak-e még egyáltalán túlélők a koporsóvá vált hajótestben. Ekkor már ugyanis az a bizonyos 23 tengerész a legnagyobb valószínűséggel megfulladt. Búcsúlevelet hagynak hátra: „A 6., a 7. és a 8. szelvény teljes személyzete átjött a kilencedikbe. Egy baleset következményeként döntöttünk így. Egyikünk sem juthat a felszínre.” Örök kérdés marad, hogy legalább ők, de velük együtt akár az összes 118 tengerész életben maradhatott volna-e, ha például Moszkva nem késlekedik, és időben elfogadja a felajánlott külföldi (elsősorban norvég) segítséget. A hozzá tartozók ma is reménykednek, hogy egyszer kiderülhet az igazság.

A vizsgálóbizottság hivatalos jelentése szerint a Kurszk legénysége korán indított el egy gyakorlótorpedót, amely túlforrósodott,

mert a tengervíz még nem hűtötte, ezért hidrogén-peroxid keletkezett, és ez robbanásához vezetett. Ez aztán sorozatos robbanásokat idézett elő. Amerikaiak messzemenőkig hihetőnek tartják ezt a változatot, de egy ilyen hiba helyett mégis inkább azt feltételezik, hogy a felületes karbantartás következtében a hidrogén-peroxid vezeték keletkezett lyuk okozhatta a tragédiát.

Orosz tisztak úgy vélekednek, hogy Kurszk sötét titka máig él. Az idősebb Tilik, aki a fiát veszítette el, arról tudósít, hogy Gennagyij Ljascsin kapitány már a murmanszki kifutás előtt arról beszélt: az egyik torpedónak hibás a tömítése. Ennek ellenére ki kellett hajózni a nyílt tengerre – és a halálba. A fegyverzetért felelős tiszt viszont már az indulás előtt három órával elhagyta a hajót, ami meglehetősen szokatlan. A katasztrófa után előléptették, és Tilik szerint utána soha senkivel nem volt hajlandó az esetről egyetlen szót sem váltani. Egy özvegy azt mondja: „Amit eddig megtudtunk, csak a jéghegy csúcsa...” ◀

Lap-top

A nap címe. Nem tudom, Tökés bácsi!, Sabin Orcan, *Adevărul*.

Magyarázat. Kapásból ellenszenvesek számunkra a román cikkek mesterkéltné magyar címei, amilyen a fenti is; azért néztük meg mégis, mert az *Adevărul*-ról tudjuk, ugye, hogy – mint maga hirdeti – nem politizál. Nos, annyira nem politizál, hogy az idézett szerző ilyeneket ír: „Amikor Tökést a magyarok jogairól hallom beszélni, már-már elfog a vágy Vadim iránt. (...) És bár blokkfelelősnek sem választanám meg, készségesen elismerem, hogy jól megérdemelt választ ad a magyar revansistáknak. Inkább megpróbálom nem megérteni, amit az RMDSZ tiszteletbeli elnöke mond. A saját nyelvén: „Nem tudom, Tökés bácsi!” Na mármost, aki nem tudja, hogy mi a helyzet és hogy ki kicsoda, az ne cikkezzen ilyen elfogultan. Vagy az ő nyelvén: „Mai invatã, nãtãrãule!”

Átírányítás. Adriana Sãftoiu liberális képviselő (a kevésbé liberális államfőnk volt tanácsadója) kijelentette (írja a *Cotidianul*), hogy az ellenzék számára már nem megoldás az elnök kizárólagos bírálata, ez a „változat”, amely egyébként is csak annyit ért el, hogy 2009-ben Traian Bãnescu új-raválasztották, ma már túlhaladott. Tovább menve, Sãftoiu szerint Románia fő problémája nem a gazdasági válság, hanem a morális válság, ami például oda vezet, hogy a politikusok elégedettek a választókkal, akiket le tudnak kenyerezni anyagi javakkal, ahelyett, hogy doktrínákkal és programokkal győznék meg őket. Egyetértünk, azzal a kitételrel, hogy a morális válságért, inkább, mint a gazdaságiért, elsősorban Traian Bãnescu a felelős.

Mégis T. B. Mintha nem is olvasta volna Adriana Sãftoiu nyilatkozatát, Stelian Tãnase az *Academia Cațavencub*-ban lesújtó bírálatot mond az államelnökről. Visszatérünk.

A nap áhíre. Miután Bãnescu megvádolta az ellenzékét, hogy nem lenne képes válságidőben vállalni – és különösen megvalósítani – a kormányzást, az ellenzék prominensei kijelentették: ennél többre, válságot előállítani is képesek.

Minden napra egy mondat

„Soha eddig nem volt ilyen kevés időnk arra, hogy ilyen sok mindent megtegyünk.”
Franklin Delano Roosevelt

Tragikomédia az utakon

Néha sorozatban jutnak el hozzám a tragikus hírek, amelyek bár a legtöbbször emberhalálról szólnak, mégis rejtenek magukban egyfajta komikumot. Meglehet, valaminő védekezés ez nálam a szomorú végkifejlet ellen vívott folyamatos küzdelemben, ilyenformán én mégis inkább a dolgok derűsebb oldalára figyelmezek, jóllehet a legtöbbször szomorkodnom kellene.

Őrizzük meg hát komolyságunkat! Magyarországon történt közlekedési balesetekről van szó.

Friss sajtójelentésben azt olvasom, hogy az M5-ös autópályán a belső sávban durrdéfekt ért egy román autóst (erről a románról később még teszek néhány megjegyzést), aki ott helyben mindjárt neki is látott a kerékcserének. A

szokatlan akció két sérüléssel balesetet idézett elő, miközben sem az autóját szerelők, sem pedig kocsija még csak karcolást sem szenvedett.

Egy héten belül két alkalommal is előfor-

Gyulay Zoltán

dult, hogy román rendszámú autóbuszok ütköztek egymással. Az M7-es sztrádon egy turistákat szállító nagy és két kisbusz csapódott egymásnak; a határ magyar oldalán pedig utasokkal teli két jármű tört össze egymást, itt halott is volt.

A valószínűsítésszámításnak nem sok köze lehet ahhoz, ha azonos felségjelű utasszállító járműveknek sikerül ilyen szerencsétlenül találkozniuk a magyarországi utakon. Most érkezünk el a szükséges kitérőhöz: van abban valami túlságos leegyszerűsítés, esetleges tudatlanságból fakadó, nem is szándékosan sértő (de sértő) gondolkodásmód, hogy a magyar sajtó szinte minden egyes alkalommal „románokról” cikkezik, elfeledkezvén arról, hogy a partiumi, a bánási, az erdélyi, a székelyföldi, de még a csángó magyar is igaz, hogy román állampolgár, tehát jobb esetben is valójában romániai, de magyar. Legyen ez tanulság minden „otthoninak”, s most folytassuk. Sajnos, nem ígérhetem, hogy sokkal vidámabb lesz.

Valamikor, a nyolcvanas években Grasztól nem messze egy hajdúszoboszlói autó-

buszsofőr okozott végzetes balesetet, sok-sok halálos áldozattal. Az életben maradt sérülteket felkerestem a kórházban: egytől-egyig arra panaszkodott, hogy az alföldi vidékhez szokott sofőrt hiába figyelmeztették a hegyi szerpentinek veszélyeire, ő csak tepert, tepert, tepert. Az engem akkor furikázó osztrák autóvezető azonban – nagyon szép emberi gesztus – magyar kollégája védelmére kelt: azt mondta, hogy alföldi ember, nem szokott a hegyi utakhoz, az volt a hibás, aki ideküldte őt. (A gyakorlat hiányát a bíróság utóbb mentő körülményként értékelte.)

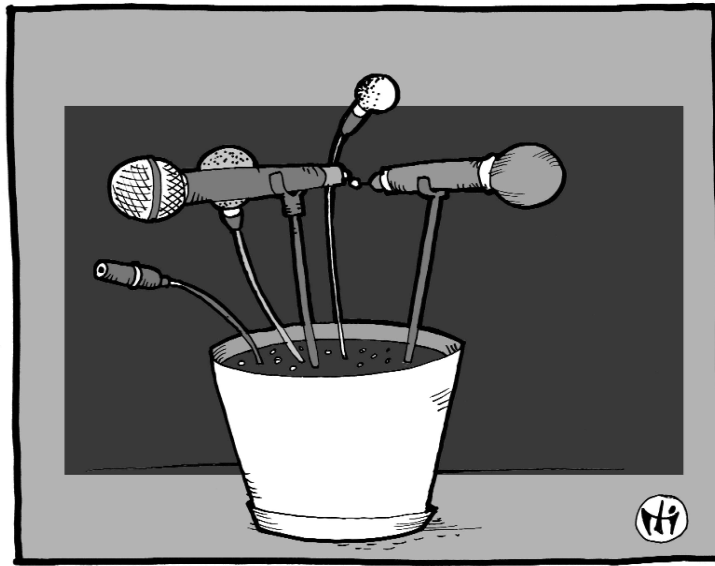
Ebből következően akár több mint bűnnek: hibának tarthatnók, ha igaznak bizonyul, hogy a *Ziarul Financiar* híre szerint a jelenlegi ütemet figyelembe véve hetven év múlva épülhet meg összesen ezer kilométer hosszúságú romániai autópálya. A Magyarországon romániaiakat ért baleseteket tekintve ugyanis akár joggal mondhatnánk – gondoljunk csak a kerékcserére –, hogy mindez azért van, mert nincsen meg a kelendő gyakorlat. A jelenlegi háromszáz kilo-

méteres hálózat a megszerzésére nemcsak kevés, hanem azért is alkalmatlan, mert a Nyugat-Európa felé vezető fő közlekedési irány nem erre húzódik.

De van tovább is, ami végképp súrolja a komikum határát. Romániából eleddig szívesen keresték föl a magyarországi autósiskolákat, hogy az oktatókat és a vizsgáztatókat jókora summákkal megkenve (kiknek is van ilyesmire pénzük?) úgy jussanak jogosítványhoz, hogy jobbára írástudatlanok vagy csak minimális iskolai végzettséggel rendelkeznek. Áprilisban egy tiztagú csoport bukott le ilyesmin. Lelki szememmel látom, amint az ilyen jogsí boldog tulajdonosa az időszakos orvosi vizsgálaton betűzeti a szeméznél kirakott függőleges táblát...

A legfrissebb rendelkezés szerint azonban vége a jó világnak, a B-kategóriás hajtási engedélyek megszerzését is alapképzést igazoló okirathoz (magyarán a nyolc általános elvégzéséhez) kötik. Ami teljesen rendjén is van, mégis álljon itt két megjegyzés. 1. Az általános iskolai bizonyítvány sem bizonyít semmit – üres papír csupán. 2. Az intelligenciát nem feltétlenül tanulni kell, lehet otthonról hozni is.

Dísznövény

Horváth István

Meggyőződések veszedelme

A szellem feltámadása. A politikai betegágyon a nép rendszerint megiffodik és újra megtalálja szellemét, amelyet a hatalom keresésében és megtartásában lassankint elvesztett. A kultúra a politikailag elgyöngült korszakoknak köszönheti a legtöbbit.

*

Új vélemények a régi házban. A vélemények átalakulására nem következik azonnal az intézmények átalakulása, sőt az új vélemények sokáig laknak elődeik elhagyott és kísértetiessé vált házában és még fenn is tartják - lakásszükségből.

*

Tanügy. A tanügy nagy államokban legfeljebb ha középszerű lesz, ugyanabból az okból, amiért a nagy konyhákban a legjobb esetben is csak középszerűen főznek.

*

Ártatlan korrupció. Minden intézetben, amely nincs a nyilvános kritika éles levegőjének kitéve, ártatlan korrupció tenyészik (tehát például tudományos testületekben és szenátusokban).

*

Tudósok mint politikusok. Tudósok, akik politikusokká lesznek, rendszerint azt a komikus szerepet kapják, hogy egy politika jó lelkiismeretével váljanak.

*

A báránybőrbe bújt farkas. Majd minden politikusnak bizonyos körülmények között oly nagy szüksége van becsületes emberre, hogy mint a kiéhezett farkas ront be a juhakolba: nem azért, hogy az elrablott kost megegye, hanem hogy gyapjas háta mögé bújjon.

*

Az igazság ellenségei. A meggyőződések veszedelmesebb ellenségei az igazságnak, mint a hazugságok.

Friedrich Nietzsche: Nietzsche-aförizmak. Fordította Schöpflin Aladár

Jelentés a szederbokorból

Jelentem, intenzív tapasztalatom szerint az ideai szedertermés minden eddigit felülmúl. Ha volna hozzá kellő politikai akarat, az egész uniót el tudnánk látni bió (vadon termő) szederrel, s az ára fél évre fedezhetné a nyugdíjak és a közalkalmazottak bérének kifizetését. Ugyanis a mezőgazdaság elhanyagoltsága miatt a hazai föld ma már több szedret terem, mint búzát és szőlőt. Ha más nem, a Fennvaló, az Anyatermeszet (kinek ez, kinek az) még szereti ezt a bölcs és jámbor népet, és kérés nélkül is úgy elszaporította a szedret, hogy jobban aligha lehetett volna. Tessék csak kinézni az állat nélkül maradt legelőkre, az évek óta kaszát nem látott rétekre, vagy az ekét nélkülözö szántóföldekre. Mifelénk, az északnyugati végeken, a mezőgazdasági terület csaknem fele ilyen. Rövidesen a városzéli házak ablakából is lehet szedni az égi mannáat.

S nem véletlenül említettem a politikai akaratot, mert mint korábban annyi mindent, a málna- és szederszedést is fentről irányították. Ennélfogva a nép megszokta, hogy folyton irányítják, megmondják neki, hogy mi a jó és mi a rossz, különben nem tudja. Ha nem így volna, most is szedezne, hisz a városi piacokon nyolc-tíz lejért kínálják literjét. De nem siet, vagy csak néhány mániákus természetjáró és a globalizált élelemtől megcsömörlött csoró szalad. A tömeg várja Ceaușescu utasításait, miként a különböző felmérések igazolják. Mellesleg, nem éppen dicsekvésre méltó, hogy az ÚMSZ rögtönzött közvélemény-kutatása is a magyarfaló kommunista diktátort tenné az ország élére, ami különösen a székelyek esetében kényelmetlen, hisz ők legutóbb is masszívan Bãnescu szavaztak.

Nem szeretném magamat mások elé helyezni, netán okosabbnak feltüntetni, mert engem is a megszokás, de még inkább a család küld ki szedezni. Soha ilyesmit nem tapasztaltam: egyedül kuruttyoltam egy négyszáz hektáros elvadult avasi legelőn, s mindössze két bokorról, alig másfél óra alatt megszedtem egy vedret. Közben arra gondoltam: de sok szegény ember jó kis pénzt csinálhatna ezekben a napokban, ha valaki mondaná nekik és megszervezné a finom vadgyümölcs átvételét és exportálását, úgy, mint a lelőtt (ípuscat) idejében. Lehet, nem kevesen utasítás nélkül is mennének, ha nem tartaná vissza

őket a lustaság, az igénytelenség, mert hát elég nekik az a kis társadalmi segély...

Na jó, elárulom: nekem külön szerencsém, hogy a forró legelőhöz közel a prësház, s szedezés után jó beülni a barátokkal a pincébe két-három (nagy)pohár hideg fröccsre. (Ezt otthon nem mindig mondom el.)

Sike Lajos

Nem lesznek elbocsátások

Antal Erika

► A be nem töltött állásokból „bocsátanak el” a Maros Megye Tanácsa által működtetett művelődési intézmények – döntött tegnapi ülésén a testület. A 25 százalékos fizetéscsökkentés is megterhelő a művelődési intézmények alkalmazottai számára, de a munkanélküliség még megrázóbb lett volna – vélekedtek többen is a tanácsulást követően. Barabási Csaba Attila, a Maros Művészegyüttes igazgatója lapunknak elmondta, elkészült a 2010-2011-es évad műsora, amit nehéz lett volna kisebb létszámmal létrehozni. „A táncosok a 25 százalékos bércsökkentést követően alig keresnek havi 500 lejt, de a színpadon nem táncolhatnak 25 százalékkal kevesebbet” – fogalmazott ironikusan Barabás, aki szerint a létszámcsökkentés az együttes létét is kockáztatta. Soós Zoltán, a Maros Megyei Múzeum igazgatója az ŰMSZ-nek elmondta: jóval kevesebben dolgoznak, mint ahány munkahely van a múzeumban, ezek az állások szüntenek meg, így senki sem kerül az utcára. Ugyanígy maradtak a megyei könyvtár alkalmazottai, az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház munkatársai, valamint az irodalmi lapok szerkesztői is. ◀

Régészparadicsom Erdélyben

Marosvásárhely mellett jelenleg két erdélyi város közelében is régészeti ásatások folynak. Székelyudvarhely mellett 14. századi templomra és temetkezési helyre bukkantak, Nagyváradon pedig szkíta leletek feltárásán dolgoznak.

Baloga-Tamás Erika, Totka László

► Nemrégiben fejezték be a Hargita megyei Csikszenttamás község határában – egy csaknem 22 hektáros területen – azokat az előzetes régészeti ásatásokat és felszíni kutatásokat, melyek a szakemberek szerint azt bizonyítják, hogy ez Hargita megye eddig ismert legnagyobb, összefüggő régészeti lelőhelye. Amint arról lapunkban is beszámoltunk Marosvásárhely központjában jelenleg is folynak az ásatások. A régészek a volt ferences kolostor és templom helyén két-há-

Fotó: Baloga-Tamás Erika

A Székelyudvarhely melletti Fenyéden 14. századi temetkezési helyre bukkantak a régészek

rom méterrel ásnak a felszín alá, hogy pontosan feltérképezzék a kolostor és templom nyomvonalát. Mivel a Színház tér korszerűsítési munkálatait hamarosan be kell fejeznie a kivitelezőnek, a régészek csupán úgy menthetik át a jövő nemzedékének az ásatás eredményét, ha színes kövezettel jelölik meg azt a területet, ahol a kolostor állt, illetve a falak nyomvonalát.

Templomromok Udvarhelyen

A Székelyudvarhelyi Fenyéd község határában késő-

középkorból származó templom és a körülötte található temetkezési hely feltárásán dolgoznak a Haáz Rezső Múzeum régészei.

„Az elmúlt évek során tett terepbejárások során kiderült, hogy ezen a helyen valószínűleg egy templom maradványai vannak, mivel a talaj felszínén habarcsos köveket, téglákat és emberi csontokat fedeztünk fel. Ezek egyértelművé teszik régész számára, hogy templomra és temetkezési helyre bukkant” – mesélte lapunknak Sófalvi András. Ottjártunkkor megtudtuk, hogy az ásatások során egy-

előre a feltételezhetően 14-15. században épült, úgynevezett Csonkatemplom észak-dél irányú falát, illetve néhány sírt sikerült feltárni, tárgyakat vagy egyéb útmutatókat még nem talált a csapat. A régész szerint a Csonkatemplommal kapcsolatban egyelőre még nagyon kevés dolgot tudnak. „Ha ez volt Fenyéd első temploma, akkor miért nem e köré épült a település? Elméletileg lehetett kápolna is, amit egy tetős személy épített, viszont a feltárt sírok nem erre utalnak” – sorolja a frissen felmerült kérdéseket Sófalvi, aki reméli, hogy az ásatások

két hét múlva esedékes befejeztével tisztábban fognak látni.

Szkíta unikumok Váradon

Amint arról a napokban lapunkban hírt adtunk, a nagyváradi Szálka dombon – egy terelőút építési munkálatai közben – Észak-Nyugat Románia legkomplexebb, legnagyobb régészeti lelőhelyére bukkantak, ahol az országban egyedülálló szkíta leleteket találtak, illetve nagyon hosszú idő óta először tárhatnak fel dák kori település-maradványokat. „Itt szinte megszakítás nélkül éltek, mintegy hatezer éven keresztül, ami igen ritka dolog. Mi több, az átlagosnál is sűrűbben lakott, ami szintén különlegessé és gazdaggá teszi a leleteket” – hangsúlyozta lapunknak az ásatások fontosságát Lakatos.

A feltárásokat vezető régész szerint hét régészeti korszak ível át a lelőhelyen, a késő neolitikumtól a 17. századig. Mint megtudtuk, a leletek a Körösvidéki Múzeumba kerülnek, ahol még hosszadalmas munka vár rájuk: tisztítás, rekonstrukció, restaurálás. A leletmentő ásatást a terelőút befektetője, a nagyváradi önkormányzat finanszírozza, mely kilencven napot engedélyez a régészeti munkálatokra. ◀

HIRDETÉS

2010. aug. 26-29. marosvásárhely

FÉLSZIGET PENINSULA

www.felsziget.ro

KOAN **OMEGA EUROPE** **GORILLAZ**

TRANSYLVANIA PHOENIX SOUND SYSTEM

18+ ÉVES FELETT

jegyek az Eventim hálózatában www.eventim.ro

új magyar szó

HARMONIA CORDIS

5. INTERNATIONAL CLASSICAL GUITAR FESTIVAL

FESTIVAL INTERNATIONAL DE CHITARĂ CLASICĂ

NEMZETKÖZI KLASSZIKUSGITÁR-FESTIVÁL

Tirgu Mureș • Marosvásárhely

Cultural Palace • Palatul Cultural • Kultúrpalota

22-27 august 2010

www.harmoniaccordis.org

free entrance • intrarea liberă • ingyenes belépés

2010. aug. 22. – 19.00
- Eduard Lejki (Románia)
- Csiki Andru (Magyarországi)

2010. aug. 23. – 19.00
- Duo:
- Duka Irina (Románia)
- Bogdan Ionuț (Románia)
- Susi Mirela
- Karol Pongracz (Magyarországi)
- Sabina Monica (Csehia)

2010. aug. 24. – 19.00
- Barabási Agneta Mihaela (Magyarországi)

2010. aug. 25. – 19.00
- Gabriel Stancu (Magyarországi)

2010. aug. 26. – 19.00
- Földes Antal (Magyarországi)

2010. aug. 27. – 19.00
- Székelyudvarhelyi György (Magyarországi)
- Székelyudvarhelyi Zoltán (Magyarországi)
- Székelyudvarhelyi Zoltán (Magyarországi)
- Székelyudvarhelyi Zoltán (Magyarországi)
- Székelyudvarhelyi Zoltán (Magyarországi)

Jubileumi Inter-Art Enyeden

Tamás András

► Patrick Cauvin haiti festőművész fotóábrálatával illetve egy mail art (postai művészet) kiállítással nyitotta meg kapuit szerda este a XV. nagyenyedi Inter-Art alkotótábor, mely augusztus 23-ig több mint húsz ország 37 képzőművészeinek ad otthont.

„Az elmúlt 15 év alatt az alkotótábor művészei az itt látottakról, tapasztaltakról szárnyakra kelt üzenet révén nagyköveteink voltak, és bár nehezebb időkben élünk, ameddig a művészet tisztasága fennmarad, a fejlődés hajtómotorjává válhat, hisz nemcsak a múltat és a jelent, hanem a jövőt is képviseli” – köszöntötte az

idei Inter-Art művészeit Horațiu M. Josan, a város polgármestere.

Az ünnepélyes megnyitón Balog István, az Inter-Art Alapítvány elnöke munkáját elismerő oklevelet vett át, majd bemutatta az indiai, haiti, egyiptomi, osztrák, finn, belga, bolgár, horvát, görög, német, olasz, marokói, magyar, moldvai, szerb, felvidéki, spanyol, szudáni, holland, amerikai, és hazai művészeket.

Ioan Hădărig, az alapítvány művészeti felelőse hangsúlyozta: „Nem könnyű egy kisvárosból elnyerni a nemzetközi elismerést, az Inter-Art-nak azonban sikerült, hisz a 15 év alatt több mint 200 művész for-

dult meg Nagyenyeden, valamennyi kontinensről”. A tábornyitón Patrick Cauvin haiti festőművész fotókiállítását nyitották meg, mely nem csupán művészi voltával, hanem dokumentumértékével is hatott, hisz a közelmúltban bekövetkezett katasztrófális haiti földrengés bemutatására vállalkozik.

Ezzel egyidőben a Bethlen kastélyban mail art kiállításra invitálják a művészetkedvelőket. A kommunista rendszer bezártságát áttörő megnyilvánulásként született postai művészet elmaradhatatlan a tábornyitók. Idén a portrét választották témájául, hiszen „semmi sem lehet csálókább egy tükörnél...” ◀

Balog István, az Inter-Art alkotótábor atyja 15 éves munkájáért vehetett át oklevelet

A szerző felvétele

„Bankrabló” román bankok

Totka László

► Megrohamozták a Credit Europe Bank ügyfelei tegnap a brassói fiókot: a pénztárazetben vezetett magánszemélyek számlájáról ugyanis összesen másfél millió euró tűnt el. A bank eddig húsz károsult ügyét rendezte. A bankfiók igazgatóhelyettese, Ionel Spătaru arról számolt be, hogy folyamatosan vizsgálják a panaszokat, és igyekeznek a leggyorsabb ütemben visszatéríteni az illegálisan lehívott összegeket. A „számlalecsapolással” több banki alkalmazottat gyanúsítanak, egyikük három nappal azután is utalt át pénzt saját számláira, hogy eljárás indult ellene.

A váratlan eset felháborította és megijesztette az ügyfeleket, akik tömegesen követelik számláik ellenőrzését; valószínű pánik tört ki a brassói fióktintézet körül. A kedélyek megnyugtatósa érdekében a helyszíre sietett Omer Tetik, a Credit Europe Bank elnökhelyettese, aki nyilvánosan bocsánatot kért a károsultaktól, valamint emlékeztetett arra, hogy immár két hete belső vizsgálat vizsgálja a történeteket.

Nem egyedi eset

Országsszerte érezhetően csökken a bizalom a számlák

biztonságát illetően, ugyanis a brassói eset nem egyedülálló. Néhány héttel ezelőtt hasonló bűncselekmény történt a Máramaros megyei Nagysomkúton. Bukarestben három banki alkalmazott júniusban csapolt meg több számlát, akkor nyolcszáz ezer euró tűnt el. Két éve Craiován, Temesváron és Bukarestben éltek vissza az ügyfelek bizalmával az alkalmazottak, akik több százezer eurót tulajdonítottak el.

Szerkesztőségünkhöz eljuttatott levelében sepsiszentgyörgyi olvasónk, Becze Zoltán azt állítja, hasonló kárt szenvedett el a helyi Raiffeisen bankfióknál. A levélíró szerint tudta és beleegyezése nélkül az egyik banki alkalmazott külön számlát nyitott a nevére, és arról folyamatosan vette le Becze pénzét. A károsult a bankhoz és a rendőrséghez fordult panasszal, és lapunkat arról tájékoztatta: az intézmény vezetője „szerverhibával” magyarázza a történeteket. Az érintett úgy tudja, a sepsiszentgyörgyi ügy további 21 embert érint. A lapunknak nyilatkozó panaszos jelezte: esetében végleges a bizalomvesztés. „A minden ízében korrumpálódott országban az ember személyes vagyona és az élete sincs biztonságban. Ne feledjük: ha

Az ügyfél figyelmén is múlik a bankbetét biztonsága Fotó:ÚMSZ/archív

egy intézmény egyik embere korrump, kéz kezét mos alapon az egész intézmény azzá válik” – hangsúlyozza Becze Zoltán, majd felteszi a kérdést: „Hogy bízunk ezek után a bankokban?”

Az ügyfél felelőssége

A bankszakértők óvatosságra intenek, de indokolatlannak tartják a pánikot. „A brassói eset kirívó, de tudni kell, hogy a banki alkalmazottak is emberek, bármenynyire is jól fel vannak készítve, bármilyen jó is az ellenőrzés, időről időre előfordulnak

»tévedések«” – figyelmeztet Diósi László, az OTP Bank romániai vezérigazgatója, aki szerint a legszigorúbb követési rendszerrel sem lehet védekezni „száz százalékosan” az ellen, hogy valamelyik alkalmazott váratlanul csalást követ el. „Védekezni úgy lehet, ha a banki alkalmazottak kiválasztására, felkészítésére, folyamatos ellenőrzésére, és a figyelemre fokozott hangsúlyt fektetünk” – véli a bankvezető, aki szerint az érvényben lévő jogszabályok és a hasonló esetekre érvényes büntetőeljárás megfelelőképpen szigo-

rú, ezért nem elhanyagolható az elrettentés ereje. Nyugat-Európában vagy akár Magyarországon is a rendszer-váltást követő 20 évben nagyon sok bankokat érintő bűncselekmény történt, rablások, csalások, Románia ezekből eddig kimaradt.

A banki csalások fénykora két éve kezdődött. Diósi szerint ez azt is jelenti, hogy a romániai szakembereknek nincs még elegendő tapasztalatuk a megelőzéshez. A helyzetet nehezíti, hogy a romániai, úgynevezett „digitális bűnözés” meglehetősen fejlett: Európa-szerte híresek a hazai bankkártyacsalók, akik a hasonló jellegű visszaélések főszereplőivé válhatnak. Diósi úgy véli, hasznos lehet, ha az ügyfél rendszeresen és pontosan követi saját bankszámlakivonatát, és ha rendellenességet fedez fel, azonnal jelzi a pénztárazet vezetőjének. „A legtöbb visszaélést az úgynevezett alvó számlákkal követik el, ahova az ember beteszi a pénzt, majd pihenni hagyja. Egyszer csak a gyanútlan ügyfél azt veszi észre, hogy már nincs a számlán semmi” – osztja meg az ÚMSZ olvasóival a tapasztalatait az OTP vezetője, aki szerint Nyugat-Európában megszokott, hogy az ügyfelek is felelősséggel tartoznak a pénzmozgások követéséért. ◀

Mentor díj a tehetségek támogatóinak

Mentor díjat alapít A Közösségért Alapítvány, a MOL Románia partnere a tehetségek gondozói által végzett munka elismerésére. Az egyenként 8000 lej értékű díjat évente tíz személy kaphatja meg: olyan Romániában tevékenykedő tanárok és edzők, akiknek meghatározó szerepük volt abban, hogy fiatal tehetségek induljanak el a sikerek útján. A díjra bárki benyújthat jelölést, az alapítvány kuratóriuma 2011 februárjában dönt az első kiírás díjazójairól. A Mentor díj kiírásának a részletei a www.pentrucomunitate.ro és a www.molromania.ro honlapokon olvashatók el. A *Segíthetek?* – MOL–Tehetség Támogató Program öt, eddigi meghirdetése nyomán 780 romániai tehetséges fiatal jutott mintegy 260 000 euró értékű eszközvásárlási vagy utazási támogatáshoz. A program nyertesek között szerepelt Anamaria Tămărjan, az olimpiai bronzérmes román női tornászcsapat tagja, Szócs Bernadett, a 15 éves asztaliteniszezők világranglistájának jelenlegi első helyezettje, Vasile Ghilea, a román tenisz nagy reménysége, illetve Francesco Iancu ifjú hegedűművész és az Osonó színjátszó csoport. (x)

HIRDETÉS

Akkor is kicsi, ha nagy számmal írjuk!

4,999%

0,1%
havi kezelési költség

0
hitelbírálati díj

4,99%
fix kamat az első évre

Szeptember 30-ig még meggondolhatja

- 4,99%* fix kamat az első évre;
- - 3 havi EURIBOR + 4,31% az első évi fix kamat után;
- 2010 végéig ingyenes OTPdirekt;
- 3 hónap türelmi idő.

* 40 000 eurós lakásvásárlási hitel vagy jelzálog alapú személyi hitel esetén, 357 hónapos futamidő és 6,37% tényleges éves kamat mellett a teljes kifizetett összeg: 85 794 euró. Az ajánlat 2010. szeptember 30-ig érvényes.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Megbízunk egymásban

euró alapú jelzáloghitel

MENTOR DÍJ A TEHETSÉGEK GONDOZÓINAK

Keressük azt az áldozatkész, lelkes tanárt, edzőt, pedagógust, aki a háttérből segíti tanítványai első lépéseit, és akinek figyelme, áldozatos munkája nagyban hozzájárul egy-egy fiatal tehetség képességeinek felfedezéséhez, kibontakozásához.

Ha ismer ilyen nevelőt, szakembert, jelölje a tehetséggondozásért járó **Mentor díjra**, hogy munkájáért elismerésben részesíthessük!

A **Mentor díj** erkölcsi és anyagi elismerés.

További információk a www.pentrucomunitate.ro és a www.molromania.ro honlapokon találhatóak.

MOL

A KÖZÖSSÉGÉRT ALAPÍTVÁNY

SZOMBAT
2010. augusztus 14.

A nap filmjei

TV2, 20.35

American Dreamz

Nagy népszerűségnek örvend az Amerikai álom című tehetségkutató show. Mindenki szereti: a producereknek hízik a mája a nézettségi lista és a bukszája a bevételek láttán, a nézők szurkolnak az új tehetségeknek, jelöltekben pedig soincs hiány. Egyedül csak a show házigazdája, Martin Tweed unja az egészet, alig várja, hogy valami izgalmas történjen a műsorban.

m2, 22.00

A lány és a farkasok

A múlt század 20-as éveiben történetünk főszereplője, a gyönyörű Angéle 20 éves. Még kislány korában megmengett egy árván maradt kis farkas kölyköt. A farkas erre évek múltán is emlékszik és hálából védelmezi a lányt, mikor bajba kerül. Angéle nem felejt el gyerekkori fogadalmát, hogy állatorvos lesz és segíteni fog a védtelen teremtéseken.

DUNA TV, 23.20

Control

A film a '70-es évek végén befutott posztpunk zenekar, a Joy Division énekesének és dalszövegírójának tragikusan rövid életét dolgozza fel. Ian Curtis mindössze 23 éves volt, amikor öngyilkosságot követett el. Curtis depresszióra való hajlama már kamaszkorában elzárja a családjától és a világtól. A naphosszat az ágyán fekvő tinédzser versekben próbálja kifejezni győtrő életérzését.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó

15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!, Híradás, Majális, Teleföntársasjáték, Nyelvőr, Világjárók

10.05 Térerő

14.00 120 perc. A hétvége eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templomaink, Portréműsor, Kabaré, Vetélkedő

16.00 Híradó, Ótórai tea. Megy a magnó, Sűrűlt grádics, Régi rádiósok a mikrofon előtt, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon, A hét zeneműve, Színek és formák

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, műsorism., sport
8.30 Térerő

9.25 Cifra palota

9.55 Hírek, műsorism.

15.00 Slágerlista

16.00 Hírek, műsorism.

16.10 Falfirka

17.00 Arcvonások

17.30 Sorsok az operaszínpadon

17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.50 Élő egyház (ism.)
8.20 Nyelvőröz
8.40 Kicsi Maciusz király
8.50 Traktor Tom
9.05 Oroszlánpapa és gyerekei
9.15 Dunáról fúj a szél
9.20 Főzés? Gyerekjáték!
9.30 Cimbora
10.25 Kutyaelet
10.25 Végre, szabadon! (sor.)
10.50 Az egyházi művészet kincsei
11.30 Requiem a Római partért
12.45 Híradó
13.05 Isten kezében
13.35 Nincs asztalom, sem székem...
14.15 Dakteri (am. sor.)
15.10 Madártávlathól
15.40 Világkikötő
16.40 Filmes Műhely
17.20 Szerelmes földrajz
18.00 Kalózsziget (sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 A világ felfedezése
20.55 Rebecca, az első feleség (olasz filmdráma, 1. rész)
22.30 Dunasport
22.50 Lélek Boulevard
23.20 Control (angol-am.-auszt. dráma)
1.15 Fados (musical)

TVR 1

7.00 Pro Patria
7.25 Az emlékek éneke... (ism.)
7.55 Jelek
8.25 Világszám
9.00 Noé bárkája
9.30 Expo Shanghai
9.40 Disney klub
10.35 Hannah Montana (am. sor.)
11.30 Nappalok és éjszakák
12.00 Nézd Románia!
13.00 Profesionisták
14.00 Hírek
14.20 A család sztárja
15.10 Egy férfi, egy nő és egy focicsapat (angol rom. vígj., 1997)
17.00 Életre szóló utazó
17.30 Zöld arc
17.35 Tévéenciklopédia
18.30 Népi hagyományok
19.40 Győzd le az árvizet!
20.00 Hírek
21.10 Szeress és táncolj! (amerikai romantikus dráma, 2009)
22.50 A Simpson család (am. rajzfilm sor.)
23.45 Zöld arc
23.50 Vízor monden (ism.)
0.20 Nappalok és éjszakák (ism.)
0.50 Az erőszak utcái (am. filmdráma, 1981)

VIASAT 3

9.40 10 évvel fiatalabb
10.40 A szépség és a szörny
11.35 Pimaszok
12.25 Joey (sorozat)
13.20 Halottak a csók
14.10 A sportriporter (am. f.)
15.50 Vézsnák kontra dagik
16.50 Topmodell lesznek!
17.40 Smallville (sorozat)
17.35 Vészhelyzet (sorozat)
19.35 Bugsy (am. f.)
21.55 CSI: A helyszínelők (sorozat)
22.50 Esküdt el-lenségek (sorozat)
23.50 A golfbajnok (am. f.)

m1

6.50 Ma Reggel
9.00 Híradó
9.05 Sporthírek
9.10 Szezon 2010
9.40 Mesék
10.20 30. LEN Úszó-, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB (élő) Úszás selejtezők
13.01 Hírek
13.05 A csáfordi kerek erdő
13.30 Pompei (olasz filmdráma, 4. rész)
14.20 Hogy volt!?
16.30 30. LEN Úszó-, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB európa-bajnokság (élő) Múgrás, 10 m férfi szinkron döntő Úszás döntők (1500m gyors női, 100m pillangó férfi, 200m gyors női, 50m hát női, 200m hát férfi)
20.30 Híradó este
20.50 Sporthírek
21.00 SzerencseSzombat
21.40 Poirot történetei - Randevű a halállal (angol krimi)
23.30 Hírek
23.35 Sporthírek
23.45 A szabadság útja (am. minisor.)
1.30 A "Lélek Könyvének" árnyékában

TVR 2

5.25 Hírek (ism.)
6.15 Teleshopping
7.00 Népi pihenőhelyek (ism.)
8.00 Miért ABC
9.00 Figyelem gyerekek!
9.35 Szabad a szembejövő sáv
10.30 IT Zon@
11.00 Az én költségvetésem (ism.)
11.30 Ég és föld között
12.00 A mágikus kő (auszt. sor.)
12.35 Balkáni szokások
13.35 Figyelem, énekelünk!
15.00 Kaland és természet
15.30 A románok kincsei
16.00 Közéletről a világ
16.30 Sikerkép
17.00 Fiatalok olimpiája
18.00 30. LEN Úszó-, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB (élő)
20.30 Menedzsment lecke
21.00 Öslények kalandorai (angol kalandfilm sor.)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.10 Holdfény és Valentino (amerikai romantikus film, 1995)
1.00 Lehet, hogy nem tudtad
1.15 Szex és tabu a moziban (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
11.00 Külön kiadás
12.00 Bayern München - Real Madrid barátságos mérkőzés
13.00 Sport.ro Hírek
15.05 American Gladiators
16.00 Mitica ligája (live)
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.00 Mitica ligája (live)
20.00 Purina Dog Challenge
21.00 Sport.ro Hírek
21.30 Wrestling SMACK
22.30 Tenisz bajnokok ligája
23.30 Fogadás a félelemmel

m2

6.50 Ma Reggel
8.55 MIÉRT?
9.45 Magyar évszázadok
10.00 Mindentudás Egyeteme
10.55 30. LEN Úszó-, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB (élő) Múgrás, 10 m férfi szinkronúgrás selejtezők, Múgrás, 3 m női közép-döntő
14.30 70 ezer negatív
15.00 Koncertek az A38 hajón
15.50 Nekem ne lenne hazám?
16.05 Kalandozó
16.30 A négy páncélos és a kutya (lengyel sor.)
17.30 Linda (magyar sor.)
18.35 Pecatúra
19.05 Mézga Aladár különös kalandjai
19.30 Sztársáv
20.00 30. LEN Úszó-, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB (élő) Múgrás, 3 m női döntő
21.34 Híradó este
21.55 Sporthírek
22.00 A lány és a farkasok (fr. f. dráma)
23.50 Beugró
0.40 Poirot történetei - Randevű a halállal (angol krimi)

PRO TV

6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Mi történik, doktor úr?
10.00 Késhegyen múltó szépség(ism.)
11.30 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz akció sorozat)
12.30 Pro Motor (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Tinisztár a pácban (amerikai vígjáték, 2008)
15.00 Twist Olivér (angol-cseh-francia-olasz filmdráma, 2005)
17.00 Mennyé mál (amerikai-kan. rom. vígjáték, 2001)
19.00 Hétfégy Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor
22.30 Indiana Jones és az utolsó keresztlovag (amerikai kalandfilm, 1989)
1.15 Tinisztár a pácban (amerikai vígjáték, 2008) (ism.)
3.00 20 év után (ism.)

15.00 Twist Olivér (angol-cseh-francia-olasz filmdráma, 2005)
17.00 Mennyé mál (amerikai-kan. rom. vígjáték, 2001)
19.00 Hétfégy Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor
22.30 Indiana Jones és az utolsó keresztlovag (amerikai kalandfilm, 1989)
1.15 Tinisztár a pácban (amerikai vígjáték, 2008) (ism.)
3.00 20 év után (ism.)

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne. Kaleido Star, Stuart Little, Rupert maci, A komisz aranyhal, Hupikék törpikék
11.00 Top Shop
11.25 ASZTRO Show
12.30 A dadus (amerikai vígjáték sorozat)
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.45 Majomszeretet (am. vígj. sor.)
15.30 Tengeri őrzár (olasz krimisor.)
16.30 Elveszett kincsek kalandorai (angol kaland sor.)
17.40 Szívtelen bosszú (amerikai filmdráma, 1997)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 Szuperhekusok (olasz akció-vígjáték, 1985)
22.35 A specialista (perui-am. akcióf., 1994) Utána: RTL-hírek
0.50 Vészjelek (amerikai thriller, 2003)
2.25 Gyilkos elmék (amerikai-kanadai krimisor.)
2.55 Fókusz Plusz (ism.)

ANTENA 1

7.00 Híradó, Sport
9.00 Leány gyöngy fülbevalóval (angol-luxemburgi életrajzi dráma, 2003)
11.00 Az út Shiloh fele (amerikai háborús film dráma, 1968)
13.00 Híradó, időjárásjelentés
13.15 A simlis és a szende
14.00 Maugli újabb kalandjai (amerikai kalandfilm, 1998)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
16.30 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat)
17.00 A vénlegény - szórakoztató műsor (ism.)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.30 A vörös sárkány legenda (hongkongi akciófilm, 1994)
22.30 Állj, vagy jöved! (amerikai-német vígjáték, 1999)
0.30 A vörös sárkány legenda (hongkongi akciófilm, 1994) (ism.)
2.00 Shaolin Kung Fu (kínai akció sorozat) (ism.)

(amerikai sorozat) (ism.)
14.00 Maugli újabb kalandjai (amerikai kalandfilm, 1998)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
16.30 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat)
17.00 A vénlegény - szórakoztató műsor (ism.)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.30 A vörös sárkány legenda (hongkongi akciófilm, 1994)
22.30 Állj, vagy jöved! (amerikai-német vígjáték, 1999)
0.30 A vörös sárkány legenda (hongkongi akciófilm, 1994) (ism.)
2.00 Shaolin Kung Fu (kínai akció sorozat) (ism.)

TV2 TV 2

7.00 Látlelet a Földről
7.25 Tv2 matiné
11.00 414-es küldetés
11.30 Szurikáták udvarháza
11.55 Doktorológia Leslie Nielsen módra
12.20 Két Testőr
12.50 Babavilág
13.20 A láthatatlan ember (sor.)
14.25 A kiválasztott - Az amerikai látnok (amerikai sorozat)
15.30 Doktorok (am. sor.)
16.30 Rejtélyek kalandorai (kanadai-amerikai sor.)
18.30 Knight Rider (amerikai sorozat)
19.30 Tények
20.05 Magellán
20.35 American Dreamz (am. vígj., 2006)
22.30 A kód neve: Merkúr (am. akcióf., 1998)
0.30 Vadászat a gyilkos krokodilra (am. thriller, 2007) Közben. Kenősorsolás
1.00 Az ionvihar torkában (amerikai sci-fi, 2007)
2.10 EZO.TV 06-90-602-022
3.00 Kalandjártat (ism.) Az útitárs
Kandász Andrea

PRIMA TV

6.00 Aki tud az nyer (ism.)
7.00 Fején a nagyvilág
8.00 Mestersége vendéglátó
9.00 Shinzo (am. rajzfilm sor.)
9.30 Autofórum
10.00 Teleshopping
10.30 Kandikamera
11.00 Ingatlan Blitz
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Ötcsillagos otthon
13.00 S.O.S.,mentsd meg a házam
14.00 Focus Monden
14.30 Add össze a születed (ism.)
16.00 Samurai Girl (amerikai filmsorozat)
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 Mestersége vendéglátó
20.30 Csillagközi invázió (amerikai sci-fi akcióf., 1997)
23.00 A végső megközelítés (amerikai akcióf., 2007)
1.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.30 Shaman király (japán animációs sor.)
3.00 Monster Warriors (kanadai kalandfilm-sorozat)
3.30 Ötcsillagos otthon (ism.)

KANAL D

9.00 Adio, de szeretlek
10.30 A pótpapa (amerikai f.)
12.00 Dokik (am. sorozat)
12.30 Híradó
13.30 Dokik (sorozat)
13.30 A hullámok úrai (sorozat)
14.00 Lökött ügynök (am. vígj.)
15.45 A bohóc (ism.)
16.45 Fel-mérő osztályfőnökből (román f.)
18.45 A nap híre
19.00 Híradó
19.30 Sze-mek az árnyékban
20.30 Házasulandó fiam van
22.00 Az utolsó esély (kan. akcióf.)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Széles út
Motoros életmód-magazin
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 Arcok a liftben
11.05 Különkiadás
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 BBC Click
14.30 Negyedik
15.05 Garázs - Ahonnan az autózás indul!
15.30 BBC Hard Talk (ism.)
16.05 Ősök tere (ism.)
16.30 Ingatlanpiac (ism.)
17.05 Értékmentés más-ként (ism.)
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Cálpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
19.05 Sziluet
20.00 Híradó
20.30 Riasztás (ism.)
A rendkívüli események műsorra
21.05 Civil kaszinó (ism.)
Hűsbavagó kérdések, civil válaszok
22.00 Híradó 21
22.30 BBC Hard Talk (ism.)
23.05 Arcok a liftben (ism.)
23.30 BBC Híradó
0.05 Vettítő
A gyimesi borbély

DISCOVERY

6.30 Ötödik sebesség
7.00 Túlélés törvényei - Vietnam
8.00 Nagy durranások
9.00 Végzetes másodpercek
10.00 Amsci motorok - Saginaw Chippewa indián törzs témájú motor
11.00 Autóépítők - A nagy verdaczata
12.00 Újjáépítők
13.00 A tenger gladiátorai - Hazavágyás
14.00 Nagy durranások - Foxberg
15.00 Végzetes másodpercek
16.00 Állítólag... - Robbanó vízforráló
17.00 A túlélés törvényei - Északi-sark
18.00 Tornádók nyomában - Extázis
20.00 Piszkos munkák - Halfeldolgozó hajó
21.00 Fegyvertények - Megfélemlítés
22.00 Töréspont
23.00 Hogyan készült
0.00 Dühöngő világ - Dühöngő sofőrök
1.00 Cella-napló - Ohio
2.00 Futballhuligánok - Skócia
3.00 A túlélés törvényei - A kulisszák mögött

HALLMARK

9.00 A Partiórség (sorozat)
10.00 Szünidős Téli-apó (amerikai vígjáték)
12.00 Rejtélyek asszonya. A törlesztés (amerikai krimi)
14.00 Rejtélyek asszonya. A játszma (amerikai krimi)
16.00 Férfi kerestetik! (am. vígj.)
18.00 Lángoló szívek (am. dráma)
20.00 A győztes is veszít (kanadai film)
22.00 A siker megszállottja (kanadai-amerikai dráma)
0.00 A múlt vétkei (kan. film dráma)

VASÁRNAP

2010. augusztus 15.

A nap filmjei

RTL Klub, 21.00

Harry Potter és a titkok kamrája

Harry Potter nyári vakációja nem a legjobban sikerült. Mindent tetézi, hogy megjelenik nála Dobby, a házimanó, hogy figyelmeltesse, nagy veszély leselkedik rá a Roxfort Boszorkány- és Varázslóképző Szakiskola falai között. Harry és Ron lekési a Roxfort Expresszt, amely visszavinné őket az iskolába, így a repülő autóval indulnak útnak, nehogy elkéssenek az új tanév kezdetéről.

TV2, 21.05

A Skorpiókirály

A film 5000 évvel ezelőtt játszódik Gomorra hírhedt városában, ahol egy gonosz uralkodó elhatározza, hogy kiirtja a sivatag minden nomád népét. A néhány megmaradt törzsnek, akik sosem voltak szövetségesek, most egyesülniük kell, vagy elpusztulnak. Tudván, hogy ellenségük egy varázsló látomásaira támaszkodik, felbérelnek egy profi gyilkost, hogy tegye el láb alól a látnokot.

VIASAT3, 0.40

Helter Skelter

Borzalmas hír rázta meg a világot 1969 nyarán, vérfürdőt rendeztek Los Angelesben, a hírességek lakta Beverly Hills szívében. A hét áldozat egyike Sharon Tate színésznő, a rendező Roman Polanski állapotos felesége. A rendőrség hamarosan letartóztatja Charles Mansont és néhány társát. Manson megszállott örül, aki messiásnak képzei magát, teljesen a hatalmába kerítette követőit.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás

11.00 Híradás, Gyermekműsor

12.00 Híradás

12.05 Igehirdetés, Délkőr

13.00 Híradás

13.05 Szól a nóta, Itthon, Erdélyben - faluműsor. Kercsed, Kolozs megye (ism.)

14.00 Zenés üzenetek

16.00 Híradó

16.10 Zenés üzenetek

17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

14.00 Műsorism.

14.05 Dalposta

15.40 Vidékről vidékre

16.25 Térerő

17.15 Egyházi műsor, református

17.58 Műsorism.

DUNA TV

7.55 Szívekben égjen a láng...
8.45 Marsupilami
9.05 Cimbora (ism.)
9.35 Főzés? Gyerekjáték!
9.45 Zengő ABC
10.00 Kaland-Zoo a Kifutók mögött
10.30 Hatodik sebesség
11.00 Nagyboldogasszony napi szemtise
12.15 Kelet és Nyugat határán
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.00 Csellengők
14.30 A lép virága (magyar f.)
15.50 Dunáról fúj a szél
15.55 Izórzók
16.30 A világörökség kincsei
16.50 Vannak vidékek
17.45 Építészeti az Óbölben
18.10 Mese
18.40 Arcélek
19.00 Híradó
19.25 Heti Hírmondó
19.25 Gyöngyhalászat Bahreinben
20.35 Kaszás Attila-díj Gála
21.30 Rebecca, az első feleség (olasz filmdráma, 2. rész, 2008)
23.05 Divathét
23.35 Dunasport
23.50 Afrika színei
0.50 Yantra

TVR 1

7.10 A hit világa
8.40 Ahogy elő van írva
9.30 Disney Klub
10.00 Szent pontok
11.25 Zöld arc
11.30 A falu élete
12.55 Nézd Románia!
13.00 Lark Rise to Candleford (angol sor.)
14.00 Hírek
14.20 Ismerd meg a te Európádat!
14.45 Vidám moziarchívum
15.10 A fenébe a szegénységgel (olasz vígjáték, 2009)
17.00 A 60-as évek hallhatatlanjai
17.40 Charlie, a kellékes (amerikai vígjáték, 1915)
18.00 Nézd Románia!
18.10 Miért szeretjük Florint?
19.25 Jocker, Loto 5 /40, Loto 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Győzd le az árvizet
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.10 Egy éjszaka a királlyal (amerikai filmdráma, 2006)
23.15 Zöld arc (ism.)
23.20 Britt zenei díjkiosztó gála
1.00 Dánut S.R.L. - 1. (ism.)

VIASAT 3

9.30 Bigyó felügyelő
10.20 A szépség és a szörny (am. sorozat)
11.20 Vészhelyzet (ism.)
12.15 Gigamad
12.40 Penzance kalózái (angol-am. vígj.)
14.30 A Nagy Ő - The Bachelor
16.25 Hat nap, hét éjszaka (amerikai vígjáték)
18.10 Amerika csillagai
21.00 Lehetetlen küldetés
22.00 A cég hangja
23.05 Utolsó utazás (amerikai akciófilm)
0.40 Helter Skelter (amerikai filmdráma)

m1

9.00 Híradó
9.10 Fótér
9.55 Katolikus krónika
10.20 30. LEN Úszó-, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi Európa-bajnokság (élő)
13.01 Hírek
13.05 Telesport - Sport 7
13.35 Kul-túra 2010
14.05 A csodálatos Mrs. Pritchard (sor.)
15.05 Hogy volt!?
16.00 Kórhinta
16.30 30. LEN Úszó-, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB (élő)
Múgrás, 3 m női szinkron döntő, Úszás döntők (50m gyors női, 50m gyors férfi, 50m mell női, 200m pillangó női, 400m vegyes férfi, 400m gyors női, 4x100m vegyes női, 4x100m vegyes férfi)
20.30 Híradó este
21.00 Az Ezeregy éjszaka meséi (am. kalandf., 2. rész)
21.50 Magyar Dal Napja 2009
23.40 Kultúrház
0.35 Hírek
0.50 Retúrjegy (lengyel f. dráma)
2.40 Telesport

TVR 2

7.00 Népi pihenőhelyek
8.00 Kaland és természet
8.30 A térképen túl (ism.)
9.00 Motomágia
9.30 Mosoly négy keréken
10.00 Farm - magazin
11.00 Két dojnázó
11.30 Csavargó halász
12.00 A mágiikus kő (auszt. sor.)
12.35 Kicsik órája
13.35 Hatalmas aranyos (am. vígj., 1996)
15.15 Lehet, hogy nem tudtad
15.30 Jamie Oliver varázslói
16.00 Atlasz
16.30 Arc és hasonlóság
17.00 Az ifjúság olimpiája
18.00 30. LEN Úszó-, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB (élő)
20.00 Fialat vagyok, karriert építék
20.30 ConturRo
21.00 Őslények kalandorai (angol kaland sor.)
22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
23.10 A magányos lovas (am. west.)
0.40 Atlasz (ism.)
1.10 Bazár (ism.)
1.40 A térképen túl (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
7.30 Pro Motor, premier
8.00 Sport.ro Hírek
11.00 Külön kiadás
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 Amerikai favágó bajnokság
15.05 Fogadás a félelemmel
16.00 Mítica ligája (live)
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.00 Mítica ligája (live)
20.30 Tenisz bajnokok ligája, Toronto
22.30 Sport.ro Hírek (live)
23.00 Ultimate Fighting Championship

m2

6.45 Hajnali gondolatok
6.50 Ma Reggel
8.55 Mesék
9.35 Spuri (sor.)
10.00 Derek, a fenegyerek (sor.)
10.45 retrock
10.55 30. LEN Úszó-, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB (élő)
Múgrás, 3 m női szinkron
14.30 Katolikus krónika
14.50 Kőbezárt fohások
15.30 Zenés portré Kovács Józsefről
16.30 Női szemmel
15.55 Zodiákus
17.25 Pro natura
18.20 Linda (sor.)
19.30 Mézga Aladár különös kalandjai
20.00 30. LEN Úszó-, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB (élő)
Múgrás, 10 m férfi döntő
21.34 Híradó
22.00 Ifjúsági Olimpia Szingapúr 2010
22.25 Sky kapitány és a holnap világa (am.-angol-olasz sci-fi akcióf., 2004)
0.10 Egy angyal (fr. krimi, 2001)
2.10 Beugró
3.00 Koncertek az A38 hajón

PRO TV

6.00 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (ism.)
7.00 ProTV hírek, sport
10.00 Twist Olivér (angol-cseh-francia-olasz filmdráma, 2005) (ism.)
12.00 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz akció sor.)
13.00 ProTV hírek, időjárásjelentés
13.05 Pistruiatul (román sorozat)
13.45 Pistruiatul (román sorozat)
14.30 Mennye má! (am.-kan. rom. vígj., 2001) (ism.)
16.30 Indiana Jones és az utolsó keresztelovag (amerikai kalandfilm, 1989) (ism.)
19.00 Hétfégi Pro Tv hírek, sport
20.30 Szabadnapos baba (amerikai vígjáték, 1994)
22.30 Robbanófejek (amerikai akció-vígjáték, 1998)
0.30 Jackson, a vadállat (amerikai akcióf.) (ism.)
2.30 Robbanófejek (amerikai akció-vígj.) (ism.)

ACASĂ

8.15 Szívek iskolája
9.45 A kötelék
11.15 Hetedik menyország
12.30 Mindörökké együtt (sorozat)
13.30 A divat kulisszái
14.00 Marina (sorozat)
15.30 Viktória (sorozat)
16.30 A kötelék (sorozat)
17.30 Hetedik menyország (sorozat)
18.30 Mindörökké együtt
19.30 Szívek iskolája (sorozat)
20.30 A második legjobb dolog (am. vígj.)
22.45 Viperafészek (sorozat)
23.45 Arulás (sorozat)

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne: Kaleido Star, Stuart Little, Rupert maci, A komisz aranyhal, Hupikék törpikék
11.10 Trendmánia Életmód- és szépségmagazin
11.40 ASZTRO Show
12.40 meneTrend Utazási magazin
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Dáridó Lajcsival
13.45 Red Bull Air Race 2010
14.20 Magyar autósportmagazin
14.40 Nagymenők (amerikai sor.)
15.35 A Grace klinika (am. sor.)
16.35 A Grace klinika (am. sor.)
17.35 A kicsi kocsik legújabb kalandjai (amerikai vígjáték, 1998)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Cobra 11 (német sor.)
21.00 Harry Potter és a titkok kamrája (amerikai kalandf., 2002)
0.00 A falu (amerikai thriller, 2004)
Utána: RTL hírek
2.10 Portré (ism.)

ANTENA 1

4.45 101 kiskutya (amerikai animációs sorozat)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
9.00 Ralu úrfi kelengyénje (román akciófilm, 1970)
11.00 Maugli újabb kalandjai (amerikai kalandfilm, 1998) (ism.)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
13.15 A simlis és a Szende (angol vígjáték sorozat) (ism.)
14.00 Kutyám, Jerry Lee (amerikai akció-vígjáték, 1989)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.30 Szegény embert az Amish húzza (amerikai vígjáték, 1997)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.30 Hamis szerelmi jelenetek - szórakoztató műsor
22.00 SuperBingo Metropolis
1.00 Euforia
Midnight Sun Tour
1.45 A doboz (amerikai krimi, 2007)
3.30 Hidegtál (francia vígjáték, 1979)

FILM+

8.05 A földi lányok csábítók (am. vígjáték)
10.00 Televíziós vásárlás
13.05 Sock a jóból (am. vígjáték)
14.45 Napszekerek (amerikai vígjáték)
16.40 Rendőrákadémia 7. (amerikai vígjáték)
18.10 Las Bandidas (francia-mexikói-amerikai vígjáték)
19.50 Én a vízilovakkal vagyok (ol. vígjáték)
21.35 A kilencedik kapu (sp.-fr.-am. thriller.)
0.05 Ogre - Az elátkozott város titka (amerikai-kanadai film)

TV2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Látélet a Földről
7.45 Tv2 matiné
10.30 414-es küldetés
11.00 Tv2 matiné
12.30 Kalandjártat
13.00 Frizbi roadshow (show-műsor)
13.30 Szálgöld vipera (am.-német sor.)
14.30 Célkeresztben (am. krimisor.)
15.30 Sheena, a dzsungel királynője (am. kaland sor.)
16.30 Crusoe (am.-angol-kan. kaland sor.)
17.30 Jóban Rosszban (magyar sor.)
19.30 Tények
20.00 Napló
Mérlegen a valóság
21.05 A Skorpiókirály (am.-német akcióf., 2001)
22.50 Kegyetlen játékok 3. (amerikai filmdráma, 2004)
Közben: Kenósorsolás
0.25 Irina Palm (belga-lux.-angol filmdráma, 2007)
2.15 EZO.TV 06-90-602-022
Jósok, látók, médiumok!
3.05 Napló (ism.)
Mérlegen a valóság
3.55 Animációs filmek

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Teleshopping
8.00 Mestersége vendéglátó (ism.)
9.00 Shinzo
9.30 A ház: építkezés és design
10.00 Teleshopping
10.30 Nyakamban az egész világ
11.00 Kandikamera
11.30 Levintza bemutatja
12.00 Galileo - szórakoztató műsor
12.30 A Kiss FM-es sál
13.00 Hipnózis, az elme játéka
14.00 Focus Monden
14.30 10 éves a Krónika
16.00 Az extra (ausztrál rom. vígj., 2005)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Mestersége vendéglátó
20.30 Veszekedés a konyhában (reality show)
22.00 Találkozás a sötétben - reality show
23.30 Tuti duók (am. vígjáték, 2000)
1.30 Hírek, sport
2.30 Shaman király (japán anim. sor.)
3.00 Monster Warriors (kan. kalandfilmsorozat)

KANAL D

9.30 Édes, drága titkaink (sorozat)
10.30 Eb a titka mindennek (amerikai családi film, 2006)
12.30 Hírek
13.30 A sztár papucsában (ism.)
15.00 Vendéglő nálunk otthon
16.00 A bohóc (sorozat)
17.00 Családi történet
18.45 A nap híre
19.00 Hírek
19.30 Szeretem Romániát (ismétlés)
21.00 Ha jó vagy pénzt nyersz!
22.00 Halálkereskedők (amerikai akciófilm, 1997)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
A vidék magazinja
9.05 Iskolapélda (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás
A kultúra külön kiadásban
16.05 Arcok a liftben (ism.)
16.30 Széles út (ism.)
Motoros életmód-magazin
17.05 Garázs
17.30 GyógyHír - Egészségügyi magazin
18.00 Híradó - Friss napi információk
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
Riportmagazin
20.00 Híradó (ism.)
20.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értéktelenség más-ként (ism.)
23.05 Vetítő
Szarvassá válni (magyar portréf.)
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

6.10 Állítólag...
- Bűnügyek és mítoszok
7.00 Hogyan készült Svájci biciklák, olajszállító hajók, versenyautókerek
8.00 Harc az elemekkel
9.00 Amerikai favágók
10.00 A legnagyobb motoros kihívás
- Lengyelország
11.00 Ötödik sebesség
12.00 Amerikai hotrodok nyomában
15.00 Amerika legőrültebb versenyei
16.00 Állítólag...
- Hordóban halat lőni
17.00 A túlélés törvényei
- Válogatott kalandok
18.00 Hogyan készült
19.00 Harc az elemekkel
20.00 Tönkre vágva
21.00 Hogyan működnek a gépek?
22.00 Rács mögött külföldön
- Hongkong
23.00 Éljük túl a katasztrófát
0.00 Ross Kemp
- Kalózk nyomában
1.00 Végzetes másodperc
2.00 Trükkös tesók - Álomjármű
3.00 Chris Ryan bemutatja

HALLMARK

8.00 Rejtélyek asszonya. A játszma (am. krimi)
10.00 Foyle háborúja (angol sorozat)
12.00 A szerelem örök (am. romantikus film)
14.00 A siker megszállottja (kan.-am. drám.)
16.00 A múlt vételei (kan. f. dráma)
18.00 Különleges küldemény (am. vígjáték)
20.00 Az élet viharában (rom. f. dráma)
22.00 Esküdt ellenségek. Bűnös szándék (am. sorozat)
2.00 A médium (sorozat)

HÉTFŐ
2010. augusztus 16.

A nap filmjei

VIASAT3, 22.20
12 majom

Járvány pusztította el a Föld népességének kilencvenkilenc százalékát 1997-ben. Majd negyven évvel később a túlélőkre is pusztulás vár a föld alatti világban. Csak akkor maradhatnak életben, ha sikerül információt szerezniük a gyilkos vírusról. James Cole-ra vár a feladat, hogy az időben visszautazva, megtudja azt. A számításba azonban hiba csúszik, Cole 1996 helyett 1990-be érkezik.

Prima Tv, 23.30
Három kívánság

Jack McCloud az országutak rejtélyes vándora. Számára az élet nyughatatlan szabadságot jelent, melyben egyetlen társa egy nem mindennapi kutya. Amikor a férfit elgázolja egy autó, a kocsifőré, a ragyogó fiatalasszony úgy dönt, hogy a gyógyulásig házába fogadja őt. Az asszony férje a koreai háborúban tűnt el. Az özvegynek szerelemre, fiainak pedig apára van szüksége.

DUNA TV, 0.05
Meztelen mennyország

A tizenkilenc éves farmer fiú, John Groberg a Brigham Young egyetemen tanul 1953-ban. Tanulmányai elvégzése után első feladata az egzotikus Tonga-szigetre szólítja. Miszionáriusként a mormon hitre tanítja a bennszülötteket. Közben Groberg szembetalálja magát a primitív élet nehézségeivel, igyekszik minél többet megtudni a törzsi hagyományokról, a kulturális szokásokról.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zeneszövegek
14.00 Délutáni váltás - tájékoztató és szórakoztató műsor Hírnegyedóra
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Közélet, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapok igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.50 Isten kezében (ism.)
7.20 Ezer év szentjei
7.50 Magyar történelmi arcképcsarnok
8.20 Vannak vidékek
9.15 Főzés? Gyerekjáték!
9.25 Antje (anim. sor.)
9.45 Gyerekkori könyveink
10.10 A dzsungel könyve
10.40 Zorro (am. sor.)
11.05 Cook kapitány (sor.)
11.55 Színes szürkeálmomány
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.10 Térkép
15.40 A világ nagy kikötői
16.30 Irány a strand!
17.00 Ízörzők: Hajdúhadház
17.35 Heuréka! Megtaláltam!
18.05 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
19.55 Derrick (krimisor.)
21.00 Híradó
21.05 Közbeszéd
21.30 Az állatok nyelve
22.00 Tűzvonalon (sor.)
22.55 Sport hírek
23.00 SportAréna
23.45 Kutyaélet
0.05 Meztelen mennyország (am. kalandf., 2001)

TVR 1

7.00 Hírek
7.30 80 festménnyel a világvégén
8.00 Az ezüst vadló (anim. sor.)
8.30 Noah és Saskia (sor.)
9.00 Egyszerűen izletes (ism.)
9.10 Lásd Románia!
9.15 Az átváltozás
10.15 Szerelmi bizonyíték (sor.)
12.15 Ahogy elő van írva
12.05 Történelmi emlékek
12.15 Nappalok és éjszakák
12.50 Damo (dél-kor. minisor.)
14.00 Hírek
14.45 Egyszerűen izletes
15.30 Krónika
16.55 A világ palotái
17.20 A fák bolygója (dok. sor.)
17.50 Születtbarát receptek
18.20 Történelmi emlékek
18.30 Damo (dél-kor. minisor.)
19.40 Győzd le az árvizet
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.10 Áldott jó nyomozó (am. sor.)
22.10 A stúdió (am. vígj.)
23.00 La commanderie (fr. sor.)
0.00 Hírek
0.15 Grey anatómiája (am. sor.)

VIASAT 3

9.35 Gyilkos sorok **10.35** Psych **11.20** Halottaknak a csók (sorozat) **12.10** A sportriporter (am. f.) **13.05** Segítség, szülő vagyok! (ism.) **14.10** Monk (sorozat) **16.05** Gyilkos számok (ism.) **17.00** Alice új élete (sorozat) **18.05** Főz élőben Gordon Ramsay-vel **19.05** Halottaknak a csók (sorozat) **20.00** Jóbarátok (ism.) **21.25** Gyilkos számok (sorozat) **22.20** 12 majom (am. kalandf.)

m1

6.50 Ma Reggel
10.00 Párizsi jóbarátok (francia vígjáték sorozat)
10.50 A tudás hatalma - Európa nagy egyetemei
11.45 Nappali
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok (magyar sor.)
14.35 Roma Magazin
15.05 Domovina
15.35 Ez történt Ma reggel (ism.)
17.25 Körzeti híradó
16.35 Hírek
17.45 Teadélután Hétfőtől péntekig minden, ami szórakoztató!
18.50 Mindig zöldobb (auszt. filmsor.)
19.40 McLeod lányai (auszt. kalandfilmsor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sport hírek
21.00 Kékfény
22.00 Az életed sem drága (am.-kan. thriller, 2005)
23.35 Az Este
0.05 Hírek
0.15 Memento
0.25 Teadélután (ism.)
1.35 Nappali (ism.)
2.45 Múzeumtúra (francia dok. sor.)
3.10 Gyerekjáték a számítógép

TVR 2

7.00 Familie Dr. Kleist (német sorozat)
7.55 Győzd le az árvizet
8.10 Hatalmas aranyos (am. vígj., 1996) (ism.)
9.50 Időbeszéd
10.00 Hírek
10.15 Lehet, hogy nem tudtad
10.30 Gitárok ideje
12.00 Hírek
12.45 A farm
13.45 Teleshopping
14.30 eForum
15.00 Együtt Európába
16.00 Familie Dr. Kleist (német sor.)
17.00 Ifjúsági Olimpia Szingapúr 2010
18.00 Euronews híradó
18.10 Győzd le az árvizet
18.30 Mesék a vadonból
19.00 Starhunter 2300 (kanadai sci-fi sor.)
20.00 Esküdt ellenségek (am. krimisor.)
21.00 Az oroszánok arénája
22.00 Hírek
23.10 Visszajátszások
0.30 Forró helyzetek (angol vígjáték sor.)
1.25 Magányos lovas (amerikai west.) (ism.)
2.50 eForum (ism.)
3.20 Gitárok ideje (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő (live)
12.00 Sport.ro Hírek
13.10 Pontos sportidő
14.10 Külön kiadás
15.00 Sport.ro Hírek
16.00 Komolyan
17.00 Pontos sportidő (live)
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.05 Információk (live)
Vali Moraru-val
21.00 Sport.ro Hírek (live)
22.00 Local Combat Superstars
23.00 Wrestling SMACK
0.00 Playmate of the year

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Félix levelei
10.10 Sherlock Holmes, a mesterkopó
11.00 Együtt
11.55 A Nagy vita
12.25 Néprajzi értékeink
12.30 Ájtáró
13.01 Híróra
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
14.45 Egmillió fontos hangjegy
15.05 Járóféld
15.40 Kalandozó
16.05 Egy lépés előre (sp. sor.)
16.55 Bűvölet (sor.)
17.45 Magyar rock (ism.)
18.40 Mai magyar építőmesterek
19.05 Múlt-kor speciális
19.40 Inami
20.05 Caterina és a lányok (olasz sor.)
21.00 Híradó este
21.20 Sport hírek
21.25 Ifjúsági Olimpia Szingapúr 2010
21.55 Yorkshire-i szívügyek (sor.)
22.45 Montalbano felügyelő (krimisor.)
23.45 McLeod lányai (auszt. sor.)
0.30 Mindig zöldobb (auszt. sor.)
1.15 A megszarolt város (német thrill.)

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek, időjárásjelentés
9.55 Könyvbemutató
10.00 Szabadnapos baba (amerikai vígjáték, 1994)
12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.45 Ikrek akcióban (Akcióban Mary-Kate és Ashley) (amerikai animációs sorozat)
14.30 Pistruiatul (román sorozat) (ism.)
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, időjárásjelentés
17.45 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Vállalt kockázat (amerikai krimi, 2010)
22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Két pasi - meg egy kicsi (amerikai sor.)

0.00 Bruce Lee legendája (hongkongi-kínai akcióf.), 2. rész

ACASĂ

9.45 A kötelék (sorozat)
11.15 Hetedik menyország (sorozat)
12.30 Mindörökké együtt (sorozat)
13.30 Teleshopping
14.00 Marina (sorozat)
15.30 Viktória (sorozat)
16.30 A kötelék (sorozat)
17.30 Igaz történetek
18.30 Mindörökké együtt (sorozat)
19.30 Szívek iskolája (sorozat)
20.30 Predesztináltak (sorozat)
21.30 Analia másik arca (amerikai sorozat)
22.30 Éjszakai történetek

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli Ébresztőshow
10.05 Te vagy az életem (argentin sorozat)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 ASZTRO Show
14.30 Fél kettő
15.25 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
16.25 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
17.15 A szerelem rabjai (argentin sor.)
18.25 Mónika - A kibeszélőshow
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 A mentalista (am. krimisor.)
21.05 Fókusz - Közszolgálati magazin
21.40 Gálvölgyi-show
22.20 Hazudj, ha tudsz! (amerikai krimisorozat)
23.15 A rejtély (amerikai-kanadai thrillersor.)
Utána: RTL-hírek
0.15 Face the Pro - Közép-Kelet-Európai Póker Tournament
1.20 Reflektor Sztármagazin
1.40 Váltásdíj (amerikai krimisor.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport
8.00 Vakáció - Nicol és Alex műsora
10.00 Xena a harcok hercegnője (amerikai kalandf.)
11.15 Kutya, Jerry Lee (am. akció-vígj., 1989) (ism.)
13.00 Híradó, Sport
14.00 Benny Hill (angol vígjáték sorozat)
14.30 Hamis szerelmi jelenetek (ism.)
16.00 Híradó, Sport, időjárás
17.00 Megvendégljük - reality show
17.45 Bemutatlak a szüleimnek - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Liga 1: FC Steaua - FC Victoria Brănești labdarúgó mérkőzés
22.30 Híradó, Sport, időjárásjelentés
23.10 Hősök (amerikai sorozat)
0.30 Egy rémrendes család (amerikai vígjáték sor.)
1.00 Híradó, Sport (ism.)
2.00 Álomgyári feleség (amerikai-ausztrál vígjátéksor.)

FILM+

8.05 Amatőr bonviván (am. vígjáték)
10.00 Televíziós vásárlás
13.00 Napszekerek (am. vígjáték)
14.55 A Midsomer gyilkosságok (sorozat)
16.50 Légörvény 4. (am.-kan. f.)
18.25 Extralarge. Fekete mágia (német-olasz akciófilm)
20.20 Kék démon (am. sci-fi akciófilm, 2004)
22.00 Kraken - A mélység csápjai (am. horror, 2006)
23.40 Vonzó vér (am. horror, 2004)

TV2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
10.20 Teleshop
11.20 Teleshop
12.10 A szénbányász lánya (am. filmdráma, 1980)
14.25 Kvízió
15.55 Szentek kórháza (auszt. sor.)
16.55 Egy tini naplója (német vígj. sor.)
17.25 Joshi Bharat
18.30 Árva angyal (mex. sor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Doktor House (amerikai filmsor.)
21.10 Aktív
21.45 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.20 NCIS (am. krimisor.)
23.20 Gyilkos számok (amerikai krimisor.)
0.20 Különleges ügyosztály - Párizs (francia krimisor.)
1.20 Tények Este
1.50 EZO.TV Jósok, látók, médiumok!
2.40 Darázsfelek (am.-brazil katasztrófa f., 2001)
4.15 Magellán (ism.)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Mestersége vendéglátó
8.20 Sport Florentinaval
8.30 Teleshopping
9.15 Senki sem tökéletes
9.45 The Extra (ausztrál rom. vígj., 2005) (ism.)
11.45 Galileo - szórakoztató műsor
12.30 Teleshopping
13.15 Kandikamera
13.45 Teleshopping
14.30 Aki tud, az nyer!
15.30 Senki sem tökéletes
16.00 Halálbiztos 2. (amerikai misztikus film, 2007)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Mestersége vendéglátó
20.30 Találkozás a sötétben - talk show
22.00 Focus Monden
22.30 Lököttek (román vígjáték sorozat)
23.15 Mondenii Show - Best Of
23.30 Három kívánság (amerikai filmdráma, 1995)
1.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.30 Lököttek (román vígjáték sorozat) (ism.)

KANAL D

8.00 Vacanta Mare (ismétlés)
9.30 Ha jó vagy pénz nyersz! (reality show) (ismétlés)
10.30 Ezüstszerelm (sorozat)
12.30 Kanal D Hírek
13.15 Orvosok
14.45 Légy az enyém
17.00 Aliye (török sorozat)
18.45 A nap híre
19.00 Kanal-D Hírek
19.45 Aliye (török sorozat)
20.30 A sátor - szórakoztató műsor
21.30 1001 éjszaka (sorozat)
23.00 Csapásra készen (amerikai akciófilm, 1997)

HÍR TV

7.00 Széles út (ism.)
Motoros életmód-magazin
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásában
12.05 Ingtalanpiac (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul!
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
16.05 Péntek (ism.)
Mondatvadászat
17.05 Célpont (ism.)
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban
Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá - Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó

DISCOVERY

7.00 Chop Shop - A londoni műhely - Tűzijáték
8.00 Újjáépítők
9.00 Autókereskedők úton
9.30 Hogyan működnek a gépek?
10.00 Piszkos munkák - Aligátortojás-gyűjtő
11.00 Nagy durranások - Liverpool
12.00 Mocsári favágók
13.00 A túlélés törvényei - Panama
14.00 Őtödik sebesség
15.00 Végzetes másodpercek
15.30 Hogyan készült?
17.00 Állítólág... - Papír fűpuska
18.00 Végzetes másodpercek
19.00 Hogyan működnek a gépek?
20.00 Túlélés törvényei - Patagónia
21.00 Hogyan készült?
22.00 Végzetes másodpercek
22.30 Csendes szörnyetek - Szexmániások
23.30 Cella-napló - Washington
0.30 Futballhuligánok - Olaszország
1.30 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok
2.30 Végzetes másodpercek

HALLMARK

10.00 Charlie angyalainak másik élete (am. filmdráma)
12.00 Amy-nek ítélve (sorozat)
13.00 Órangyal (sorozat)
14.00 Nash Bridges (sorozat)
15.00 Az élet viharában (rom. filmdráma)
17.00 A siker megszállottja (kan.-am. dráma)
19.00 Amy-nek ítélve (sorozat)
20.00 Nash Bridges (sorozat)
21.00 Órangyal (sorozat)
22.00 Foyle háborúja (sorozat)
0.00 A médium (am. krimisorozat)

Augusztus 13., péntek

Az év 33. hete és 225. napja, hátravan 140 nap

Ma **Ipoly** nevű olvasóinkat köszöntjük. Ipoly: a Hippolit régi magyar alakváltozata. Holnap **Marcell** napja van. Vasárnap a **Máriák** ünnepének. Hétfőn az **Ábrahámok**at köszöntjük.

Vicc

A nagy infláció idején találkozik két melós:
– Szevasz! De régen nem látalak! Iszol egy sört?
– Persze!
– Akkor menj be, addig megvárlak!

Recept

Sajtós stangli

Hozzávalók: fél dl tej, 3 kávéskanál só, 30 dkg liszt, 22 dkg Rama margarin, 2 dkg élesztő, 1 db tojás, egy csipet cukor.

Elkészítés: Az élesztőt a langyos tejben egy csipet cukorral felfuttatjuk. A lisztet a margarinnal elmorzsoljuk, hozzáadjuk a felfuttatott élesztőt, tojás-sárgát, sót, és összegyúrjuk. Kinyújtjuk 3-4 mm vastagra, lekenjük egy felvert tojással, megszórjuk reszelt sajttal, és derelyevágóval először hosszú csíkokat, majd kb. 7-8 cm darabokat vágunk. Kibélelt tepsibe rakjuk, és előmelegített sütőben aranybarnára sütjük.

A hatos lottó nyerőszámai:
14, 42, 37, 4, 33, 20.

Gondolatjel

Visky István rovata

Egy ember nagyon ostoba is tud lenni, de az ostobaság a közösségekben mutatja meg igazi erejét. Érthetetlen módon gyakran előfordul, hogy minél több ember dönt valamiben, annál nagyobb ostobaság kerekedik ki belőle. A közös tanácskozás a leghelyesebb, amit az ember tehet, ha jó döntést akar hozni, de nem egyszer a téve-

désnek és az ostobaságnak kiemelkedően nagy esetei származnak abból, ha sokan összeülnek tanácskozni. Azért van ez, mert az ember szeret nem gondolkodni, és inkább szereti továbbkiáltani azt, amit valaki, egy bátrabb először elkiáltott. Így tulajdonképpen nem a bölcsesség öregből, hanem egy ostobaság erősödik fel.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Adjon a nyerésre lehetőséget. Hátha bejön a péntek 13-ai szerencsevadás. Vásároljon egy-két szerencseszelvényt.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Ragyogjon, nevéssen a mai péntek 13-ai napon. A bolygóvariációk boldogságot üzennek – éljen vele.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Az élet nemcsak munkából és kötelességsorozatokból áll. Vegyen részt a péntek 13-ai viccelődésekben, humoros élvezetekben.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Kedve ellenére való tevékenységre kényszerül. Néhány kemény próbatétel vár Önre. Gondoljon arra, hogy péntek nem sokszor esik tizenharmadikára.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Gyermeke és szeretője is gondoskodik arról, hogy péntek tizenharmadika izgalmas legyen. Ne engedjen egyiknek sem, mert a pénzköltésben nincs megállás.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Váratlan plusz bevétel járhat. Várakozás plusz bevételre jöhet. Meglepetés fordulatot tapasztal barátai viselkedésében.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Sosem tud hazudni, gyűlöli a képmutatást. Számos gondja megoldódhat, ha sikerül megőriznie hidegvérét, és türelmes tud maradni.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Szerelmi kapcsolatában viszály fenyegeti. Valaki pletykát terjeszt Önre, megpróbálja befekéltetni. Szerencsére eredménytelenül próbálkozik, és végül lebukik.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Úgy gondolja, több terhet raknak Önre, mint a munkatársakra. Hajlamos lesz az egészsége rovására is dolgozni.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

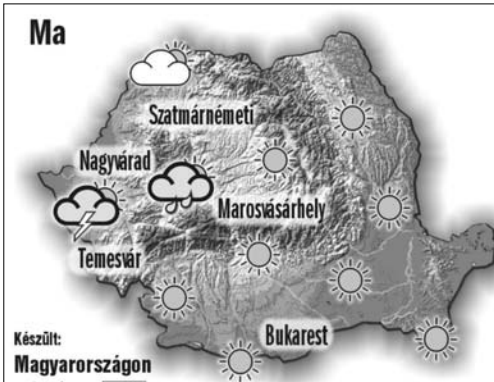
Ma péntek 13-a van. A szerencse kegyeibe fogadja még akkor is, ha fekete macska megy át Ön előtt az úttesten. Valaki nagyon vonzónak találja.

VÍZTÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Őn azt mondja, hogy nem babonás, mégis nagy jelentőséget tulajdonít sok apróságnak, ami ma, péntek 13-án történik.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Legyen nyitott és vidám, vegye a mai nap viccelődéseit. Péntek 13-a van, és senki nem állja meg környezetében, hogy ne ugrassa a másikat.

A következő napok időjárása

Szombat 33°C
Változóan felhős lesz az ég. Főként a délutáni órákban elszórta lehet kisebb záporosó, zivatar.

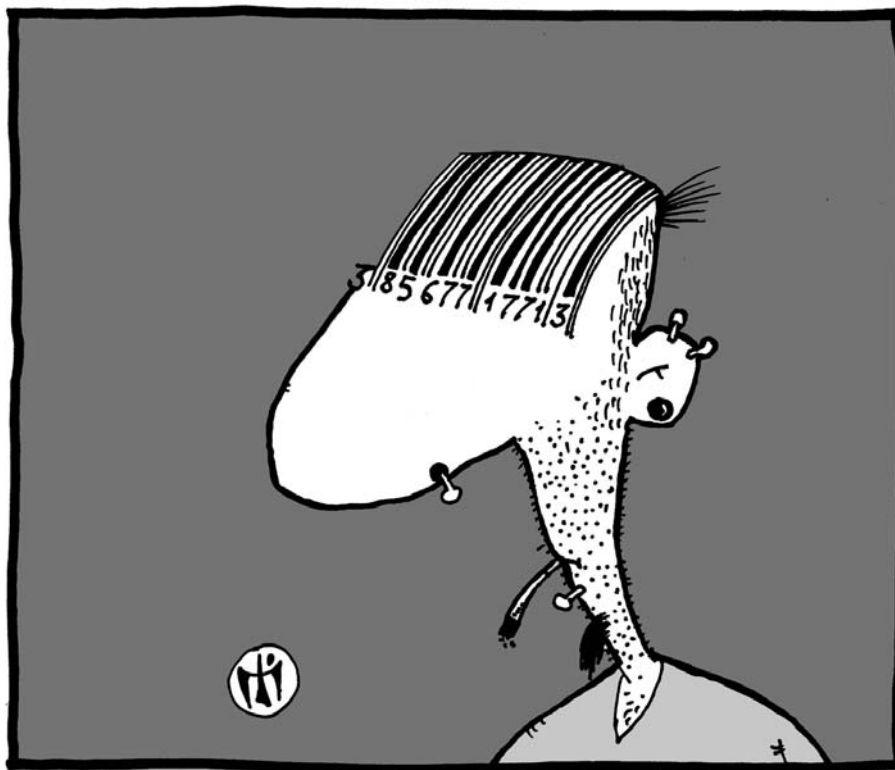
Vasárnap 31°C
Időnként erősebben megnövekszik a gomolyfelhőzet, szörványosan kialakulhat záporosó.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Keleten derült, napos idő lesz, nyugaton időnként erősebben megnövekszik a gomolyfelhőzet, és ott kisebb zápor, átmeneti szélerőséssel kísért zivatar is lehet. A csúcshőmérséklet 31 és 35 fok között alakul.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	32°C	18°C
Brassó	32°C	16°C
Bukarest	34°C	21°C
Csikszereda	30°C	16°C
Kolozsvár	30°C	16°C
Marosvásárhely	32°C	17°C
Nagyvárád	32°C	18°C
Szatmárnémeti	32°C	19°C
Temesvár	33°C	19°C

Stílus

Horváth István

***	IDA BECENEVE	KÉZIMUNKÁVAL KÉSZÜLT RUHADARAB	KIS DARABOKRA VÁG	REGISZTERED	ÓKORI RÓMAI PÉNZ	BÜNTETŐ	OROSZLÁN-NEV	KÁRTYALAP	ÉVŐDIK, INCSELKEDIK
HÁROMSZÁRNYÚ NYILASZÁRO									
BORUL				TELEN SPORTOLÓ SPARTACUS NÉPE					
TÖR: ELŐL MEGY					NÖVÉNYI SZÖVET TŰZ IGEJE				
UDVAR TAKARITÁSA							OERSTED (RÖV.) OTTMARAD		
***	DURVA BESZÉD HITEGET, SZÉDIT							A TÖBBES SZÁM JELE KIS BARÁNY	
ROSSZ KIVÁNSÁG					SOVÁNY LÓ NAGYOBB KOSÁR (TAJ.)				
FESTÉK				LANKAD A NÖVÉNY KELETI JÁTEK					
GYÓGYKENŐCS			FIATALOK BANDÁJA ISMÉTLÉS JELE						
CSOMÓS LESZ A TEJ									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Híttér)
Darvas Beáta (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582, Baló Levente – 0748-784679 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0747-517574 (Csikszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Szekelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert, Szabó Ildikó Erzsébet

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilagy)

Logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztulvánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)
ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányszám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

MÉDIAPARTNEREK

r · a · d · i · o
88 f M

Sláger Rádió
fm 105.9
A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

agnus
RADIO 88.3 fm
www.agnusradio.ro
Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!
FM 88.3 98 102 106 108 MHz

rtm
MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ
98.9 FM

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
ahol talál a szó

Örülhet London és Isztambul

Labdarúgás

Turós-Jakab László

► Nagyüzem volt szerdán a labdarúgó-pályákon, az Európa-bajnoki selejtezőkre készülő csapatok barátságos előkészületi mérkőzéseket vívtak.

Románia Törökországot választotta, amelytől Isztambulban 2-0-ra kikapott. A 82. percben csak pár esetben veszélyeztették a két kaput, a csapatok főleg azzal törődtek, hogy ne kapjanak gólt. Nyolc perccel a vége előtt Milorad Mazics szerb játékevezető hagyta magát becsapni Gokhan Gonul által, és nem létező tizenegyet ítélt. Emre Belozoglu nem hibázott, négy perccel később pedig Arda Turan zúdítt elemi erejű távoli lövést a kapura, beállítván a végeredményt, 2-0. A román válogatott 800. gólját kapta Isztambulban (1019-et szerzett), s a 609. mérkőzésen a 188. vereségét szenvedte el (272-szer nyert).

Szerdán este a román csapat az alábbi összeállításban szerepelt: Lobont-Dananae, Rat, Tamas, Chivu (Galamaz 61)-Radoi, Bilasco (Marica 51), Florescu, Cocis-D. Niculae (B. Stancu 88), Deac (Nicolita 77, Tanase 90).

A románok Eb-selejtezős ellenfelei közül a fehérroszok 2-0-ra verték idegenben a litvánokat, az albánok pedig hazai pályán 1-0-ra az üzbéget, míg Luxemburg 5-1-re kikapott Wales vendégeként.

Bal lábbal kezdett Laurent Blanc, a franciák új szövetségi kapitánya is, aki tartalékos csapatával 2-1-re kikapott Oslóban a norvégoktól. A gólokat Huseklepp (2), illetve Ben Arfa szerezte.

A románhoz hasonlóan a magyar válogatott is kikapott, igaz a Wembley Stadionban „csak” 2-1-re tudtak nyerni a vb-t is megjárt angolok. A 62. percben a hazai Jagielka a hálóba továbbította Koman beadását, Steven Gerrard angol kapitány azonban szűk négy perc alatt megfordította az eredményt.

A francia Stéphane Lannoy sípszavánál, 72 ezer néző

előtt, Egervári Sándor az alábbiakkal mutatkozott be a magyar kispadon: Király – Szélesi, Juhász, Lipták (Kömlyi 55), Vanczák (Laczko, 46)–Dzsudzsák (Koman, 46), Vadóczi, Elek (Tóth, 60), Huszti (Hajnal, 46)–Gera–Rudolf (Priskin, 83).

A magyarok Eb-selejtezős ellenfelei közül a svédek 3-0-ra nyertek a vendég skótok ellen (a gólokat Ibrahimovic, Bajrami, Toivonen szerezte), míg a hollandok az ukránok otthonában játszottak 1-1-es döntetlent. A finnek legyőzték hazai pályán a belgákat (1-0), a moldovaiaiak 0-0-t játszottak a vendég grúzokkal.

Az angolok (képünkön fehér mezben Theo Wallcott) egy klasszissal a magyarok fölött voltak Fotó: Mediafax

Magyar és román sikerek

A magyar olimpiai labdarúgó-válogatott 2-0-ra nyert a bosnyákok vendégeként Európa-bajnoki selejtező-mérkőzésen. A zenicai találkozón tért vissza az U21-es csapat élére Róth Anta. A magyar gólokat Németh (79.) és Gosztanyi (82.) szerezte. A csoportban Wales (13 pont) vezet Magyarország (12) és Olaszország (10) előtt. Az U21-es román válogatott Kisinyovban győzte le 1-0-ra a Moldovai Köztársaság csapatát, Liviu Ganea a 24. percben értékesített büntetőt.

Mexikóvárosban David Silva a 90. percben mentette meg a spanyol mundér becületét, miután J. Hernandez már a 12. percben vezetést szerezett a házigazdáknak. A vb-bronzérmes németek sem remekeltek Koppenhágában,

ahol 2-2-re végeztek a dánokkal. Sikerral debütált az orosz kispadon Dick Advocaat: csapata 1-0-ra nyert Bulgária ellen. Kamerun 3-0-ra ütötte ki idegenben Lengyelországot, az argentinok is idegenben verték Írországot (1-0).

További eredmények: Ciprus–Andorra 1-0, Csehország–Lettország 4-1, Málta–Macedónia 1-1, Montenegró–Észak-Írország 2-0, Ausztria–Svájc 0-1, Szerbia–Görögország 0-1, Szlovákia–Horvátország 1-1, Dél-afrikai Köztársaság–Ghána 1-0, Szlovénia–Ausztrália 2-0, Korea Köztársaság–Nigéria 2-1, Azerbajdzsán–Kuvait 1-1, Kazahsztán–Omán 3-1, Örményország–Irán 1-3, Izland–Liechtenstein 1-1, Angola–Uruguay 0-2, Kína–Bahrein 1-1, Mali–Guinea 0-2, Uganda–Zambia 1-1, Burkina Faso–Kongó 3-0, Algéria–Gabon 1-2, Marokkó–Egyenlítői Guinea 2-1, Mauritánia–Palesztina 0-0, Bolívia–Kolumbia 1-1, Paraguay–Costa Rica 2-0. Kedden játszottak: USA–Brazília 0-2, Elefántcsontpart–Olaszország 1-0 (0-0). ◀

Röviden

Dinamo–Rapid a sláger

A labdarúgó Liga 1 hétvégi 4. fordulójának műsora: péntek: Kv. CFR 1907–Astra (20 óra, GSP Tv), Gloria–Pandurii (22 ó, GSP Tv), szombat: Urziceni–Kolosvári U (18.30 ó, Digi Sport), FC Vaslui – Brassói FC (20.30 ó, Digi Sport), vasárnap: Gaz Metan–Sportul Studențesc (18 ó, GSP Tv), Dinamo – Rapid (20 ó, Digi Sport), Univ. Craiova–Temesvári FC (22 ó, Digi Sport), hétfő: Oțelul – Marosvásárhelyi MFC (18 ó, GSP Tv), Steaua–Victoria Brănești (20.45 ó, Antena 1).

FTC–Honvéd a Soproni Ligában

A magyar labdarúgó Soproni Liga 3. fordulójának műsora: péntek: Zalaegerszeg–Pápa (19 ó, Duna Tv), Vasas – Győr (21.45 ó, Sport 1), szombat: Szolnoki MÁV–Paks (18 ó, MTK Budapest–Videoton (18:30 ó), Debrecen – Kecskemét (20 ó), Kaposvár–Haladás (20 ó), Siófok–Újpest (21 ó). Vasárnap: Ferencváros–Honvéd (18.30 ó, Sport 1).

Overdose a Kincsem Parkban

A 13 versenyén veretlen Overdose vasárnap újra Magyarországon áll rajthoz, a Kincsem Parkban. Az öt-éves ló utoljára tavaly áprilisban futott hazai megmérettetésen, fölényes győzelme után azonban röviddel megsérült, ráadásul annak a veszélye is fennállt, hogy végleg lesántul. A 15 hónapos rehabilitáció után Overdose július 18-án, Pozsonyban tért vissza, ahol az 1000 méteres távon fél hosszal verte a tizenegy fős nemzetközi mezőnyt.

Spanyolországban a Kemény-legények

Ezen a hétvégén spanyolországi tornán vesz részt a magyar férfi vízilabda-válogatott. Dr. Kemény Dénes tanítványai pénteken a románokkal, szombaton a világ-bajnok montenegróakkal, vasárnap pedig a vendéglátók vb-ezüstérmes nemzeti együttesével találkoznak. Mindhárom ellenfél ott lesz a zágrábi Eb-n is, de nem a magyarok B-csoportjában, hanem az A jelű hatosban.

Hănescu nyert Torontóban

A 2,43 millió dollár összdíjazású torontói keménypályás ATP-tenisztorna 2. fordulójában Victor Hănescu 6-4, 7-6-ra nyert a kanadai Peter Polansky ellen és a második helyen kiemelt szerb Novak Djokoviccsal találkozik a következő fordulóban. A 2 millió dollár összdíjazású cincinnati WTA-torna második fordulójában Monica Niculescu 6-0, 6-1-re kikapott a 11. favorit olasz Flavia Pennettától.

Újabb bukta a palánk alatt

Kosárlabda

T. J. L.

► Ukrajnai vereséggel folytatta szereplését az Európa-bajnoki selejtezőben a magyar férfi kosárlabda-válogatott, miután szerdán 80-71-re kikapott Lvovban. Féldíjban még 40-40-re álltak, de a második játékrészben már a házigazdák kerekedtek felül. A három legjobb magyar dobó Hanga (22), Lóránt (12) és Vojvoda (12) volt, a győzteseknél Liscsuk (27 pont) remekelt. Ez volt az ukránok első sikere a kvintettben.

A B-csoport másik mérkőzésén: Bosznia-Hercegovina–Nagy-Britannia 80-84. Legközelebb augusztus 17-én játszanak Mészáros Lajos tanítványai, Birminghamban, a britekkel. Addig az állás: 1. Macedónia 5 pont/3 mérkőzés, 2. Magyarország 5/4, 3. Nagy-Britannia 4/2, 4. Ukrajna 4/3, 5. Bosznia 3/2.

További eredmények: Montenegro–Olaszország 71-62 (A-csoport), Finnország–Izrael 84-83 (A), Grúzia–Portugália 73-57 (C), Belgium–Bulgária 74-69 (C).

A B-divízióban a románoknak a svédek feletti sima győzeleme (70-54) mellett a fehérroszok 94-76-ra verték az albánokat. A folytatásig Svédország (3 pont), Fehér-

oroszország (3), Azerbajdzsán (2), Románia (2), Albánia (2) a sorrend a B-csoportban, ahol szombaton Albánia–Románia és Azerbajdzsán–Fehérroszország mérkőzéseket rendeznek.

Vereséggel folytatta szereplését az Európa-bajnoki selejtezőben a magyar női válogatott is, miután 62-54-re kikapott Törökországban. Konyán is csak a második játékrészben billent el a mérleg nyelve, miután két negyed után 30-30-ra álltak a csapatok. Horti 20, Nagy-Bujdosó 7, Fegyvernek 6, Fűrész pedig 6 pontig jutott, míg a török Tunclür 18-ig. A törökök harmadik mérkőzésüket nyerték meg, míg a magyar együttes négy összecsapás után egy győzelemmel és három vereséggel áll a C csoport harmadik helyén. A kvintett másik mérkőzésén: Finnország–Montenegro 55-94. Augusztus 17-án a montenegrói Cetinjében vendégszerepelnek Székely Norbert tanítványai.

További eredmények: Belgium – Hollandia 91-59 (A), Olaszország – Litvánia 87-72 (A). A C-csoportban tegnap Izrael – Szerbia mérkőzéssel nyitottak, szombaton, 17 órától (TVR 3), Bukarestben, Románia Lettországot fogadja. A D-csoportban Nagy-Britannia–Szlovákia és Ukrajna–Németország a műsor. ◀

Ünnepnap a Margit-szigeten

Úszás

T. J. L.

► Háromszor hallgatták meg a Himnuszt a Margit-szigeten, ahol tegnap további kilenc versenyszámban osztottak érmekeket a budapesti 30. „vizes” Európa-bajnokságon. A női műugrók 10 m-es fináléja csak lapzártá után kezdődött meg, Aiacoboaie (11. a selejtezőkben) és Popovici (12.) révén román részvétellel. A férfiaknál, 3 m szinkronban, ukrán műugrók gyűjtötték a legtöbb pontot, Kvasja és Prigorov (431.67). Az ezüstérem a Feck–Hausding német duónak, a bronz a Szautyin–Kunakov orosz párosnak jutott.

A nap első úszódöntője, a hölgyek 800 m-es gyorsmaratonja dán sikerrel zárult, Lotte Friis (8:23.27) remek hajrával verte vissza a francia Ophélie Cyriell Etienne és az olasz Federica Pellegrini támadásait. Camelia Potec ötödik lett.

A női 200 m vegyes aranyérem egyetlen századmásodpercen múltott. Hosszú Katinika (2:10.09) jobb benyúlással előzte meg Verrasztó Evelynyt (2:10.10), s mindkét magyar a régi Eb-csúcson (2:10.92) belül teljesített.

Gyurta Dániel a leghoszabb mellúszó szám világbajnokához méltó versenyzéssel szerezte meg a 200 m aranyérmét, 2:08.95-je új Eb-csúcst. A 100 m-en győztes norvég Dale Őn (2:09.68) a második, a francia Duboscq (2:11.03) pedig a harmadik helyet szerezte meg, míg a másik magyar, Molnár Ákos (2:12.76) nyolcadik lett.

Brit-ügy volt a női 100 m hát fináléja, amelyben Gemma Spofforth (59.80) visszavágott honfitársnőjének, Elizabeth Simmonsnak (1:00.19) a 200-on elszenvedett vereségért. A bronzérem a német Mensingnek (1:00.72) jutott.

Nem született meglepetés a férfi 200 m pillangó döntőjében, ahol a lengyel Korzeniowski (1:55.00) nyert az orosz Szkvorcov (1:56.13) és a görög Drimonakosz (1:57.10) előtt. Három századdal maradt el a világcúcstól a francia Lacourt, aki a 100 után az 50 m-t is megnyerte hátton (24.07). A világcúcstartó és világbajnok brit Tancock (24.70) lett a második, az izraeli Barnea (25.04) a harmadik.

A nap záróakkordja a női 4x200 m gyorsváltó volt amelyet a Mutina Ágnes, Dara Eszter, Hosszú Katinika, Verrasztó Evelyn összeállítású magyar négyes nyert

meg, óriási csatában a franciákkal. A magyarok 7:52.49 perc alatt érték célba, a franciák pedig 7:52.69 alatt, míg a bronzérmes britek (7:55.29) jócskán lemaradtak.

A tegnap is két román úszó volt érdekelt a délelőtti előfutamokban. Norbert Trandafir 50.19-et úszott 100 m gyors amivel 25. lett a 64 induló közt. Nem jutott a legjobb 16 közé Alin Artimon sem, akinek a 800 m gyors előfutámaiban csak három versenyzőt sikerült megelőznie, s 8:10.52-vel a 21. lett.

Ma négy döntőt rendeznek, női 100 m pillangón és 200 m mellen, valamint férfi 800 m gyorson és 100 m gyorson. Szombati döntőbe jutásért úsznak női 200 m gyorson és 50 m hátton, valamint férfi 100 m pillangón, 200 m hátton és 50 m mellen.

Nory Kruchten, az Európai Úszóliga (LEN) elnöke szerint a budapesti „vizes” Eb kiváló megrendezésével a magyarok magasra tették a léceket az ez évben még hátralévő két vizes világyeremény házigazdái számára. Eindhovenben november 25. és 28. között kerül sor a rövidpályás Eb-re, majd december 15-től 19-ig Dubajban, szintén 25 méteres medencében rendezik a vb-t. ◀

Maradni – a legjobbat nyújtva

Nagy Attila költő, orvos szerint mindenkor hasznos a közösség számára a szakmák és érdeklődések közti átjárás

Az embereket a példaképekkel való szembesülés helyett inkább hatások érik, és ahogyan adott életkorokban a léttapasztalatok bővülnek, más és más szerzők kerülnek előtérbe – vallja beszélgetőtársunk, az ismert marosvásárhelyi orvos-költő, aki úgy véli, ma is sokan olvasnak verset, főleg a fiatalok, akik közül sokan írnak is. A többkötetes szerző maga is, mint érdeklődésünkre elmondta, folyamatosan olvas, informálódik, zenét hallgat, zsebében pedig mindig ott lapul valamelyik klasszikus költő verseskötete.

Antal Erika

▶ **Hogyan indult a pályája? Mi volt előbb: az irodalom vagy az orvosi hivatás?**

– Először az irodalom, mert arra nem gondoltam soha, hogy orvos leszek, bár a mi családjunkban körülbelül tízenegy orvos volt. Apám sem befolyásolt soha, igaz, tudat alatt kialakult bennem nemcsak egy apakép, de az is, hogy milyennek kell lennie az orvosnak. Magyar–angol szakra készültem, de a tizenkettedik osztály lelegején Tamás Mária író, édesanyám jó barátja nálunk járt és azt mondta, három hely lesz mindössze erre a szakra az egyetemen, és van hat olyan protekciós kolozsvári, hogy más labdába sem rüg. Dönteni kellett: vagy a tizenhat hónap bakaságot választom, vagy valami mást, és akkor én magamtól kapcsoltam át tizenkettedikben az orvosra. Nem bántam meg, gyönyörű hivatás, csak azt sajnálom, hogy az utóbbi időben az ázsiója ekkorát esett. Nagyon sokan szidják az orvosokat, hogy zsebelnek, joggal – tisztelet a kivételnek. Kitűnő tanárim voltak, szakemberként, emberként egyaránt. Azt a letűnt orvostársadalmat nagyon sajnálom, mert rendkívül művelt emberek is alkották. A klinikán például, reggel, átadás előtt, megtárgyalta a társaság, hogy milyen volt a koncert, milyen az irodalmi est, a színházi előadás stb. És illett tudni róla, no meg hozzá is szólni.

▶ **Ma már ez nem így van, a fiatal orvosok körében?**

– Nem. Ebből szinte semmi nem maradt. Azért, mert – és vállalom az ódiomat annak, hogy kimondom – a jelen oktatói gárda nagyrésze műveletlen. Szakirodalmat, ezt-azt olvas, de egyebet,

mint amire minket még tanítottak annak idején, egyszerűen nem is igényel. És ezt az iskolai oktatásnál kellene, úgy gondolom, elkezdni. Számunkra volt még alapozás, a tradíciók bizonyos szegmense is m?ködött még, volt tartás az emberekben, méltóság, tehát minket így neveltek otthon és a Bolyai Középiskolában is annak idején, és aztán tovább, a marosvásárhelyi orvosi egyetemen is ezt kaptuk. Talán az utolsó vagy utolsó előtti ilyen generáció tagja vagyok, amelyek ezt a nevelést kapták.

▶ **Korábban léteztek orvos-zenekarok is. Ma már ezek sincsenek?**

– Úgy van, az egyetem orvosi zenekara például. Annak idején a művészeti líceum nagyon nívós volt, ott végezni, ami a tudást, a tájékozottságot illeti, szinte felért egy Bolyaival, onnan nagyon sokan bejutottak az orvosira. Na, erről az iskoláról ma ez nem mondható el. Bejutottak az orvosira és ott is folytatták zenei tevékenységüket. Például Szócs Mihály kollegám, aki még az Athenaeumban is játszott a zenekarral, vagy Teréz, a felesége, aki szintén nagyon jó hegedűs volt. Aztán ez a zenekar is szépen eltűnt. Volt egy nagyon jó értelemben vett átjárás műveltségi szinten, és ezek az emberek nagyon hatottak a közösségre is, és ezt látták tőlük a diákok, az utókor. De ezt elmondhatnám a könnyűzenére is, hisz ott volt az orvosi egyetemen egy kitűnő pop-beat zenekara, a Dentes, nagy bulikat csaptak a Bolyai étkezdéjében minden szombaton este. És nagyon tájékozottak voltak, annak ellenére, hogy tudjuk, a Szabad Európát nem volt szabad hallgatni stb. Mára ez szinte teljesen eltűnt, rendkívül in-

dividualista világban élünk, és az, amiről az előbb beszélgettünk, hogy bemegyünk és megtárgyalunk egy-egy művészeti eseményt egymás közt, alig fordul elő. Ma már nem járnak az emberek író-olvasó találkozókra sem, vagy nagyon kevesen, örül az ember, ha megjelenik húsz-harminc személy egy ilyen rendezvényen.

▶ **Ön laboratóriumi orvos. Miért ezt választotta?**

– Kijártam, úgymond, az orvosélet iskoláját. Nemcsak én, hanem az egész generációm. 1980-ban közöntenem ki az egyetemről. Elvégeztük a cselédkönyves három évet, és úgy volt, hogy szakorvossá avansálnak, de Elena Ceaușescu megtiltotta ezt egyik percről a másikra, mondván, nincs pénz. Belgyógyászati tanársegédi vizsgára jelentkeztem Marosvásárhelyen, de minimális különbséggel kiejtettek, más versenyvizsgálatra lehetőség már nem volt, így kikérültem Moldvába én is, falusi körbe, de tulajdonképpen ott álltunk talpra, mert talpra kellett állnunk, hiszen magunkra voltunk, mint szakemberek is. Nagy szerencsém volt az apámmal, ő azon orvosok közé tartozik, akik a legnehezebb helyzetekben, mai divatos szóval: pánikhelyzetekben, megnyugszanak. Nos, én örököltem ezt tőle, úgyhogy ott, ahol például bőven folyt a vér, mert druzsbával vágták össze egymást, megnyugodtam, és tudtam, mit kell azonnal és jól megtennem. Körorvosok, mentőorvosok, üzemi orvosok, mindenfélék voltunk, nagyon jó iskola volt, és hála Istennek, azok, akikkel együtt működtünk, nagyon jó szakemberek is voltak. 1988-ban kényszerültem bele ebbe a szakmába versenyvizsgával, mert másképpen nem tud-

A szerző felvétele

tam összekerülni a családdal. Életem egyik legnagyobb törése volt. Imádtam az emberekkel foglalkozni, hiszen annál nagyobb öröm nincs, mint amikor segíteni tudsz valakinek, és azt megköszönik. Nem borítékkal, csupán szóval, hogy köszönöm, és közben látom, hogy felépülve hagyja el a fektetőt vagy a kórházat. Óriási törés volt tehát az életemben, mert a kórtörténet felvételénél alakul ki a kölcsönös bizalom a beteggel, tudatosan is úgy kell viselkednünk, jónak, empátikusnak lennünk, hogy a beteg bizalmát elnyerjük, mert az már felegyógyulás a számára. Ez kiesett az életemből a továbbiakban, laboratóriumba kerültem, de nagyszerű, országos hírű professzor keze alá: Módy Jenő lett utam egyengetője. Reméltem, hogy lesz lehetőségem kutatni, például a rákos betegsé-

gek terén. A doktorátusom témája is bizonyos rákkeltő vírusok kóroktani szerepéről szól, egyes jóindulatú hematológiai megbetegedésekben. De a továbbiakban ez sem adatott meg, mert egész egyszerűen nem voltak és ma sem nagyon vannak Romániában olyan körülmények, a pénzhiány miatt. Szakemberek lennének, mert nagyon sok értelmes fiatal mozog a pályán, akik viszont tömegesen kezdték elhagyni az országot. Én is dolgoztam külföldön, az Egyesült Államokban és Svájcban, de itthon nem tudtam a mai napig sem azt megvalósítani, amire szükség is lett volna orvosi laboratóriumi szinten, az anyagiak hiánya miatt.

▶ **Térjünk az irodalomra. Az orvos-író nem ritka sem a magyar, sem a világirodalomban. Van-e esetleg ilyen példaképe?**

– Az embert inkább hatások érik, és úgy, ahogy adott életkorokban a tapasztalatok is bővülnek, más és más szerzők kerülnek előtérbe. Más és más érzélemvilág jellemzi az embert sok esetben, amelyek aztán vagy stabilizálódnak hosszú távon, kitarának, vagy sem. Van persze nekem is író, költő példaképem, illetve nagyon kedves szerzőm. Nyilván a magyar klasszikusok, de reneszánsz költőnkkel kezdem, Balassival. Az, aki nagyon hatott rám, Székely János volt, aki sokat kalapált rajtam, jártam haza hozzájuk is. Vagy Jékely Zoltán, akit nagyon szeretek, illetve Baka István a magyarországi költők közül, aki 1994-ben nagyon fiatalon, 48 éves korában elhunyt. És persze sokan mások, más nyelvtérületről is.

Folytatása a 2. oldalon

Nagy Attila (1954, Nagyenyed)

Orvos, költő. Marosvásárhelyen él, laboratóriumi főorvos, az orvostudományok doktora, tankönyvek és egyetemi jegyzetek, tudományos dolgozatok szerzője és társszerzője. Közéleti szerepet is vállalt, az Erdélyi Református Egyházkerület igazgatótanácsosaként és zsinati tagként segítve a kerület munkáját. 1973 óta közlő verset, prózát, kisesszét, képzőművészeti és színházi kritikát, riportot, az

Igaz Szó, a Brassói Lapok, az Utunk, az Új Élet, a Látó, a Korunk, a Romániai Magyar Szó, a Népújság – Múza, a Székelyföld hársábjain. Verseskötetei: *Mélyülő ablakok* (1994), *Elhullatott jelen* (1995), *Velence harangjai* (1999), *A tübingeni asztalos* (2005), *Sehol a hely* (2005), *A Nap Kertje* (2006), *Café Flamingo* (2007), *Gazdátlan sorok* (2009). 2002-ben a *Látó* nívódíjasa volt, vers kategóriában.

Mozivászon

Bájos harc az emlékekkel

Farkas István

Anna Chapman és társai nemrégiben történt lebukása ismét az érdeklődés középpontjába emelte a kémeket, a sajtó felidézte a legnagyobb kémstorikat, a filmrajongók pedig azon versengtek, hogy ki tud több kémfilmet felsorolni. Mi több, volt olyan online szaklap is, amely fent említett (állítólagos) kémnő szépségéből (ízlesek és pofonok) kiindulva arra vállalkozott, hogy megállapítsa, ki a legszebb vagy, ha úgy tetszik, legdögösebb fiktív (filmbeli) kémnő. A szavazásba nem szálltam be, ugyanis az általam legszebbnek tartott színésznő történetesen kémnőt is alakított, nem egyszer, így elfogult vagyok a témában. Honor Blackman (*Goldfinger*, 1964 – rendezte: Guy Hamilton), Jennifer Garner (*Alias*, 2001 – r.: Karen

Gaviola, Ken Olin), Halle Berry (*Halj meg máskor*, 2002 – r.: Lee Tamahori), Charlize Theron (*Aeon Flux*, 2005 – r.: Karyn Kusama), Anne Hathaway (*Zsenikém – Az ügynök haláli*, 2008 – r.: Peter Segal) egytől egyig elbújhatnak Angelina Jolie mellett. Azt, hogy utóbbihoz sokkal jobban illik a szaladgálás, lövöldözés, verekedés, mint a vásznon való libegés, neadjisten, nevetetés, régóta tudjuk – ez alól persze kivételt képez Clint Eastwood tavalyi *Elcserélt életek*. Doug Liman 2005-ös *Mr. és Mrs. Smith*-sze óta pedig azt is tudjuk, hogy Jolie talán kémszerepben a legjobb – Phillip Noyce legújabb, idei alkotása, a *Salt* (*Salt ügynök*) mindenképp ezt erősíti meg. Akárcsak az a tény, hogy a főszerepet kezdetben férfit, nevezetesen Tom Cruise-ra írták.

Angelina Jolie ismét kiválóan teljesít akció- és bájdús szerepben – bár valószínűleg a Bond-sorozatot nem múlja felül a Salt

Noyce filmjének középpontjában a címszereplő CIA-ügynök, Evelyn Salt áll, azaz, helyesebben, szaladgál, aki amolyan női Jason Bourne – kísérti a múltja, amire csak töredékesen emlékszik. Egy nap egy szovjet disszidens kihallga-

tását kell levezetnie, az illető pedig azt állítja, hogy az Amerikai Egyesült Államokba látogató orosz elnök ellen merényletet terveznek, amelynek feje maga Evelyn Salt. A sztori további irányán innen könnyen belöhető: Salt mindent megtesz, hogy

bebizonyítsa, nem egy alvó ügynök, így elmenekül a CIA elől és saját szakállára kezd el dolgozni, aminek eredménye egy remekbe szabott, kirobbanó tempójú, fordulatossá eseményesor lesz. Noyce a film 100 perce alatt megpróbálja ötvözni a kémfilmek klasszikus és modern toposzait, ez első ránézésre kissé széteső alkotást eredményez, viszont a végeredmény egy fölöttébb élvezhető produkció, amely jól adagolja az akciót és a feszültséget. A legtöbb kémfilmben – persze, amelyekben nők a főszereplők, hiszen a férfi főszereplő mellett ők csak kellek (lásd például a James Bond-szériát) – a kémnő amolyan famme fatale, aki a szexualitást (is fel)használja ahhoz, hogy elérje célját. A Salt ügynök pozitívuma, hogy hiányoznak belőle a kémfilmekben sokszor klisészámba menő

erotikus jelenetek: a faltámasztós-lábfelemelő csokolózson kívül itt egyébbel nem találkozunk.

A *Salt*-ban a hősnő nem hal meg, ami a filmvilágban azt jelenti: folytatásra kell számítani. A Salt-franchise nem hinném, hogy utol tudná érni a Bond-filmeket, és töredelmesen bevallom, abban is kételkedem, hogy Angelina Jolie még jó néhány részt el tud vinni majd a hátán – gondoljunk csak a 2003-as *Lara Croft: Tomb Raider 2.* – *Az élet bölcsője* (r.: Jan de Bont) kétes sikerére... De nem tagadom, hogy a Florian Henckel von Donnersmarck direktor nevéhez köthető, Jolie-főszereplésű Anthony Zimmer-remake és Tim Burton *Csipkerózsika*-adaptációja után (vagy közben) azért megnézném a kémangyalt. Annál is inkább, mert játékát úgy szeretem, mint *Salt* az ételben.

Szabó Róbert Csaba

A lázbeszéd pontossága

Nem sűrűn írtak eddig Farkas Wellmann Endre könyveiről, pedig talán itt lenne az ideje a *Lucius Domitius lázbeszéde* című verseskötete* kapcsán. Nem csak azért, mert figyelemreméltó állomása ez Wellmann életművének és egy jól megszerkesztett kötet van dolgunk, hanem azért is, mert az Előretolt Helyőrség műhelyének egyik ikonikus szerzőjéről van szó, akinek minden egyes verseskötete, még talán a legelső is beleszámítva, valamiképp a Helyőrség programja és ars poeticája szerint íródik meg. A legemlékezetesebb kritikusi visszajelzés a Wellmann-ouvre kapcsán a *Korunk* 2000. júniusi, egyébként kávéház-tematikájú számában jelent meg Kozma Éva tollából. Ezt különben Orbán János Dénes válasza tette emlékezetessé, hiszen a negatív kritikára válaszolva, az erdélyi magyar kritikusokon próbálva elverni a port, OJD fölírja, hogy nincs nyelvük ahhoz az irodalomhoz, amiben az obszcenitás jelen van, nem tudnak mit kezdeni a trágár kifejezésekkel, és hogy pusztán ebből kiindulva, rögtön rossznak minősítik az obszcenitással operáló műveket. A hozzászólás azért is figyelemreméltó, mert utójegetben a szerkesztő, Balázs Imre József a következőket írja: „Áttérhetünk a nagyobb tételt bíró kérdésre: hogy milyen érvek hozhatók fel az irodalmi obszcenitás mellett vagy ellen, amelyet magam is a Helyőrség-jelenség járulékos részének gondolok csupán. (S amely nélkül ugyanakkor

sokkal nehezebb – és érdeke- sebb – a Helyőrség identitásáról beszélni.)” Ezt a tíz évvel ezelőtti megállapítást azért tartom fontosnak, mert Farkas Wellmann Endre új kötetén azt éreztem olvasás közben és után, hogy ez a könyv (és a könyv szerkesztési módja) nem emeli ki, vagy legalábbis kevésbé tartja fontosnak az obszcenitást fő témává emelni. Vagyis sosem is lehetett ez *csak* így. Helyette inkább egyfajta leíró, de kijelentésekkel lezárt, lekerekített verseszédű költszet tűnik föl, tele élethelyzetekkel, amelyek zöme természetesen a testiséget, a testi szerelmet emeli témává, ezek helyszínei kocsmák, egyszobás albérletek, kültek és nem utolsósorban a Város.

Ugyanakkor az is jól látszik, hogy ez a legújabb cik-

lus, a *Lucius Domitius lázbeszéde* című, visszafelé is megváltoztatja a kötet egészét. Nem csak a szerepek súlyát és jelenlétét erősíti meg, vagyis arra ébreszt rá, hogy sokminden, a testiségről való írás meg a *három számjegyű* hivalkodások a meghódított nők számáról is korábban szerepek voltak, aminthogy a Lucius Domitianus Nero, a véres költő bőrébe bújás is az. Hanem kihat a korábbi művekre, jellegzetes hangulatával rájuk telepszik, hiszen tagadhatatlanul ez az újabb ciklus a legerősebb eddig Farkas Wellmann Endre életművében. Leszámítva persze egynéhány verset, például a Jód kisasszonyos költeményeket, vagy az első kötet pár versét, vagy *Az Anna-érzést*. De egészként a *L. D. lázbeszéde* működik a legjobban. Nagy vállalkozás amúgy,

mondhatni, lerágott csont. A császár, aki költő is, és lángrollobbantja Rómát, a világ közepét, sokan írtak róla, jólrosszul. Farkas Wellmann Endre azonban sikeresen kiérlelte a nyelvet vállalkozásához, a szerep mögött jól látni a hagyomány, de a Helyőrség hozta hetyke verseszéd tartományait, és jól látni, az első három verseskötény tanulmányi és rutinja miként egészül ki egy magabiztos, pontos versnyelvvvel. „A kést magamba döfem, végre a / magasba szállok, már könnyű a testem; / alattam az új, a szebbik arcú Róma, / a város, amelyért jó volt mégis élni, / s mely legvégül a halálom is volna. / De elviszem magammal az álmat / – most oldja kék foltja a semmi –, / végül is a legrosszabb az volt, / hogy épp Rómában kellett / épp Nérónak lenni.” (*L. D. jegyzete önmön lázbeszédéhez*)

Érdekes látni, hogyan válik egy köteté Farkas Wellmann Endre eddig megjelent feltucatnyi versesköténye, azok a vékony füzetek, amelyek közül az első Marosvásárhelyen, majd további kettő Kolozsváron, az Előretolt Helyőrség fedezékében jelent meg, az Erdélyi Híradónál. Érdekes látni, a *Lucius Domitius lázbeszéde* című ciklus hogyan vonzza maga köré és utólag miként olvastatja másként a korábban megírt verseket, és még egyszer: mivé válnak a korai kötetek, ha a *L. D. lázbeszéde*ivel kerülnek egy kötetbe.

*Farkas Wellmann Endre: *Lucius Domitius lázbeszéde*. Erdélyi Híradó Kiadó – Ráció Kiadó, Kolozsvár – Budapest, 2009.

A legjobbat nyújtva

Folytatás az 1. oldalról

– Követem az irodalmi életet, az egészen fiatal generációt is. Itt él Marosvásárhelyen Kovács András Ferenc, akiről az is elmondható, hogy Székely János, János-házy György mellett ő az, aki nemcsak Marosvásárhelyen a költői igényességet, igen magas szinten újrafogalmazta, illetve részben meg is teremtette. Sokan vannak még, filozófusok, nagy misztikusok, akik hatottak rám. De ott van a zene is, nemcsak azért, mert a feleségem zenész, meg a fiaim közül is az egyik, hanem mert rendkívül inspirál, különösen a barokk zene, de a jó zene általában, nagy rocker is vagyok egyébként. Elhangzik egy-két ütem, és leülök írni, és nem zavar az írásban abszolút semmi, tőlem csörrömpölhet az edény, akármilyen a munkahelyen is úgy szoktam mondani néha viccesen, hogy két reakció között megírok két-három sort. Mindig van a klinikán a zsebemben egy kis kötet, valamelyik kedvenc költőmtől. A rövid prózát is, ha jó, nagyon szeretem, a hosszú prózára nincs időm.

▶Az a típusú ember ön, aki minden idejét beosztja, nincsenek üres percei?

– Fejben nincs, soha nem unatkozom. Ami a beosztást illeti, az a munkakörömről vonatkozik. Állami kórház, állandó problémákkal küzdünk, különösen most, napjainkban, a minőséget és a mennyiséget is biztosítani ma már szinte lehetetlen a pénzhiány miatt. Sokszor felteszem magamnak a kérdést – és elgondolkoztam ezen már többször is, mivel láttam, hogy mi van másutt, továbbképzőkön, kongresz-

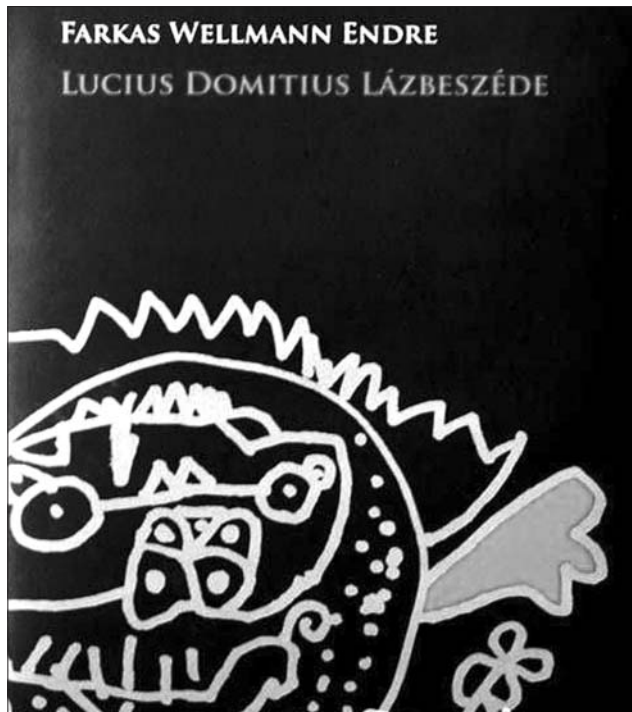
szusokon stb. –, hogy az, hogy itt maradtam, azt jelenti-e, hogy hülye vagy pedig igénytelen voltam. Marad az, hogy az ember az adott lehetőségeket kihasználva, persze, megmaradva becsületesnek, korrektnek, megpróbálja emberként is a legjobbat nyújtani. Egyebet úgysem tehet.

▶Könnyen vagy nehezen születnek a versei?

– A vers vagy jön, vagy nem jön. Ha nem, akkor félre is tezen az elkezdett mondatot. Paul Celantól olvastam nemrég egy idézetet, amely szerint a költészet nem ráerőlteti magát valakire, hanem kiszolgáltatja magát. Ezért is kell nagyon igényesnek lennünk önmagunkkal szemben, amikor valamit leírunk. Mert lehet folytatni a verssort, a versformát, de ha abból éppen az hiányzik, aki én vagyok – akkor az prostitúció. Rendelésre írni verset? Életemben egyszer csináltam, a Vályi Gyula Matematikai Társaság emlékkönyvébe. Bevallom, nagy kínok közt készült el a vers, mert nekem ez egyszerűen nem megy.

▶Olvasnak-e a mai emberek verset?

– Olvasnak, gondolom elég sokan olvasnak, a fiatalok is egészen biztosan. De létezik egy jelenség, éspedig az, hogy egyes tudorok mintegy privatizálták a szépirodalmat, az irodalomkritikát. Metanyelvet beszélnek, nem érdeklődnek az, hogy a “széles tömegeknek” mi tetszene, vagy hogyan lehetne felismelni úgymond őket arra a bizonyos szintre. Csak a saját értékrendjüket ismerik el egyetemesnek. Szerencsére, ezek is múló jelenségek, utódaink majd jól nevetnek rajtuk, rajtuk is.

Szép új magyar világ

Orbán
vészhelyzetben

The
Economist

A kívülálló aggódnak Magyarorszáért. Amióta Orbán Viktor pártja, a Fidesz megnyerte a parlamenti helyek kétharmadát az áprilisi törvényhozási választásokon, a jelek baljósak. Először is Orbán kiterjesztette az állampolgárság jogát minden, az országhatárokon túl élő magyarra. Kritikusai a revizionizmus baljós visszhangjait vélik hallani.

Azután az új miniszterelnök elkezdte lecserélni a főbb állami intézmények és ügynökségek vezetőit saját cimboráival. A célkeresztbe esett a választási bizottság és a számvevőszék, a pénzügyi felügyelet és az elnöki hivatal. Orbán megpróbálja menesztetni a Magyar Nemzeti Bank kormányzóját, Simor Andrást is. De még az elődei sincsenek biztonságban: az új korrupcióellenes megbízott szerint a két volt kormányfő hamisan tanúzott. (Mindkettő tagadja a vádat.)

Aztán itt van egy esetlen kísérlet, amelynek célja úgy szerezni támogatást a reformnak, hogy ráirányítja a figyelmet Magyarország gazdasági problémáira. Június elején Orbán egyik szövívője azt mondta, „nem volna túlzás” csödről beszélni. Ahogy várható volt, a forint nagyot zuhant, a kötvényhozamok ellenkezőleg, megugrottak.

Néhány héttel később a kormány kedény, a sajtószabadság védője által erősen bírált médiatörvényt fogadott el, fokozott hatósági felügyelet alá vonva a közszolgálati és kereskedelmi műsorszolgáltatókat. Szabados Krisztián, a Political Capital magán elemző intézet ügyvezetője Orbán és szövetségesei ellenőrzi a magyar média 80%-át.

Vannak, akik Vlagyimir Putyin orosz miniszterelnök magyar változataként tekintenek Orbánra: stabilitást teremt egy lejáratott és korrump politikai korszak végén, de nem annyira valódi reformok révén, mint inkább hatalomkoncentrációval.

A véscsengő három héttel ezelőtt szólalt meg leghangosabban, miután az Orbán-kormány megszaktította a tárgyalásokat az IMF-fel és az Európai Unióval a több mint húszmilliárd eurós (26 milliárd dollár) hitelsomag megújításáról. Válság idején csakis a „kézhátracsavarás” energiapolitika vagy a mélyzsebű IMF és EU támogatása ment meg a gazdasági összeomlástól. Magyarország adóssága a legmagasabb a régióban, a GDP több mint 70%-a. Több mint egymillió magyar háztartás vett fel jelzáloghitelt devizában, és kiszolgáltattott az árfo-

lyam-ingadozásoknak. Az elsősorban külföldi tulajdonú bankok jelentős mértékben függnek a központtól. Ez a problémaegyeleg stabilitást kíván, nem kalandorságot.

Az Orbán-kormány egyetértett a korábban beígért, a GDP 3,8%-ának megfelelő hiánycéllal (a tavalyi 4% után), viszont jövőre lazább pályát akar magának. Illetéket vetett ki a bankokra, 120 milliárd forint értékben (560 millió dollár), ami a GDP fél százalékának felel meg. Az intézkedés, bírálói szerint visszafogja majd a hitelezési kedvet, következésképp az amúgy is vérszegény gazdaság tovább satnyul. (A növekedés idén várhatóan a GDP 0,4%-a lesz.) Az IMF úgy véli, hogy az adó (tulajdon, nem pedig nyereségadó) túl nagy terhet jelent. A véleménykülönbségek áthidalhatók lettek volna, ehelyett újabb nyilvános elszólás következett. Kövér László, a Fidesz alelnöke azt mondta, a „nemzetközi bankvilág brutális pofont adott, hogy bizonyos tudjuk, hol a helyünk”. A külföldi tárgyalók másra emlékeznek.

A dolgok eldurvulhatnak. A hitelminősítők a bővlihoz közeli fokozatba sorolták Magyarországot államadósságát. A refinanszírozás költséges lesz (és jövőre el kell kezdeni törleszteni az IMF-nek és az EU-nak). A forint 3%-kal leértékelődött az euróval szemben az IMF/EU-tárgyalások megszakítása után (bár hamarosan újra megerősödött). A móka könnyen kisiklathatja Magyarországot januárban kezdődő, fél éves EU-elnökségét. (...) Orbán egyértelműen a nagytakarításra kapott politikai felhatalmazást. A korábbi rezsim jelöltjeinek kiséprése - egyetlen mozdulattal - lehet mocskos munka, de a győztes mindent visz elvén alapuló magyar politikai rendszerben önmagában nem felháborító.

Továbbá a magyar gazdaság kibír néhány „földrengést”. A folyó fizetési mérleg többletet mutat, a munkanélküliség csökken, az ipari termelés emelkedik, jól megy az államkötvény-eladás. Ha minden jól halad, Magyarország elboldogul, idén legalábbis, az IMF és az EU nélkül. Miután lenyűgözte a választópolgárokat a keménységével, az október harmadiki helyhatósági választások után Orbán megállapodásra juthat a külső hitelezőkkel. Gazdasági programja számos jó elemet tartalmaz, ilyen például az kisebb, egyszerűbb adó és a bürokrácia csökkentése.

Igazán aggódnak Orbán önfejlősége és klikkes habitusa miatt kell. Ezek gátolták legutóbbi kormányzása idején is, 1998-2002 között, és úgy tűnik, azóta csak romlott a helyzet. Ráadásul az EU-tagság és a nyugtalan pénz-

ügyi piacok újabb korlátokat jelentenek. Még támogatói is kételkednek benne, hogy Orbán tisztában van az új játékszabályokkal. Az IMF-fel szembeni kirohanása, valamint hűvös viszonyulása az olyan szimpatikus figurákhoz, amilyen az Európai Bizottság elnöke, José Manuel Barroso vagy Angela Merkel német kancellár, mind arra utalnak, hogy egészen fogja fel a helyzetet. Több megfontoltság kellene, sürgősen. (Fordította Sz. L.)

Rövid póráz,
hosszú póráz

Babarczy Eszter

NÉPSZABADSÁG

A Fidesz (pontosabban a frakciótagok) által benyújtott törvényjavaslatot sok kritika érte már, és legabszurdabb részeit – például a választás jogát – maguk az előterjesztők vonták vissza. Szalai Annamária meg is nyugtatta a minap a nézőket az MTV reggeli műsorában, hogy szó sincs itt pórázról – a „majd kidolgozandó” médiaalkotmány és a közszolgálati kódex, amelyre még többet kell majd várunk, függetlenséget és szabadságot nyújt (végre) a szerkesztőségeknek és az újságíróknak. Hiszen ezentúl az alkotmány garantálja a véleménynyilvánítás szabadságát (azt eddig is garantálta) és a közszolgálati minőségét! Lássuk akkor, mit jelent a közszolgálati minőség? '96-OS MEDIATÖRVÉNY: 23. §. (1) A közszolgálati műsorszolgáltató és a közműsor-szolgáltató különösen köteles a nemzet, a nemzeti, az etnikai, a nyelvi és más kisebbségek méltóságát és alapvető érdekeit tiszteletben tartani, nem sértheti más nemzetek méltóságát.

(2) A közszolgálati műsorszolgáltató és a közműsor-szolgáltató rendszeresen, átfogóan, elfogulatlanul, hitelesen és pontosan tájékoztat a közérdeklődésre számot tartó hazai és külföldi eseményekről, a vételkörzetében élők életét jelentősen befolyásoló eseményekről, öszszefüggésekről, vitatott kérdésekről, az eseményekről alkotott jellemző véleményekről, az eltérő véleményeket is beleértve. E feladatok ellátása során gondoskodik a 137. §-ban nem említett közérdeklődő közlemények nyilvánosságra hozataláról.

(3) A közszolgálati műsorszolgáltató és a közműsor-szolgáltató biztosítja a műsorszámok és a nézetek sokszínűségének, a kisebbségi álláspontoknak a megjelenítését, a műsorszámok változatosságával gondoskodik a nézők széles köre, illetve minél több csoportja érdeklődésének színvonalas kielégítéséről.

4) A közszolgálati műsorszolgáltató és a közműsor-

szolgáltató különös figyelmet fordít

a) az egyetemes és a nemzeti kulturális örökség értékeinek ápolására, a kulturális sokszínűség érvényesülésére,

b) a kiskorúak testi, lelki és erkölcsi fejlődését, érdeklődését szolgáló, ismereteit gazdagító műsorszámok bemutatására,

c) a vallási és egyházi, továbbá a nemzeti, etnikai és más kisebbségi kultúrák értékeinek megjelenítésére,

d) az életkorok, szellemi és lelki állapotok, társadalmi körülményeik következtében súlyosan hátrányos helyzetű csoportok számára fontos információk elérhetővé tételére, különös tekintettel a gyermeki jogokat ismertető, a gyermekek védelmét szolgáló, az igénybe vehető szolgáltatásokról tájékoztatást nyújtó műsorok főműsoridőben történő bemutatására,

e) az ország különböző területeinek társadalmi, gazdasági, kulturális életét megjelentető műsorszámok bemutatására.”

A FIDESZ-FÉLE VÁLTOZAT „61. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenki-

Szalai Annamária

nek joga van a véleménynyilvánítás és a szólás szabadságához, továbbá a közérdeklődő adatok megismeréséhez, valamint terjesztéséhez.

(2) A Magyar Köztársaság elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét.

3) A demokratikus közvélemény kialakítása érdekében mindenkinek joga van a megfelelő tájékoztatáshoz a közügyek tekintetében.

(4) A Magyar Köztársaságban közszolgálati médiaszolgáltatás működik közre a nemzeti önazonosság és az európai identitás, a magyar, valamint a kisebbségi nyelvek és kultúra ápolásában, gazdagításában, a nemzeti összetartozás megerősítésében, illetőleg a nemzeti, etnikai, családi, vallási közösségek igényeinek kielégítésében. A közszolgálati médiaszolgáltatást az Országgyűlés által választott tagokkal működő autonóm közigazgatási hatóság és független tulajdonosi testület felügyeli, céljainak megvalósulása felé pedig az állampolgárok egyes, törvényben meghatározott közösségei önkö-

A hangsúly – alkotmányos szinten – tehát az egyházak stb. igényeinek kielégítésén van, nem azon, hogy kultúrájukat, álláspontjukat megjelenítse. Az eredetileg betervezett törvény szerint a „törvényben meghatározott... közösségeket” képviselő civil testületbe az ügynevezett történelmi egyházak, az MTA, a MOB, a Rektori Konferencia, a Kereskedelmi és Iparkamara, a települési önkormányzatok szövetsége, az elismert nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzati szervezetek, a Magyar Köztársaság szomszédos államaiban bejegyzett magyar kulturális szervezetek, valamint a családok érdekeit védő szervezetek delegálhatnak tagokat. A javaslat szerint ez a 12 fős testület jogosult majd a közszolgálati kódex karbantartására. Ez azt jelenti, hogy – néhány kivétellel – a közvetlenül a költségvetés által finanszírozott intézmények dolgozhatják ki a közszolgálati normákat. Az eddigi gyakorlat sem volt garancia a pártoktól való függetlenségre, a javaslat most azonban kifejezett zsalrolási lehetőséget nyújt a költségvetési törvényben támogatott intézményekkel szemben. Hogy ezek a félhivatalos vagy hivatalos testületek garantálják-e a közszolgálati minőségét, nem tudom – mindenesetre a sokszínűséget nyilván másképpen értelmezik majd, mint a jelenlegi szerkesztőségek. A demokratikus világ legtöbb országában van mód arra, hogy az – általában saját etikai szabályzattal rendelkező – újságírószövetségek, közszolgálati tartalomszolgáltatók legalább konzultációs lehetőséghez jussanak. A '96-os médiatörvény egyik fő bibije ugyanis éppen az, hogy a közszolgálati feladatait oly szélesen határozza meg, hogy műsorszerveztési szempontból lényegében lehetetlen helyzetbe hozza a szerkesztőségeket.

Ami az én igényeimet illeti, ez a közszolgálati koncepció nem nyújt semmit. Nincs mondanivalója a dolgozó anyák, a csonka családok, az ilyen vagy olyan egészségügyi problémáktól szenvedők számára. Ez így lefedi Magyarország népességének hetven százalékát. A póráz tehát nem lett rövidebb, csak mindent máshogy hívnak benne – és a pártok helyett a kormány kapja meg a lehetőséget az irány meghatározására.

Szalai jogosan veti fel, hogy a közmédiákat legyen egy finanszírozásuk teszi a legkiszolgáltatottabbá. „Ha nem rúgód ki X.-et, és nem veszed fel Y.-t, majd nem szavaznak meg az extra támogatást a parlamentben” – lényegében ez volt a rendszer (javítson ki, aki másképp tudja). De erre ugyan miféle megoldást kínál a Fidesz médiapolitikája? Ha –

mondjuk – törvényben rögzítenék, hogy a Szerencsejáték Zrt. mindenkori nyereségének 50 százaléka fedezi a közmédia működését, akkor egyelőre csökken a közmédia zsalrolhatósági vegyértéke. De ilyesmire szó sincs, és nem is lehet. A televíziófenntartási díj újbóli bevezetése persze fel sem merül. Van azért, amit a hazaáruló, nemzetvesztő bankárkormányok vívmányaiból érdemes megtartani – a bankadót például, és persze az ingyenköztévét.

De nézzünk körül. Nincs is még törvény, de a közmédia máris vadul igyekszik megfelelni az igényeknek. A Fidesz saját médiabirodalmat akart, és meg is szerezte – bár még most is közkeletű paranoia a jobboldalon, hogy csak a ballibeknek van médiája (nem fokoznám ezt azzal, hogy a „ballib” kifejezés mélyebb értelmét kibontom).

A média azonban nem a közszolgálati televízió. A média – ha a nézettséget, hallgatottságot és egyáltalán a médiafogyasztók sokaságát nézzük – minden, csak nem a közszolgálati média. A közszolgálati média átszínezésével a Fidesz a hír- és kultúrafogyasztó elitet, valamint a nyugdíjasokat tudja átszínezni. A hír- és médiafogyasztó elit azonban nem átszínezhető, mert nem egy forrásból tájékozódik. A nyugdíjasok pedig – a nyugdíjasok láttak már pártállami televíziót, meg is szerették, de azért mégis volt rendszer-váltás. Vegyék el tőlük a mostani nosztalgiaműsorokat, és a Fidesz népszerűsége máris visszaesik néhány ponttal. A hírfogyasztók számára meghatározó sajtó már az internet. Olyan szabályozást pedig, amellyel az internetes tartalmakat érdemben befolyásolni lehet, még nem találtak ki sehhol. Helyreigazítás? Jól megmondják majd a sértődöttek. Mert a printmédiában a helyreigazításoknak sok hatása nincs. Az online médiában viszont van: minél több a helyreigazítás, annál több link mutat majd az eredeti cikkekre. És ha az eredeti cikk eltűnik az internetes szerkesztőség oldaláról, majd felbukkan egy fórumban vagy egy blogban, a YouTube-on vagy a Videán. Az internet csúf és ordenáré, főként ha politikáról van szó. De soha semmit nem lehet eltüntetni róla, amit az olvasók releváns információként értékeltek. Mielőtt nagyon beleéli magát a Fidesz a teljes médiázárba, nem árt átgondolnunk, hogy még egy vérfürdővel tetézett iszlám diktatúrában is van kommunikáció. Minél jobban nyomják a sajtót, annál inkább ellenáll majd. Ha pedig egyszer egy kritikus újságíróval valami ürüggyel leültetnek, újraindul a Szabad Európa Rádió.

Veszedelemes iszonyok

A zsidók – világveszedelem

Vlad Stoicescu

Az a három diktatórikus rendszer, amely Bukarestben a múlt században törvényhozói akarátát érvényesítette, néhány millió drámát hagyott ránk, látatlan történelmi leckéket, mítoszok tartós hálóját, és két hőst, akiknek legendája csak az elkövetett bűntettek nagyságával egyenlő. Minden románra, aki képes józanul felmérni Ion Antonescu és Nicolae Ceaușescu ocsmány örökségét, jut tíz másik, akik Ion Coja, Gheorghe Buzatu vagy Corneliu Vadim Tudor szövegeivel felvértezve készek faj-, vagy egyszerűen csak gyűlöletmélleteket gyártani. E kettő büzhödt keverékét ma hazafiságnak hívják, és súlyos történelmi félreértés eredménye. Nemrég tanúja lehettem eme agyament valóság különböző reinkarnációinak, amikor a közelmúlt története „kutatóinak” egész hada vad indulattal reagált a székelyföldi autonómiára. Nincs itt helye felsorolni az akkor felhozott érveket, de a zsigeri kedélyállapotok csaknem spontán mozgósítása (a politika, a tömegtájékoztató és a nyilvános fórumok színterén egyaránt), önmagában jelzi Románia képtelenségét arra, hogy kiegyensúlyozottan higgadtan értékelje saját dilemmáit és gyengéit. Körülbelül így fest Nicolae Ceaușescu végső győzelme: nem lakásépítési vagy ipari paraméterekben, hanem az etnicitással kapcsolatos eszmékben kifejezve, amelyeket a tudományos szocializmus története ültetett el mélyen az emberek tudatában. Civizmus? Nulla. Nincs szükségünk rá. Mindaddig, amíg nép vagyunk, Romániának nem kell társadalom is. És mert a Ceaușescu által örökül hagyott gének nem elegendőek, az elmúlt hét a közélet újabb boncolására kínált esélyt a rossz forrásainak feltárásához. A Román Nemzeti Bank numizmatikai sorozatot bocsátott ki a Román Ortodox Egyház patriarkájának emlékére, s Miron Cristeanak, a két háború közötti román antiszemitizmus egyik oszlopának felvétele e projektbe éles reakciót váltott ki a Washingtoni Holokauszt Múzeum és más, hasonló profilú szervezetek részéről. Mindezt a Román Nemzeti Bank nem adott választ, de a nyilvános kommentárok hőfoka immár kritikus pontot ért el. Nem csodálkozom: ott, ahol Antonescu marsall hatodik helyen áll a nemzet nagyjainak rangsorában, simán megelőzve Eliadét, Cuzát vagy Brâncuși-t, a címke azonnal ragasztható: a zsidók! Megtapasztalhattam a jelenséget – tavaly, amikor

az EVZ sorozatot szentelt a romániai holokauszt áldozatainak, ezernél is több kommentár, teljes hónapon át, ismételte a faji retorikát. Radu Ioanid, a washingtoni Emlékmúzeum igazgatója tegnap azt mondta nekem, őt nem zavarják az egyéni megnyilvánulások, és hogy „a probléma az antiszemitáké, és az országé, amelyben élnek, nem az enyém”. Ioanid professzor Washingtonban él, és fenntartja magának a jogot, hogy csak az intézményes kisiklásokra reagáljon. Így egészségesebb. A fórumokkal – a névtelen dühöngőkkel – nem lehet szembe szállni. Am azok számára, akik még mindig a román személyazonosságát választják egy nyugati alternatívával szemben, éppen ez az agresszív és általánosító tudatlanság a tét. (...) Romániában, amikor bizonyos témák szóba kerülnek, az információ csupán a szörnyek tökéletes laboratóriuma marad. Román holokauszt? Ne nyúljatok Ion Antonescuhoz és a felvilágosult elmék egész sorához, akik a két világháború közötti Romániát a szakadékba taszították! Kritikus állásfoglalás? Menj a francba a románellenességgel! Itt minden fordítva működik: a kisebbségi vélemények gyűlöletet és erőszakot szítanak, a többséget pedig megfojtja a zsidók szenvedéseinek folytonos emlegetése. Tőlük kell engedélyt kérnünk, hogy elődeinket tisztelhesstük? Nem. Voltaképpen ezt illemnek, jóérzésnek hívják. De mert teljesebben képtelenek vagyunk a normalitás keretei között mozogni, egy amerikai állampolgárnak kell leveleket írnia Washingtonból, hogy emlékeztessen bennünket, milyen kevés érdemes mozzanat az szalonképes személyiség van a mi történelmünkben.

(Fordította: K. B. A.)

Nézeteltérések kezelése

Dan Culcer
Ardealul nostru

Nemrégiben a France Culture nevű, néha egészen érdekes rádióadón hallgattam egy vitát Németország egyesítéséről. A résztvevők egyike, Hubert Vedrine volt francia külügyminiszter, a kiváló diplomata, François Mitterand egykori francia elnökhöz közeli éleselméjű politikus, a jelenkori helyzetek és események elemzésében rendkívül fontos kifejezést használt: a jogos nézeteltérések kezelését. Abban reménykedem, hogy a román diplomáciának sikerül majd ezt a fajta kezelést használnia külső és belső szomszédainkkal való kapcsolatainkban. Névszerint Oroszország, Ukrajna vagy Magyarország viszonylatában, hogy nyilvánossá tegye ezeknek az államoknak a jelenkori Ro-

mániával szembeni igényeit, miközben azok jogosnak feltüntetett jogtalan közbeszéde jogos nézeteltéréseket takar. De nem csak a szomszédok viszonylatában. Olyan országokról is szó van, amelyekben számos volt román állampolgár él. Például Izrael államról, azzal a súlyos problémával kapcsolatban, hogy ez az ország az egykori, 1945-55 közötti kommunista elnyomó apparátus bűnözőinek nyújt otthont, olyan emigránsoknak, akik ellen még nem indulhatott vizsgálat Románia területén. Vagy éppen az 1939-1965 közötti ki- és bevándorlási adatok összehasonlító kutatásával kapcsolatban, hogy megállapítható a román hatóságok szerepét a zsidó származású lakosság megmentésében a háború idején, akárcsak Románia demográfiai hozzájárulásával kapcsolatban Izrael állam gazdasági megerősödéséhez és fejlődéséhez a román oktatás által felkészített, nagyszámú magas képzettségű szakember befogadásával. (...) Csak hogy miközben bizonyos jogos nézeteltérések rendezéséhez a diplomáciai megoldás reményét fűzöm, román állampolgárként, románként, erdélyiként, íróként, újságíróként, műfordítóként, három nyelvet beszélőként, ezennel rugalmas, ám határozott véleményt mondanék egyes magyar körök általam irrelevantnak vélt politikájáról. Valódi gondom nem a tendencia létezésével van, annál inkább megértés és a párbeszéd hiányával a románok és magyarok között, valamint a bukaresti kormányt tehetetlenségével a kortesszemlélet elkerülésére és az etnikai politizálás leszerelésére. E politizálási mód mindkét fél részéről súlyos hiba volt: egyfelől azok részéről, akik azt remélték, hogy ezáltal orvosolhatják a magyar közösségre telepődő, az asszimilációtól és a beolvadástól való páni félelmet, de azok részéről is, akik nem látták előre a magyar követelések végső határait. Nem hinném, hogy a megfelelő magatartás az ellentétek szőnyeg alá söprése lenne; ellenkezőleg, a viták iránya a gyakorlati kérdések felé mutat, e körök egyes követelései következményeinek konkrét elemzése felé, végérvényesen beemelve e vitákba a jogos nézeteltérések szempontját, amit nem csupán etnikai, hanem mindenképp társadalmi, gazdasági összefüggésben érvényesítenék. Ismétlem: nem hiszem, hogy egy magyarok vezette Erdély virágzóbb lenne a jelenleginél. Hol vannak a jó vezetés bizonyítékai? Az erdélyi Kárpátok oldaláról kiírtott erdőkben? Azokat a pénzforrásokat, amelyekkel némi javakat teremtettek, politikailag kivülről irányították, és nem az erdélyi magyar közösség vi-

rágása révén keletkeztek. Az etnikai alapú régióteremtés idejétmúlt. Nagyon jól megértem a még élő nosztalgákat, bár nem helyeslem azok elképzeléseit és ábrándjait, akik számára Erdély történelmi szempontból magyar terület, amelyen a románokat jövevényeknek tekintik. De erről ma vitakozni késő és értelmetlen is. (...) A jelenlegi népvándorlási áramlatok közepette a magyarok és a románok csak szélsőségesen lehetnek. Előfordulhat, hogy a székelyek megvalósítják az autonóm tartományt, amiről egyes manipulátorok álmodoznak. Alkalmazhatnak egy feltételezett numerus clausus is, hogy újtát állják egy feltételezett román demográfiai terjeszkedésnek, annál is inkább, mivel a kivándorlás és a népszaporulat visszaesése, az elhalálozás és a gyermekhalandóság növekedése miatt a románok népességdinamikája a négy évtizeddel ezelőttinél csupán az árnyéka. Am senki nem tud majd a keletről és a délről jövő terjeszkedésnek gátat vetni. Ezért aztán, a közös veszéllyel szemben, meg kell találnunk közös nézeteltéréseink pozitív kezelésének eszközeit.

Oszoljt fújtak

Lelia Munteanu

„Egyetértetek azzal, hogy a Nép Pártja elkobozza a tisztességtelen vagyonokat, és szétossza a szegények között? Küldjön sms-t...” Egyetértetek! Ekkor Dan elnök úr behívja a hölgyet, aki nemrég még Európában (a Colentina negyedben) csengett, és távollétében eligazítja unokaöccsét: „Dógozni kell, Cicirone, dógozni, nem kéregetni, az ördög vinne el!” Most mi legyen? Az Antennát és a Realitateát töröltem a távirányítóról, mert hazudnak, manipulálnak, igazándiból nem is az időjós beszél, hanem a mogul a háta mögött. Az Etnónak nevezett realiskola - szintén zenész, akarom mondani, playback. A Taraf TV-n vitaműsor a lakodalmi muzsikusok megadóztatásáról. Az elemzők nagy gondban vannak. Tételezzük fel, hogy dedikációt kérünk a násznagyszónynak, és kápeval fizetünk. Ha az adóhivataltól kiküldött hivatalnoknak nincsen aprója, kérhetünk egy refrént a visszajáróért, mielőtt a számlát megkapjuk, és a primás homlokára ragasztjuk a másodpéldányt? Átkapcsolok a közszolgálatra. Ha éppen nem is az a koreai film megy, csak adnak valamit értelmeset. Adtak. A köztársasági elnök szólt a néphez: melyik felénél fogva kell bedugni a pálcikát, ha a fülét akarja kitörölni az ember. A

Discovery Science-n maradtam. (Csak addig kapcsoltam vissza az OTV-re, amíg a műsorvezető felolvasta annak a kezdő tanárnak a mailjét. Időközben Cicirone nénikéje hazament, de a kérdés maradt, pontosabban ott úszkált a képernyő alján: „Elég lenne a boldogságához húszezer euró a Nép Pártjától? Küldjön sms-t...” Elég lenne, indulásnak. De csapatjuk má' hozzá a húszhoz, amit Geoană ad!) Gyorsan visszalépek a TVR-re, és éppen csak elkapom, amikor Basescu oszoljt fúj. Az milyen? Olyan: ha van bennünk szemernyi jóérzés és hazafiság, jobban járunk, ha máris indulunk. EZ az állam eleget fizetett nekünk; nem mintha nem fizetne ezután is, de nincs amiből. Bezzeg van a spanyoloknak, olaszoknak, németeknek! Azt mondják, az ottaniak egy rakás pénzt kapnak, csak maradjanak veszteg, ne lábatlankodjanak. Azért látnivaló volt, hogy az elnök úr nehéz szívvel válna meg tőlünk. Nem lesz, akivel fényképezzünk... A kérdés csak az, hogyan enged szélnek. Mert azt már nem árulja el. Egyszerre, mégis szervesen és pánikmentesen – vagy rendre? A pincérek indulnának utolsókként? Az lenne a logikus. (Ezen sokat tépelődtem, miután a műsorunk vége lett, és visszakapcsoltam az OTV-re, ahol Dan elnök úr éppen megígérte, hogy aki ötvener az aláírást összegyűjt a pártbejegyzéshez, annak félretesz egy képviselői helyet; persze szóba jöhet a polgármesteri is, ha valakinek a Nép Háza nem smakkol.) (...) Sajnálom itthagyni Traian Basescut, egyedül, a nyakán egy örületes költségvetési többlettel. De örvendek is, hogy az ország - mit kilábal? - kiugrik a válságból abban a szent pillanatban, amint utolsó honpolgára behúzza maga után az ajtót. Egyre vagyok kíváncsi: aki jegyet vált, az végignézhethi? (Fordította Sz. L.)

A koszovói precedens

Szergej Kolerov

Oroszországnak el kellene ismernie a független Transznisztria: tartozik ezzel az ottani orosz ajkú lakosságának. Moldáviai és romániai ellencsapástól mit sem kell tartania, jogilag pedig ott a koszovói precedens. A mai simulékony orosz külpolitika nem vezet sehová. „A volt szocialista tábor országaiban minden az oroszellenességre épül” – írja Szergej Kolerov, a Regnum hírügynökség főszerkesztője az Izvesztyijában. Ebből a megállapításból azt a következtetést vonja le, hogy az orosz külpolitikának fel kell hagynia a mai békülékeny stílussal, különben teljes önfeledás lesz a végeredmény. Jellemző például, hogy

Dmitrij Medvegyev elnök nemzeti gyásznapot hirdetett a szélsőségesen oroszellenes lengyel államfő halála után, holott a lengyelek baráti érzelmei eddig pusztán abban nyilvánultak meg, hogy hetven kilométerre az orosz határtól amerikai rakétatámaszpontot fogadjanak be. Hasonló „gorbacsovizmus” tapasztalható az elvben Moldáviához tartozó, de gyakorlatilag önállósult Transznisztria ügyében is. Oroszország elismeri Moldávia területi integritását, miközben a másik oldalról a legdurvább provokációk érik. Például az új chisinaui kormány július 28-át a szovjet megszállás évfordulójának nyilvánította, és 25 milliárd dollárnyi kártérítést követel Oroszországtól a megszállásért. Egészebb lenne, ha erre válaszul Oroszország független államnak ismerné el Transznisztria, s ezzel megkezdene „elvesztegetett befolyási övezetének visszaszerzését”. Ugyan mit kockáztatna? Ettől még a maradék Bessarabia [Kolerov következetesen tartózkodik a Moldávia szó használatától, és az állam neve helyett a földrajzi megnevezést alkalmazza] nem csatlakoznék Romániához, és pedig két okból: délen a gagauzok és a bolgárok, északon az oroszok ezt hevesen elleneznek, illetve maga Románia sem akarja a nyomorgó országot a nyakába venni. Igaz, tömegével osztogatja az útleveleket a besszarabiaiaknak, de az útiokmányok birtokában az újdonsült román állampolgárok nyugatra mennek dolgozni – és ha úgy hozza a sors, szavazataikkal eldöntik az elnökválasztást. Ha Romániának kellene gondoskodnia az egész besszarabiai lakosságról, belerokkanna. A kormány éppen elég ingatag így is, „részen a gazdasági válság, részben a magyar probléma miatt”. Moldávia felvevőpiacok és energiaforrások dolgában egyaránt szinte teljes mértékben Oroszországtól függ, és ha túlságosan messzire menne az oroszellenességben, Moszkva hamar Szomáliává változtathatná. Rádadásul hazaküldhetné a hivatalosan félmilliónyi, valójában kétszer annyi moldáviai vendégmunkást, s az nyomban lázadást eredményezne Bessarabiában. A Nyugat reakciójától sem kellene tartani, hiszen lám, azt is lenyelte, hogy Oroszország elismerte a Grúziából kiváló Abháziát és Észak-Oszétiát. (...) Kolerov nem teszi fel a kérdést, mi történne, ha mondjuk Csecsenföld vagy Tatár-föld ugyanerre hivatkozva kiválna az Orosz Föderációból. Mindenesetre a hágai bíróság döntését úgy értelmezi, hogy ezentúl egy-egy elszakadó tartomány akkor maradhat független, ha képes lesz megvédeni magát. (metazin.hu)

Mezőgazdasági támogatások

Czédly József

Új határidő a gázolajár részleges megtérítésének igénylésére: a június 4-i Törvénytárban ismerttettem *Olcso üzemanyag* a mezőgazdaságnak címmel azt a szakminiszteri rendeletet melynek alapján az agrárgazdaságban felhasznált gázolaj (motorina) árának egy részét az állami költségvetés megtéríti. Tételről van szó, hogy az Európai Unió által megszabott, a gázolaj 1 tonnájára megállapított 347 euró értékű jövedéki adóból (accize), az agrártevékenységet folytatóknak az állam tonnánként visszajuttat 137 eurót, ami literenként, a mai árfolyamot figyelembe véve, 0,58 lejnek felel meg.

A szabályozás szerint a növénytermesztéssel, állattenyésztéssel és talajjavítással foglalkozók jogosultak a gázolajár egy részének megtérítésére. Ezirányú igénytük megszerzése céljából az érdekeltek kérvényeiket az illetékes Mezőgazdasági Kifizetések és Közbenjárások Ügynökségéhez (Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură) kell letegyék. A *Hivatalos Közlöny* augusztus 4-i, 547. számában megjelent miniszteri rendelet ezeknek a 2010-re vonatkozó kérvényeknek a beadási határidejét hosszabította meg augusztus 9 és szeptember 10-ke közötti időszakra. (A 2011-re vonatkozó igénylést majd ez év decemberében lehet benyújtani).

Állami támogatás egyes mezőgazdasági tevékenységeknek: ismeretes az Európai Unió milyen szigorúan szabályozza az agrárgazdaságoknak az egyes államok

által nyújtható támogatások értékét, ezzel kívánva biztosítani, az agrártermékek egységes piacán kialakuló árak közötti megfelelő egyensúlyt a 27 tagország termelői között. Ennek az alapelvek a keretén belül az Európa Tanács 2009-ben meghozott 73. számú Szabályzatának 68. cikkelye lehetővé teszi, hogy a tagállamok, egy bizonyos Szabályzatban megszabott keretben, állami támogatásba részesíthessék az alábbiakat:

- a környezetet védelmi és feljavítását elősegítő sajátos mezőgazdasági tevékenységek;
- agrártermékek minőségének feljavítása;
- agrártermékek forgalma-

Az a), b) és c) sorokban foglalt támogatásokat fél-évenként, a c) és d) sorokban levőket évnegyedenként fizetik ki.

	2010	2011
a) szárnyasok életkörülményének feljavítása	x	62,5
b) sertésenyésztés körülményeinek feljavítása	x	62,5
c) állattetemek begyűjtése	1,3	1,3
d) gázolaj ára egy részének visszatérítése	60,4	215,0
e) biztosítási díjak megtérítése	x	22,0
Összesen	61,7	363,3

zásának feljavítása;

- az állatállomány jólétét biztosító felsőbb szintű szabványok bevezetése;
- olyan jellegzetes mezőgazdasági tevékenységek bevezetése melyek hozzájárulnak az agrárkörnyezet feljavításához.

Erre a lehetőségre alapoz a *Hivatalos Közlöny* augusztus 4-i, 547. számában megjelent 748/2009 sz. kormányhatározat mely a 2010 és 2011 évre összesen 425 millió lejt irányoz elő a következő agrártevékenységekre: (értékek millió lejtben)

A környezetkímélő (ekológikus) agrártermelés támogatása: az előbbi fejezetben említett Európa Tanács Szabályzata alapján hozta meg a Kormány 759/2010 sz. Határozatát (megjelent a *Hivatalos Közlöny* augusztus 5-i, 552. számában) az ekológikus agrártevékenység termései minőségének feljavítását célzó támogatásokról. Ezeket a támogatásokat évenként nyújtják azoknak a növénytermesztő, illetve állattenyésztő gazdasági egységeknek melyek be vannak jegyezve

zetések és Közbenjárások Ügynökségeknél lehet igényelni, mellékelve a következő okmányokat, illetve ezek másolatát:

- a termelő, illetve a termelői egység ügyvezetőjének személyazonossági igazolványa;
- a cégbejegyző hivatal (regisztrul comerțului) vagy az adóhivatali bejegyzés igazolása;
- a termőföld használatát igazoló okmányok;
- az ekológikus agrártermelési rendszerbe való bejegyzés igazolása;
- az ekológikus agrártermelést felügyelő intézményvel megkötött szerződés;
- a termelő vállalatát mi- szerint kötelezi magát, hogy legalább öt éven keresztül ekológiai agrártevékeny-

séget fog folytatni az EU Szabályzatában előírt feltételek betartásával;

- igazolást arról, hogy nincs határidőn túli kötelezettsége az állami és helyi költségvetéssel szemben.
- Azok a termelők akik állandó legelőkre/kaszálókra kérnek támogatást, de nincsen saját állatállományuk csak akkor jogosultak erre, ha igazolják learatott termékeiket kizárólag ekológiai rendszerben levő állattenyésztőnek adják el. A kérvényeket minden évben augusztus 15-ig lehet beadni, a támogatások kifizetésére december 1-i kezdettel a következő év első évnegyedének végéig kerül sor. A támogatások értékét, euróban kifejezve az alábbi táblázat mutatja:

Konverzióban levő növénytermelés, állandó jellegű legelő- gazdálkodás		
Termelői egység nagysága	Támogatható egységek száma	Évi támogatás maximális értéke
0,30 – 5 ha	309	1.500
5,1 – 20 ha	203	2.300
21 – 50 ha	88	2.900
51 – 100 ha	100	3.400
100 ha felül	223	3.800
Szárnyas állatok tenyésztése		
500 főn alul	6	1.500
500 főn felül	4	3.000
Szarvasmarha tenyésztés		
20 főn alul	550	800
20 főn felül	15	2.000
Juh és kecske tenyésztés		
20 főn alul	13	500
21 és 100 fő között	17	1.500
100 fő fölött	10	3.500
Méhészet		
1 – 50 család	80	750
51 – 100 család	70	850
101 családnál több	50	950

Veszni hagyott örökség

Deák Levente

Ebben a törvénymagyarázatban egy olyan jogesetről lesz szó, amelyben jogerős és visszavonhatatlan bírósági döntés még nincs. Ennek ellenére foglalkozni fogok vele, mert tele van olyan tanulságokkal, amelyeket minden azonos vagy hasonló helyzetben levő örökösnek ismerni kell. Igaz, a társörökösök, elsősorban a leszármazók ritkán védekeznek a szülői örökségüket rendező peren kívüli közjegyzői eljárásban azzal, hogy közülük egyesek sem kifejezetten, sem hallgatólagosan nem fogadták el az örökséget a 6 hónapos határidőben, és amiért ők így kiesettek örökségükből. Amit azonban az itt következő eset is bizonyít, kivételes helyzetek is adódhatnak, amelyek megoldásánál az örökösök közötti konszenzus megteremtése egyikük időközben bekövetkezett halála miatt már

nem lehetséges, miközben az elhalt testvér hátrahagyott, az örökösök előtt rejtve maradt végrendelete új helyzetet teremt.

A szülői örökséget képező telket az apa 1949-ben magánokirati formában létező adásvételi szerződéssel vásárolta, majd azt házastársával együtt építette be. Mint nemrég kiderült, az eladó sem volt telekkönyvi tulajdonos, vagyis ő egy olyan telket adott el annak idején, amelynek három, ma már azonosítatlan telekkönyvi tulajdonosa volt és van, akik abban a magánokiratban nem is szerepelnek. A telket megvásároló apa és felesége már évek óta elhaltak, de a négy gyermek a hagyatéki eljárást máig nem indította be, nem tudni milyen megfontolásból. A szülői házba bizonyítottan csak egyikük költözött be, úgy is mondhatni, a testvérek őt költöztették abba be, mert I. fokú rokkant, mozgásképtelen,

de különben cselekvőképes, egyedül élő, gyermektelen személyi lévén, ezzel lakhatását biztosították. Gondozását az eltelt évek alatt többben is vállalták, közeli családtagok is az ezért az államtól járó segély ellenében, halála előtti években, utolsóként a házba beköltözött család egyik felnőtt tagja. Ennek és családtagjai javára a gondozásra szoruló testvér közzérendelethez mindezt hagyta (egyetemes hagyomány), ingó és ingatlan vagyona megjelölése nélkül, aminek különben a végrendelet érvényére nincs kihatása. A végrendelet testvér nemrég elhalálozott, s ebben az új helyzetben a három testvér kilakoltatási pert indított az utolsó gondozó és ennek a házba beköltözött többi családtagja elleni. A perbe hívott alperesek a végrendeletre történő hivatkozással visszakeresetben (acțiune reconvențională) az ingatlan tulajdonjogának a

végrendelettel szembe fordított elismerését kérték, aki egyedüli hallgatólagos elfogadó örökös volt, majd azt is, hogy a javukra szóló végrendelet alapján az egész örökséget nekik ítélik. A telek rendezetlen jogi helyzettel, azzal a ténnyel, hogy az telekkönyvileg három ismeretlen személy nevében áll, ezidáig senki nem foglalkozott, a periratokban erre csak utalás történt, a jogi megoldás keresése, esetleg az elbirtoklás szóba hozatala nélkül.

Bár nem szoktam bírósági döntéseket megelőlegezni, de ebben az esetben mégis kivétel teszek, mert számomra annyira egyértelmű a várható, a hagyományosok javára szóló ítélet megszületése.

Azt már előző törvényismertetőmből is ismerhetik, hogy az örökség elfogadása kifejezett akkor, amikor az örökös a 6 hónapos határidőben ezt közokiratban

vagy bizonyíthatóan más formában teszi (az elfogadásnál a közokirati forma az elfogadásnak nem érvényeségi feltétele, mert ez a szabály csak a lemondásra érvényes), de lehet hallgatólagos is acceptarea tacită a moștenirii), ami azt jelenti, hogy az elfogadó örökös birtokon belül vagy kívül olyan dolgokat cselekszik (például fizeti a házádot), amelyekből egyértelműen arra lehet következtetni, hogy az örökséget elfogadta. Ha a többi örökös nem tudja bizonyítani azt, hogy ők is hallgatólagos elfogadásnak minősülő cselekedeteket végeztek a házban (nagyjavítások finanszírozása, saját erőből történő kivitelezése), kifejezett elfogadási nyilatkozat hiányában, régen túl a 6 hónapos elfogadási határidőn csakis örökségükről lemondott személyeknek minősülhetnek majd, amiért ennyi év elteltével örökségükre jogot már nem formálhatnak,

és a Ptk. 696. szakasza szerint szülei elhunyt napjától kezdve nem is számítanak örökösnek.

A hagyományosok esetleges pernyerése a három, örökségüket most megszerzni akaró testvér ellenében nem eredményezheti azonban a telek tulajdonjogának azonnali megszerzését, mert ehhez elbirtoklási per indítására lesz szükség a három, a telekkönyvben szereplő személy ellen, amennyiben ők legkevesebb 20 éve elhaltak, mely idő alatt az ingatlan megszakítások és jogcím nélküli mások birtokoltak, és akiknek birtokon belül töltött éveit az elvülési időbe be lehet számítani. Az elbirtoklási pert, a „régii” telekkönyvi rendszerben az 1938. évi 115. törvényrendelet 28. szakasza alapján lehet megindítani, amennyiben az elbirtoklási határidő az 1996. évi 7. kataszteri törvény hatályba lépése előtt indult be.

Az orvos válaszol

Gyakran fáj a fülem, pedig minden fürdésnél igyekszem kitakarítani a fülcsatornát, hogy jobban halljak. Főleg éjszaka jelentkezik hasogató fájdalom. Mit tehetek ellene?

A fülorvosok nem győzik felhívni a figyelmet, hogy senki ne nyúljon hegyes vagy más szilárd tárggyal a fülébe. Akár vizket, akár a fülzsirt akarja eltávolítani, a fogpiszkáló, hajcsat, sőt a vattás végű fültisztító sem alkalmas a fül tisztántartására. Ma már modern fültisztító spray is a rendelkezésre áll, de a legjobb bennenni a fülészetre átmosásra, nem fáj, és utána mintha megújult volna a világ, olyan jól hall majd. Ha enyhe gyulladás lépne fel, valamilyen fertőzés következtében, kivörösödés, fájdalom, viszketés, a patikában is kap tanácsot, vény nélküli gyógyszert is vásárolhat. Gyógynövényes cseppekkel tisztán és egészségesen tartható a fül. A uszás egészséges sport, de télen is és nyáron is használjon fül dugót. Legjobb az egyszeres használatosak. A hosszú ideig tartó, meghatározott zajszint feletti terhelés visszafordíthatatlan károsodást okozhat a hallószervben, és ez később nagyothalláshoz, siketséghez vezethet. Nem tesz jót a fülnek a hangos zenehallgatás sem. Az életkor előrehaladtával természetes módon romlik hallásunk minősége. Először (már huszonéves korban!) a magasabb hangok tűnnek el a hallószervtrumból, viszont amikor már úgy tűnik, hogy beszélgetőpartnerre csak motyog, és nem érti, vagy ha a környezete figyelmezteti, hogy túl hangosan hallgatja a tévét, rádiót, akkor mindenképpen menjen el hallásvizsgálatra és ne szegyejlje a hallásromlást, mert minél inkább halogatja ezt a vizsgálatot, annál nehezebb lesz segíteni rajta.

Dr. Győri György, belgyógyász szakorvos

A fogaink is öregednek!

Sokan gondolják úgy, hogy a koraival együtt jár a fogaink elvesztése, illetve, ha mégis sikerül megőrizni azokat, a szépséghibákat, a kopást, az ínyorsorvadást stb. nem lehet elkerülni. Mosolyunk is örepszik az idő haladtával, de tehetünk ellene.

Aki keveset jár fogorvoshoz, annak meg is látszik a fogak állapotán: nagyobb a fogkő-, fogínyvérzés- illetve különböző gyulladásos fogbetegségek esélye. Sajnos általános az a vélekedés is, hogy az idősödéssel törvényszerűen együtt jár a természetes fogazat elcsúnyulása, elvesztése, amely legfeljebb csak drága fogpótlással lehet eltüntetni. Szerencsére ez nem így van: az egyre korszerűbb fogmegtartó kezelések és a folyamatosan fejlődő szájhygiénés szokásoknak köszönhetően egyre többen őrzik meg természetes fogazatukat idős korban is. Így előtérbe kerültek a fog és fogíny öregekedésével kapcsolatos problémák. Az életkor előrehaladtával ugyanis csökken a nyáltermelés, elvékonyodik a szájnyálkahártya, fokozódik a zománckopás mértéke, a szuvas fogak, fogtömések és pótlások száma, az ínyviszszahúzódás következtében szabadabbá válik a fognyak, egyre több a fogérzékenységre, nő a fogínygyulladás és a fogágybetegség előfordulásának aránya.

Testünk többi részéhez hasonlóan a fogazatunk és a fogínyünk is öregezik, viszont helyes fogmosási technikával és megfelelő hatóanyagokat tartalmazó fogkrémmel a fogaink jó állapota hosszú ideig megőrizhető. Nem csak „bolti” fogsorral, a szinte művi fehérségű protézissel lehet magabiztosan mosolyogni – ha vigyázunk rá, a saját, természetes fogszóronk is esztétikus maradhat.

Mi a megoldás?

Léteznek már olyan, ún. anti-age fogkrémek, amelyek a fogak jó állapotát megőrzik. Ezek olyan hatóanyagokat tartalmaznak, amelyek segíthetnek felvenni a harcot a fogazat öregekedésének öt jele, az ínyorsorvadás, a fogzománc kopása, a fogak fehérségének elvesztése, a fogíny irritációja és a fogak érzékenysége ellen. Az „anti-age” fogkrémekben lévő cink-sók antibakteriális hatással gátolják a plakk baktériumainak anyagcseréjét, így hozzájárulnak az egészséges fogíny megőrzéséhez. A kalcium-szérum segít visszaadni a fogzománcnak az elvesztett ásványi anyagokat, az E-vitamin gátolja a szabadgyökök képződését és így a gyulladások kialakulását, az

antibakteriális cink-citrát a fogíny védelméről gondoskodik, míg a kálium-citrát segít csökkenteni a fogak és a fogíny érzékenységét. Fogaink fehérségét a szilíciumdioxid segít visszaadni, segít eltávolítani a fogakról a foltokat. A szakemberek szerint az életkorral járó természetes folyamatok mellett tovább ront a helyzeten a rossz technikával végzett fogmosás is.

Gyakori problémák

Az emberek szinte fele fogkőves, érzékenyek vagy elszí-

neződtek a fogai. Emiatt ugyanis a fogazaton egyre nagyobb mennyiségben rakódik le a plakk, amely 99 százalékban baktériumokat tartalmaz. A megnövekedett plakk mennyiség hatására gyakrabban alakul ki fogínygyulladás, ami a fogágybetegség és az ínyorsorvadás kialakulását okozhatja.

A plakk másik negatív hozadéka, hogy egy idő után a nyálból ásványi sókat vesz fel, és elmeszesedik, a kifejlődött fogkövet pedig csak professzionális szájhygiénés eszközökkel lehet eltávolíta-

ni. A fogkőképződés fokozódása is az életkorral hozható összefüggésbe: az iparilag fejlett országokban például a felnőtt lakosság 80 százalékának van fogkőve.

Más változások kevésbé látványosak, és eleinte csak a szakember veszi őket észre. Ő hívja fel a figyelmünket arra, hogy a duzzadt és vérző fogíny ingyulladás, fogágybetegség vagy ínyorsorvadás kialakulását jelzik előre, olyan betegségeket, amelyek nem csak fogaink állapotára, hanem szervezeteink egészségére is kihatással vannak.

Ezért nagyon fontos, hogy rendszeresen ellenőrizzük fogainkat, és hogy az életkorunknak megfelelő fogápolással csökkentjük a problémák kialakulásának esélyét.

Lehetőleg minden étkezés után, de legalább naponta kétszer mossunk fogat. Mindez azonban mit sem ér, ha nem a megfelelő technikával mossuk fogainkat. A külső fogfelszín tisztításakor a fogkefe szála körülbelül 45 fokos szögben érintsék a fogakat, és apró, körkörös mozdulatokkal távolítsuk el a lepedéket. A belső felszín tisztításakor a fogkefét tartjuk függőlegesen, úgy, hogy a szálak végeivel könnyen moshassuk meg fogaink belső felületét. A metszőfogakat a fogkefe előre-hátra mozgásával lehet alaposan megtisztítani. Akkor se hanyagoljuk el fogaink megfelelő ápolását, ha azok érzékenyek. Mossuk őket puha sörtéjű fogkefével, és amikor befejeztük, tegyünk egy kis fogkrémet az érzékeny felületre és hagyjuk ott öblítés nélkül, ameddig csak tudjuk.

Rendszeresen ellenőrizzük a fogainkat fogorvosval, ne csak akkor jussunk el hozzá, amikor már nagy a baj. Félévente szedessük le fogkőveinket, mert ezek a fogínybetegségek kiindulópontjai lehetnek.

Programajánló

Zene Sepsiszentgyörgyön, Besenyőn

A nagykanizsai Murte Cara, a Taste my Pain és a sepsiszentgyörgyi Kopor-Show zenekarok közreműködésével kétnapos rendezvénysorozatot tartanak (Hu)-(Ro)CK elnevezéssel pénteken 20 órától a Bistro Kertben és szombaton 20 órától a Besenyői-tónál, a Bogdán csárdában.

Máréfalvi Mirákulum

A Máréfalvi Mirákulum egy szabadtéri zenés-táncos színházi előadás, mely a székelly múlt történeteire, nép-

szokásokra, a székelly kultúrára hagyományos és máig élő elemekre épül. Az előadást pénteken, augusztus 13-án és vasárnap 21 órától tekinthetik meg Máréfalván, a Kőlik előtt. Bővebben: www.artera.ro.

Hangverseny Árkoson

Az Árkosi Kulturális Központban szombaton 19 órától rendkívüli hangversenyen fellép Sebestyén Lázár Enikő (szoprán), Mocanu Erika (alt), Szilágyi Zsolt (tenor), Miklós Arpád (bariton), orgonán kísér Krecht Emese. Műsoron: Giuseppe Concone, Johann Sebastian Bach,

Wolfgang Amadeus Mozart, Robert Führer, Ludwig van Beethoven, Camille Saint-Saëns és Franz Schubert Ave Maria darabjai. A koncertet az árkosi Szentkereszt-kastély kápolnájában tartják a Nagyboldogasszony-nap tiszteletére. A művelődési központ Sepsiszentgyörgyről autóbust indít az előadásra 18.30 órakor a Tamási Áron Színház elől.

Gyulakutai falunapok

Gyulakuta község önkormányzata augusztus 13-15. között falunapokat szervez. A rendezvénysorozat augusztus 13-án, pénteken 18 órakor kezdődik a pétervásári (Magyarország) önkormányzat küldöttségének fogadásával. Augusztus 14-

én, szombaton 11 órakor tartják az ünnepi megnyitót a művelődési ház előtt, felavatják a helyi tanács MPP-képviselőinek adományából állított székelly kaput, majd festészeti kiállítás nyílik a 3-as számú iskolában, délután a község méhészeinek kiállítását láthatják az érdeklődők. Este zenés színi koncertet szerveznek, sporttáncos, pop- és rockkoncertekkel zárul a nap. Augusztus 15-én, vasárnap a református templom udvarán a 25 és 50 éve konfirmáltak találkozója, az 50 évesek kortárstalálkozója kerül sor, amit istentisztelet és úrvacsora, majd ünnepi műsor követ. A minifocipályán egész napos sportrendezvények, térszene, vidámpark várja a szórakozni vágyókat.

Első mikházi halászlé-főző verseny

Augusztus 14-én, szombaton 11 órától a mikházi Csúrszínház udvarán megrendezik az első halászlé-főző versenyt. A program szerint 14 óra körül lesz az eredményhirdetés, majd 19 órától a Csúrszínház színpadán fellép a nyáradszeredai Bekecs néptáncgyűttes, 22 órától pedig ugyanott bál lesz. Jegyek a helyszínen válthatók. Érdeklődni, benevezni a 0741-494-329-es telefonszámon lehet, Sipos Lászlónál.

Görögdinnye-fesztivál Kisöszön

Augusztus 15–16-án másodszer szervezik meg a kisöszöi (Gottlob) Görög-

dinnye-fesztivált, ahol 20 helyi termelő mutatja be és árusítja zamatos vörösbélű görögdinnyéit. A turiszticalogotának szánt eseményen részt vesz két dinnyeszobrász is, akiknek alkotásai díszítik majd a fesztivál standjait. A fesztivál látogatói dinnyelők versenyre, dinnyestafétára, dinnyevő versenyre és más szórakoztató vetélkedőkre is benevezhetnek. A kisöszöi fesztiválon a helyi mazsorettek, egy magyarországi táncgyűttes, valamint egy besztercei és egy máramarosi folklóregyüttes szórakoztatják a közönséget. A rendezvények sorát sportesemények egészítik ki: lesz teniszverseny és futballbajnokság, a kisöszöi, illetve magyar és szerb focicsapatok részvételével.

Főzzünk barackkal!

A barack finom és egészséges. A és B-vitamin bőven van benne, kalcium is. Tisztító hatású. Nyersen, frissen a legfinomabb, de lekvárnak, befőttnek is csodás, nem beszélve az egyéb ételekről. Húsok kiegészítője is lehet, de vigyázzunk, mert a fűszerek nem igazán illenek hozzá. Lássunk néhány barackos finomságot.

Barackos-gyömbéres csirkemell

Hozzávalók: 4 db nagy csirkemellfilé, 60 dkg puha őszibarack, tej, 4 evőkanál méz, 20 dkg sajt, gyömbér, oregánó, só.

Elkészítés: A húst annyi mézes tejbe áztatjuk, amennyi ellepi, és néhány órára hűtőbe tesszük. Ezután lecsöpögtetjük, besózzuk, megszórjuk gyömbérral és oregánóval, majd kevés olajon megsütjük. A meghámozott barackot legyezőszerűen bevagdossuk. A hússzeleteket tepsire tesszük, mind egyikre teszünk egy barackot, a tetejére sajtot reszelünk, és megszórjuk egy kis oregánóval. Addig sütjük, amíg a sajt megpirul. Rizzsel vagy hasábburgonyával tálaljuk.

Fügevél és barackkal töltött pulykamell

Hozzávalók: 1 kg pulykamell, 20 dkg aszalt barack, 20 dkg aszalt füge, szárnyasfűszerkeverék (ízlés szerint), 3 evőkanál olaj, a körethez: 60 dkg sárgarépa, 5 dkg vaj, csipetnyi őrölt gyömbér, erős paprika (ízlés szerint), 60 dkg burgonya, 4 alma, 6 evőkanál áfonyalekvár, 4 dl tej

Elkészítés: A pulykamellet éles késsel felszúrjuk. Az aszalt gyümölcsöket összevágjuk, betöltjük a húsba, majd megsózzuk, borsozzuk. A húst tepsibe tesszük, meglocsoljuk az olajjal, 1-1,5 dl vizet öntünk alá, és

gyakori locsolgatás mellett, 160 fokos sütőben 40-45 percig sütjük. Az almákat kettévágjuk, a magházukat kiszedjük, helyére tesszük a lekvárt és az utolsó 10 percére a pulyka mellé tesszük sülni. Közben elkészítjük a köretet. A sárgarépát megtisztítjuk, vékonyra szeleteljük, és a vajon kevés vízzel fedő alatt puhára pároljuk, úgy, hogy a végén ne maradjon alatta víz. Sóval, gyömbérral és erős paprikával ízesítjük. A burgonyát megtisztítjuk, kis darabokra vágjuk, sós vízben megfőzzük, majd leszűrjük. A főtt zöldséget és a burgonyát áttörjük, jól elkeverjük. A tejet felforrósítjuk, a zöldségekhez adjuk, ha kell, utána ízesítjük, és még egyszer összeforraljuk. Tálaláskor felszeleteljük a húst, melléteszünk egy almát, a fűszeres zöldséges pürét, és meglocsoljuk a sajt szaftjával.

Őszibarack bundában

Hozzávalók: 1 kg őszibarack, 22 dkg rétesliszt, 2 db tojás, 5 dkg porcukor, cukor, citromlé, vaníliás cukor, fahéj, szódavíz, só, olaj.

Elkészítés: A barackokat meghámozzuk, félbevágjuk, kimagozzuk, és fél órára cukorral, citromlével ízesített vízbe tesszük ázni. Közben 20 dkg lisztet a tojások sárgájával, csipet sóval és szódavízzel simára keverünk. Az így kapott sűrű palacsintatésztát 1 óráig hagyjuk állni, ezután belekeverjük a kemény habbá vert tojásfehérjéket. A levétől leitatott barackokat először a maradék lisztben megforgatjuk, majd megmártjuk a tésztában. Bő

forró olajban pirosra sütjük, s vaníliás vagy fahéjas cukorral hintve tálaljuk.

Hideg sárga- vagy őszibarackleves

Hozzávalók: 20-25 dkg barack, 2 dl. fehér, édes bor, 2 dkg. zsemlemorzsa, 15 dkg. porcukor, 1 citrom leve, 1 db. tojás, 1 dl. tejszín, csipetnyi só.

Elkészítés: A barack mennyiség felét kimagozzuk, meghámozzuk, felszeleteljük és a borban lassú tűzön puhára főzzük. A barack másik felét kimagozzuk, majd jó liternyi vízben a zsemlemorzsaival együtt feltesszük főni. Ha kész turmixoljuk. A tejszínben a felvert tojást jól elkeverjük. A leves mindkét részét összeöntjük, hozzákeverjük a porcukrot, ízesítjük a citrom levével és lassú tűzön a tejszínes tojást is apránként hozzáadva készre főzzük. Hidegen, jégbe hűtve tálaljuk.

Barackos karaj

Hozzávalók: 4 szelet kicsontozott karaj, 5 dkg vaj, 15 szem sárgabarack, csipetnyi szerecsendió, só, bors.

Elkészítés: A hússzeleteket lemossuk, papírtörlővel felitatjuk róluk a nedvessé-

get, vékony szeletekre kiverjük, besózzuk, és frissen őrölt fekete borssal enyhén meghintjük. Serpenyőben vajot hevítünk, és a hússzeletek mindkét oldalát pirosra sütjük. A barackokat egy pillanatra forró vízbe dobjuk, majd szűrőkanállal kiemeljük, hideg vízzel leöblítjük, és a héját könnyedén lehúzzuk. Kettétörjük, a magot eltávolítjuk. A hússzeleteket kivajazott serpenyőbe tesszük, befedjük fél barackokkal, meglocsoljuk a sütésből visszamaradt zsíradékkal, megszórjuk szerecsendióval, és a sütőben 160 fokon 15 percig tovább sütjük, amíg a barackok kicsit rásülnek a hús tetejére. Mazsolás rizsszel kínáljuk.

Túrógombóc sárgabarack-öntettel

Hozzávalók: 500 g félzsíros tehéntúró, 4 ek búzadara, 3 ek porcukor, 2 ek teljes kiőrlésű búzaliszt, 2 tojás, 1 tk só. Öntethez: 250 g sárgabarack, 4 ek rostos sárgabarack-ivólé, 2 ek sárgabaracklekvár, 1 ek rum, csipetnyi só.

Elkészítés: Tojásokat habosra felverjük és hozzáadjuk a cukrot és a sót. Majd még addig verjük tovább, amíg a cukor el nem olvad. Ezután bele az előre villával széttört túró, lisztet és a búzadarát is. Legalább 1 óráig állni hagyjuk. Forrásba lévő vízbe óvatosan beleengedjük a nedves kézzel formált, nagy diónyi gombócokat és fedő alatt legalább 15 percig, kis lángon főzzük. Amíg a gombócok főnek, addig elkészítjük az öntetet. Megmosott, meghámozott és kimagozott barackokat villával összetörjük, ráöntjük a gyümölcslevet, lekvárt és a rumot, sőt és az egészet összekeverjük. Egészen addig, amíg kellően öntet állagúvá nem válik. A leszűrt túrógombókat az öntettel meglocsolva tálaljuk.

Havasszépe

A havasszépék, más néven havasi- vagy alpesi rózsák a legszebben díszlő virágos cserjék közé sorolhatók. A gyakorlati kertészet azálea néven is emlegeti, főleg a télen és tavasszal cserepes dísznövényként árusított hibridfajtákat. A Rhododendron nemzetség ezernél is több fajt foglal magába. E gazdag nemzetségben lomblevelű, örökzöld, télizöld és lombhullató fajok tartoznak. Többségük cserjetermetű, néhány képviselőjük alacsonyabb fácskává nő és van köztük talajon kúszó törpecserje is. Színük sokféle, a fehértől a bíborvörös, sárgáig, skarlátvörös, narancspirosig, rózsaszín árnyalatig megtalálható.

Ha telepíteni szeretnénk, a kerti viszonyoknak megfelelő fajtát kell beszerezni a díszfaiskolákból. Szeptemberben telepítjük. Savanyú kémhatású talajkeverékre van szükség. Erre pedig savanyú tőzeget, fakérget, fenőttűt is használhatunk. A talaj keverék humuszos, tápanyagban gazdag legyen, esetleg homokos tőzeg vagy

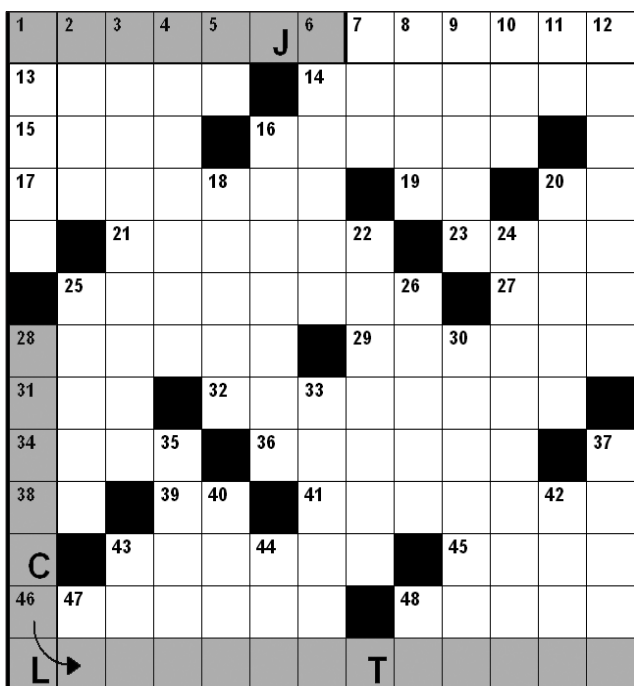

homokos agyagtalaj. Mindenképpen jó vízáteresztőnek kell lennie. Feltétlenül földlabdával ültessük a növényeket és alkalmazzunk lágyvízes öntözést, de legjobb az esővíz. Télen fagyási sérülések érhetik.

A tápanyag utánpótlás minden évben 3-4 cm vastag rétegvé állótrágya legyen vagy komplex műtrágya be dolgozásával történjen, esetleg öntözővízben feloldott műtrágya. A rhododendron rendszeres metszést nem igényel.

Sármási-Bocskai János
kertész-mérnök

Biztat a doki

Az orvos alaposan megvizsgálja a beteget, ellenőrzi a leleteit, de meg sem szólal, csak hümmög a papírok felett. A beteg túrelmetlenül kérdezi:

– Doktor úr, hát mi bajom van?

– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes: 1. A poén 1. része. 7. Horogra kerülés. 13. Sárgarépa. 14. Elpusztul. 15. A közelebbi dolgon. 16. Bolyhozott pamutszövet. 17. Ide-oda járkal. 19. Dublini. 20. Vigyáz rá. 21. Bernard Malamud regénye. 23. Orosz káposztaleves. 25. Másokat előzetes megfontolással sértegető. 27. Ennyi lúd dísznót győz. 28. Aljához csúsztat. 29. A ...; már eleve (lat.). 31. A szív felőli oldal. 32. Árokerősítő bot. 34. Cint tartalmaz. 36. Garázda bibliai hadvezér. 38. Nyárelő! 3. Párt! 41. Diagnózis. 43. Alszik (biz.). 45. Más szóval. 46. Egybeszabott munkaruha. 48. Énekek ...; Salamon király műve.

Függőleges: 1. Felesben, egyenlő kockázattal (ker.). 2. Kővel törő. 3. Csontot lékelő. 4. Faragott emlékkő. 5. Szakmabeli! 6. Valamivé alakít. 7. ... Kaleh; sziget volt a Dunán. 8. Hím állat (táj.). 9. Érme előlapja. 10. ... Piero; olasz focista. 11. Talajt művel. 12. Kedves megszólítása. 16. Pálinka próbája. 18. Brazil író (Ivine). 20. Lopakodó. 22. Kezet összefog. 24. Kidudorodás burgonya felületén. 25. Állítmány párja. 26. Jó eredmény. 28. A poén 2. része. 30. A legmélyebb tengeri árok a Földön. 33. ... Tesla; horvát származású fizikus. 35. ... und Drang; a német reneszánsz. 37. Vibrál. 40. Trogir mai neve (TRAU). 42. ...-up; arcfestés. 43. ... Moines; Iowa fővárosa. 44. Málta NOB-jele. 47. Várni kezd! 48. Sötét napszak

				7	8	2	5				
5				4		9					
		8									
3		4					1				
	7		3		5	4					
						8	9				
7		2	1								
		1	2				3	4			
	5			3							

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

6	8	1	7	3	9	5	4	2
4	9	5	8	2	6	7	1	3
3	7	2	1	4	5	6	8	9
2	6	8	9	1	7	3	5	4
5	4	7	2	8	3	1	9	6
1	3	9	5	6	4	2	7	8
7	5	6	3	9	8	4	2	1
8	1	4	6	7	2	9	3	5
9	2	3	4	5	1	8	6	7

Bolond Jankó 1

Egy asszony folyton férjhez szeretett volna menni, egyszer aztán végre elérte, amit olyan régóta hiába kívánt: férjet kapott. Ezért a férjét azonban egyetlen asszony sem igen irigyelhette. A ház körül, a gazdaságban a világon semmire sem lehetett használni az embert, mert mindent fordítva és ostobán csinált.

Akkor az asszony azt gondolta, hogy legalább a piacra elküldi az embert, vásároljon be ott egyet-mást, mialatt ő odahaza ellátja a háztartást. Elküldte hát a legközelebbi csütörtökre, hogy vegyen öneki gombostűt.

Jankó - így hívták a férjét - kiszaladt a piacra, és minden szembejövőtől megkérdezte, nincs-e eladó gombostűje, és közben mutogatta a krajcárját. Végül egy fufangos örmény eladott neki egy ócska, nagy tűt, amelyik már fabatkát sem ért, azért a krajcárért.

Jankó nagyon örült, két kezébe fogta a tűt, és miközben folyvást dörgölte, futva tartott hazafelé. Mivel azonban nagyon hideg volt, fázott az ujja. Ekkor okos gondolata támadt: előtte hajtott egy szekér, amelyik szalmát vitt a disznópörköléshez, annak a tetejére hajította a tűt, és futott a szekér után.

Mikor a házukhoz értek, odakialtott a kocsisnak:

– Haj, haj!

A kocsis hátranézett, és meglátva a bolond Jankót, megszólalt:

– Ejnye, mért nem mindjárt egyetlen aszszony sem igen irigyelhette.

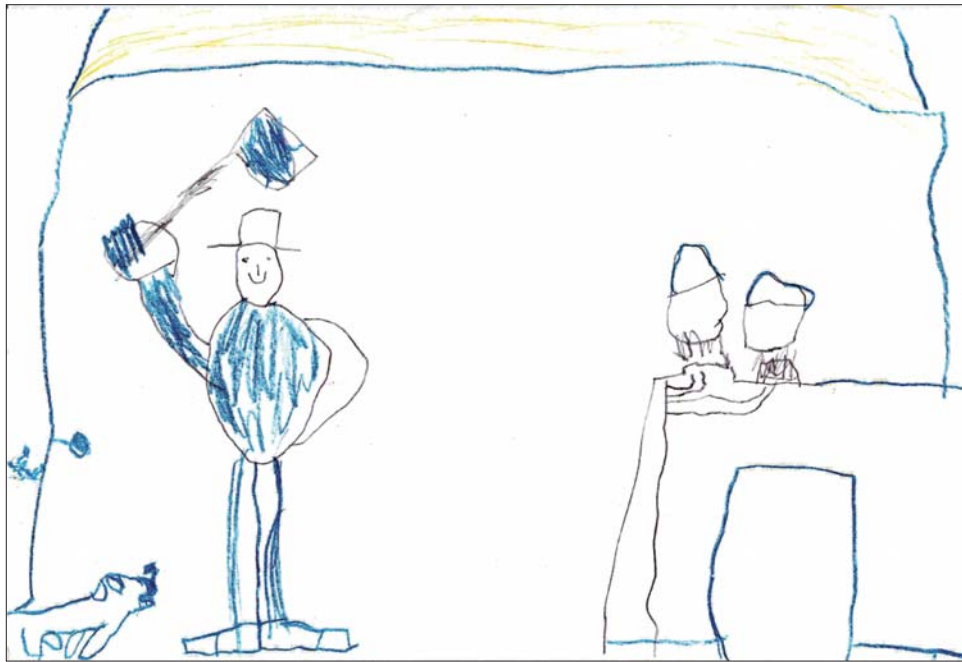
– Ó, jaj-jaj! A túm, a túm! Állj meg hát egy kicsikét!

Akkor aztán elmesélte Jankó, hogyan dobta fel a tűt a szalma tetejére. A kocsisnak azonban nem volt kedve azért ledobálni az egész szalmarakományt, hogy megkeressék a tűt, így hát nevetve elhajtott, Jankó pedig sírva futott be a házba, és elpanaszolta a feleségének, milyen szerencsétlenül járt.

– Ó, te ostoba! – kiáltotta az asszony. – Ha az ember ilyesmit vásárol, akkor azt szépen a kalapjába tűzi.

– Hát most már, hogy tudom, legközelebb majd én is így teszek!

A következő csütörtökre megint elment a vásárra Jankó, és két vaspántot vett, hogy megvasalják vele a kocsikereket. Nagy fáradsággal a kalapjába tűzte, és egy erős kötéllel odakötözte őket, így tette föl aztán a fejére a kalapot, és hazafelé indult. De a nehéz vasak hol előre, hol hátra, hol jobbra, hol balra húzták a fejét, és úgy tántorgott végig az úton, mint a részeg; közben pedig két kezével folyton-folyvást fognia kellett fején a kalapot. Az

emberek, akik a vásárra tartottak, vagy onnan jöttek, megálltak és kinevették, az iskolából hazafelé tartó gyerekek pedig utána futottak, nevetgélve és gúnyolva a szerencsétlent. Szegény Jankó nyaka végül már egészen meggörbült és megmerevedett, és úgy érezte, nem bírja már tovább. Mikor végre hazaért, a szobába lépve, így sóhajtott fel:

– Na, asszony, te aztán jól kitanítottál engem! Nesze neked!

– Ó, te ostoba! Hát ha ilyesmit vásárol az ember, akkor kötelet köt rá, és annál

fogva húzza maga után!

– Na várj csak, most már tudom a módját. Legközelebb majd így is csinálom!

Megint eljött a csütörtök, és az asszony újból elküldte Jankót a vásárra, hogy vegyen egy pár oldalszalonnát. Jankó meg is vette a szalonnákat, az elejükre hosszú kötelet kötött, és annál fogva húzta maga után. Az út porzott, a szalonna súrlódott, a kutyák pedig utánaszaladtak, és rángatták, marcangolták a szalonnát. Mire Jankó hazaért, már csak egyetlen darabka fityegett a kötélén. A járókelőknek meg az iskolás gyerekeknek persze volt megint min nevetniük.

Hazaérve azt mondta Jankó a feleségének:

– Te aztán megint csak jól kioktattál engem. A kutyák majdnem az egész szalonnát felfalták!

– Ó, te ostoba! Hát ha az ember ilyesmit vásárol, akkor elől kötelet köt rá, és a hátára veti!

– No, jól van, most már tudom, hogyan kell. Legközelebb majd én is így csinálom!

A következő csütörtökre megint elküldték a piacra. Ez alkalommal kisborjút vásárolt, a nyakára kötött az állat-

nak egy kötelet, és annál fogva hátára vetette, nem csoda, ha szegény pára hamarosan lógó nyelvvel kimúlt.

– Szegény boci, éhes vagy! - gondolta magában Jankó, mert különben nagyon résztvevő szíve volt a jámbornak.

– Na, várj csak, majd otthon mindjárt adok neked enni!

Mikor hazaért, örömeiben így szólt a feleségéhez:

– Na, asszony, most aztán nem lesz okod a szidásra!

– Ó, te ostoba! - kiabált rá a felesége. - Hiszen megfajítottad ezt a szegény kisborjút! Ha ilyesmit vásárol az ember, kötelet köt a nyakára, és szépen maga mellett vezet, szelíden megsimogatja, hazaérve pedig beköti az istállóba a jászolhoz, aztán füvet és sarjúszenát tesz elébe!

– Na, most már pontosan tudom, mit is kell tennem. Várj csak, feleség, majd meglátod, hogy legközelebb úgy is történik!

A legközelebbi csütörtökre aztán Jankó újból elment a vásárra, és egy agarat vásárolt. Ennek aztán kötelet kötött a nyakára, annál fogva szépen hazavezette, bekötötte az istállóba a jászolhoz, aztán füvet és sarjúszenát rakott elébe.

*A csodálatos fa
Erdélyi szász népmesék
Josef Haltrich gyűjtése*

Tizenkét hónap a természetben

Hamar elrepült az idei nyár, legalábbis eddig nekem úgy tűnik. Megtörténhet, hogy a sok eső miatt van ez az érzésem, ami rombolta a hangulatomat. Azokat a nyarakat szeretem mikor a verebek nyitott csőrrel tudnak csak napközben meglenni, ilyenkor, igazi meleg van, mondhatni kánikula. Az esőzések miatt nem lehetett többnapos kirándulást, sátorozást madár megfigyelési programokat tervezni, csak egy, kétnaposokat. A haris megfigyelését mindig két, háromnaposra tervezem, ugya-

nis a madarat a legkönnyebben a hangja árulja el. Szűrűketkor kezd el, „reszelni” így nevezik a madárszok mikor a haris kiált. Napközben is „reszel”, de ritkábban ezért célszerűbb esti és éjszakai megfigyelést végezni. Kétnaposra tervezem mindig az énekes nádiposzáta tavaszi megfigyelését is. Nem tudok szebb tavaszi hajnalt elképzelni, mint egy nádfolt szélén várni az énekes nádiposzáta hangjára. Az ébredő tavaszi erdő, egyszerűen leírhatatlan, kint kell lenni ezért is biztatlak titeket kedves gyerekek,

hogy hátizsákot a vállra és ki a természetben, milyen gyakran csak tudtok. Már az is jó, ha csak hétvégeken tesztek egy sétát, mindegy, hogy milyen évszakban, és lehet az erdőn, mezőn, tóparton, városban vagy falun, mindig van látnivaló, ami élményekkel gazdagít.

Városban tett séta közben lettem figyelmes a kerti poszáta érkezésére. Néhány napig a megyei könyvtár mögötti zöld övezetben tartózkodtak, énekükre és kapcsolattartó hangjukra távolról a park felső sétányáról figyel-

tem fel. Reggelként felkerestem őket, aztán egy napon elmentek. Később a városban két helyt is hallottam, költési időben, énekelni a hímeiket. Nem biztos, hogy azok közül volt, akiket a könyvtár fölötti téren láttam, lényeg, hogy nagy valószínűséggel, költöttek.

Egyik kerti poszáta családot a Cigaretta út és a Grigore Balan tábornok sugárút találkozásánál figyeltem meg. Évek óta parlagon fekszik egy tenyérnyi terület közvetlen a katolikus templom szomszédságában. A földkupacokat belepte a gyom, virágok nőttek, remek költőterületet biztosítva így, többek közt a kerti poszátnak. A hímet mindig az egy száraz ágon láttam pihenni. Mikor autóval jártam arra, kiszálltam, és ha nem volt ott a madár elég volt néhány lépést tegyek a képzeletbeli fészék irányába, rögtön megszólalt a madár. Még tőlem is féltette területét, pedig nem mentem közel, nem akartam a fészékét megkeresni, hogy biztos legyek benne, hogy fészkel. Július utolsó hetében megdöbbenve vettem észre, hogy egy nap leforgása alatt legyalulták a területet, eltűntek a földkupacok és vele együtt a kerti poszáta is.

*Kelemen László, Rara Avis
Madártani Egyesület*

Királyi korona szívószálakból

Nem csüggedj ha nem neked osztották az iskolában a királyfi szerepét, készítsd el otthon a saját koronádat, és légy te a ház „kiskirálya”. Ez a színes, vidám korona több színű szívószálból készül, nagyon gyorsan elkészítheted te is otthon.

Szükséges anyagok, eszközök: több színű hajlítható szívószál, kemény papír, fólia, ragasztó, olló.

Elkészítés: A kemény papírból vágj ki egy csíkot, aminek a szélessége 7-8 cm,

a hossza pedig a fejed átmérője legyen. A papírra ragassz egy dupla fóliát, ami zsebszerűen van ketté hajtva. A két réteg fólia közé kezd el sorba rakni a színes pálcikákat, a szívószálak színének megfelelő sorrendben. Minden egyes pálcikát kenj be egy kis ragasztóval, és úgy helyezd a fóliába. Mikor betelt a fólia a pálcikák végét hajlítsd meg kifelé. Végül pedig ragaszd össze a két véget, hogy kör alakú legyen. Kész is van a korona.

Kerti poszáta

Hétféle mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette